

สำนักวิทยบริการฯ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

วิทยานิพนธ์ งานวิจัย

วท 123060

การมีส่วนร่วมของประชาชนในงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์
ของสถานีตำรวจภูธรภูธรุ่ดิ่ง อำเภอกุ่ดิ่ง จังหวัดมหาสารคาม

ร้อยตำรวจโทชัยทวิ พิศักดิ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
พ.ศ. 2560

สงวนลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ใบอนุญาตวิทยานิพนธ์
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

เรื่อง : การมีส่วนร่วมของประชาชนในงานตำรวชุมชนและมวลชนสัมพันธ์
ของสถานีตำรวจภูธร อําเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดมหาสารคาม

ผู้วิจัย : ร้อยตำรวจโทชัยทวี พิศักดิ์

ได้รับอนุมัติเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สนิท ตีเมืองซ้าย)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สัญญา เคนาภูมิ)

กรรมการ

(ดร.เนติพัฒน์ ฐีอินยัง)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ภักดี โพธิ์สิงห์)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.เสาวลักษณ์ โภศกทิตติอัมพร)

ชื่อเรื่อง	: การมีส่วนร่วมของประชาชนในงานสำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ ของสถานี
ผู้วิจัย	: ร้อยตำรวจโท ชัยทวี พิศักดิ์
ปริญญา	: รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐประศาสนศาสตร์) มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อาจารย์ที่ปรึกษา	: รองศาสตราจารย์ ดร.ภักดี โพธิ์สิงห์ รองศาสตราจารย์ ดร.เสาวลักษณ์ โกศลกิตติอัมพร
ปีการศึกษา	: 2560

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในงานสำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ 2) เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในงานสำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ที่มีเพศ อายุ และระดับการศึกษา แตกต่างกัน 3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในงานสำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ของสถานีตำรวจภูธรอุดรฯ อำเภออุดรฯ จังหวัดมหาสารคาม กลุ่มเป้าหมาย คือ ประชาชน จำนวน 5 หมู่บ้าน ได้แก่ บ้านโนนสะอาด บ้านปทุมทอง บ้านวังทอง บ้านโคกลี บ้านเลิงแฝก โดยการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถาม วิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงพรรณนา โดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ เพื่อหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติที่ใช้ในการทดสอบ T-test

ผลการวิจัยพบว่า 1) การมีส่วนร่วมของประชาชนในงานสำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.05$) และรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยสูงสุดไปหาค่าต่ำสุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ($\bar{X} = 4.12$) ด้านการมีส่วนร่วมในการควบคุม ติดตาม ประเมินผล ($\bar{X} = 4.11$) ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผน นโยบายแผนงาน โครงการหรือกิจกรรม ($\bar{X} = 4.00$) และด้านการมีส่วนร่วมคิด ($\bar{X} = 3.94$) 2) ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในงานสำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ของสถานีตำรวจภูธรอุดรฯ อำเภออุดรฯ จังหวัดมหาสารคาม จำแนกตามเพศ อายุ และระดับการศึกษา พบว่า ประชาชนในงานสำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ มีส่วนร่วมไม่แตกต่างกัน 3) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม

ของประชาชนในงานตำราชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ พบว่า ประชาชนต้องการมีบทบาท ในการ
ตัดสินใจในการปฏิบัติงานร่วมกับสถานีตำรวจภูธรทุกครั้ง เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ ที่กำหนด

คำสำคัญ : ตำราชุมชนและมวลชนสัมพันธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'Rach', is written over a horizontal line.

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

Title : Participation of people in police community and mass relations of Kudrung police station, Kudrung District, Maha Sarakham Province.

Author : Police Lieutenant Chaitawee Pisak

Degree : Master of Public Administration (Public Administration)
Rajabhat Maha Sarakham University

Advisors : Associate Professor Dr.Pakdee Phosing
Associate Professor Dr.Saowaluck Amporn Kitti Koson

Year : 2017

ABSTRACT

This thesis, Participation of people in police community and mass relations of Kudrung police station, Kudrung District, Maha Sarakham Province, was aimed 1) to study the level of participation of people in police community and mass relations of Kudrung police station, Kudrung District, Maha Sarakham Province. 2) to compare the participation of people in police community and mass relations of Kudrung police station, Kudrung District, Maha Sarakham Province classified by their different gender, age and education level. 3) to study the suggestion of people towards the participation of people in police community and mass relations of Kudrung police station, Kudrung District, Maha Sarakham Province. The target group consisted of people from 5 villages; Ban Nonsa-ard, Ban Pratumthong, Ban Wangthong, Ban Khoklee and Ban Lerngfak, selected by means of simple random sampling method. The research tool was questionnaire. The collected data was analyzed by descriptive statistics through computer and presented in percentage, mean, standard deviation. The statistic used t-test.

The results of the research were as follows : 1) The participation of people in police community and mass relations of Kudrung police station, Kudrung District, Maha Sarakham Province in overall was rated at high level ($\bar{X} = 4.05$) The results in each aspect was rated at high level respectively. Participation in decision was at ($\bar{X} = 4.12$) Participation in controlling, monitoring and evaluating was at ($\bar{X} = 4.11$) Participation in planning for policy, project or activity was at ($\bar{X} = 4.00$) and Participation in thinking ($\bar{X} = 3.94$) 2) The result of comparison of participation of people in police community and mass relations of Kudrung police station, Kudrung District, Maha Sarakham Province classified by their different gender, age and

education level found that the participation was not different 3) The suggestion of people towards the participation of people in police community and mass relations of Kudrung police station, Kudrung District, Maha Sarakham Province was revealed that people required to take part in decision making and performance with Kudrung police station to achieve the objectives.

Keywords : Police Community and Mass Relations of Kudrung Police Station.

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

A handwritten signature in black ink, consisting of a large, stylized 'R' followed by a horizontal line and a small dash.

Major Advisor

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จเรียบร้อยสมบูรณ์ได้ด้วยความช่วยเหลือและให้คำแนะนำเป็นอย่างดียิ่ง จาก รองศาสตราจารย์ ดร.ภักดี โพธิ์สิงห์ อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก รองศาสตราจารย์ ดร.เสาวลักษณ์ โกศลกิตติอัมพร อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ผู้วิจัยขอขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ทุกท่าน โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สัญญา เคนาภูมิ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ดร.เนติพัฒน์ รุ้อยืนยง กรรมการ ผู้ทรงคุณวุฒิสอบวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้คำแนะนำงานทำให้วิทยานิพนธ์มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านที่ได้ถ่ายทอดความรู้ แนวคิดทฤษฎีด้านรัฐประศาสนศาสตร์ และความรู้ด้านอื่น ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัยที่ประกอบด้วย พ.ต.ท.วิรัช คำรินทร์ รองผู้กำกับการสถานีตำรวจภูธรกุสุมาลย์ อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดมหาสารคาม นางสาวชिरาภรณ์ เขาวจตุรัส ข้าราชการครูบ้านนาญ นางทองคุณ สมบัติศิริ ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านบ่อใหญ่ อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม ที่กรุณาตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขอขอบพระคุณประชาชนกลุ่มตัวอย่างที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณบิดานายสุดใจ พิศักดิ์ มารดานางสุนีย์ พิศักดิ์ ผู้ให้ทุกสิ่งและที่เคารพยิ่งที่คอยให้กำลังใจและสนับสนุนทุกประการเสมอมา

ประโยชน์ทางวิชาการและคุณความดีทั้งหลายอันอาจเกิดจากงานวิทยานิพนธ์นี้ ผู้วิจัยขอขอบเป็นเครื่องบูชาแด่บูรพาจารย์ผู้ประสิทธิ์ ประสาทวิชาทุกท่าน ซึ่งมีส่วนผลักดันให้ชีวิตของผู้ศึกษาประสบความสำเร็จตามที่ได้ตั้งใจไว้

ร้อยตำรวจโท ชัยทวี พิศักดิ์

สารบัญ

หัวข้อ	หน้า
บทคัดย่อ	ค
ABSTRACT	จ
กิตติกรรมประกาศ	ช
สารบัญ	ซ
สารบัญตาราง	ญ
สารบัญแผน	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
1.3 สมมติฐานการวิจัย	4
1.4 ขอบเขตการวิจัย	4
1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ	5
1.6 ประโยชน์ที่ได้รับ	7
บทที่ 2 การทบทวนวรรณกรรม	8
2.1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมประชาชน	8
2.2 งานตำราชุมชนและมวลชนสัมพันธ์	24
2.3 บริบททั่วไปของสถานีตำรวจภูธรอุดรฯ	32
2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	39
2.5 กรอบแนวคิดในการวิจัย	42
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	44
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย	44
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	47
3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล	49
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล	49
3.5 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	50

หัวเรื่อง	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิจัย	51
4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	51
4.2 ลำดับขั้นในการวิเคราะห์ข้อมูล	52
4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	52
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	67
5.1 สรุปผลการวิจัย	67
5.2 อภิปรายผล	70
5.3 ข้อเสนอแนะ	72
บรรณานุกรม	74
ภาคผนวก	79
ภาคผนวก ก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	80
ภาคผนวก ข การวิเคราะห์ค่าความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถาม	92
ภาคผนวก ค ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ	96
ภาคผนวก ง หนังสือขอความอนุเคราะห์	98
ภาคผนวก จ ภาพประกอบ	103
ประวัติผู้วิจัย	108

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
3.1 จำนวนประชากรที่ใช้ในการวิจัย	44
3.2 จำนวนกลุ่มตัวอย่าง	46
4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามสถานภาพ	53
4.2 ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน ในงานสำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ของสถานีตำรวจภูธรภูดรุ้ง อำเภอกุดรัง จังหวัดมหาสารคาม	54
4.3 ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน ในงานสำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ของสถานีตำรวจภูธรภูดรุ้ง อำเภอกุดรัง จังหวัดมหาสารคาม ด้านการมีส่วนร่วมคิด	55
4.4 ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน ในงานสำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ของสถานีตำรวจภูธรภูดรุ้ง อำเภอกุดรัง จังหวัดมหาสารคาม ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนงาน โครงการ หรือกิจกรรม	56
4.5 ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน ในงานสำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ของสถานีตำรวจภูธรภูดรุ้ง อำเภอกุดรัง จังหวัดมหาสารคาม ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	58
4.6 ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน ในงานสำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ของสถานีตำรวจภูธรภูดรุ้ง อำเภอกุดรัง จังหวัดมหาสารคาม ด้านการมีส่วนร่วมในการควบคุม ติดตาม และประเมินผล การทำงาน	60
4.7 ผลการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในงานสำรวจชุมชนและมวลชน สัมพันธ์ของสถานีตำรวจภูธรภูดรุ้ง อำเภอกุดรัง จังหวัดมหาสารคาม จำแนก ตามเพศ โดยรวมและรายด้าน	62
4.8 ผลการวิเคราะห์แหล่งแปรปรวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในงานสำรวจชุมชน และมวลชนสัมพันธ์ของสถานีตำรวจภูธรภูดรุ้ง อำเภอกุดรัง จำแนกตามอายุ โดยรวมและรายด้าน	63

ตารางที่	หน้า
4.9 ผลการวิเคราะห์แหล่งแปรปรวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในงานสำรวจชุมชน และมวลชนสัมพันธ์ของสถานีตำรวจภูธรภูคั้ง อำเภอกุดรัง จำแนกตามระดับ การศึกษา โดยรวมและรายด้าน	64
4.10 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในงานสำรวจชุมชนและมวลชน สัมพันธ์ของสถานีตำรวจภูธรภูคั้ง อำเภอกุดรัง จังหวัดมหาสารคาม	65
ข.1 การวิเคราะห์ค่าความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถาม	93
ค.1 ค่าสหสัมพันธ์รายข้อของแบบสอบถามการมีส่วนร่วมของประชาชน ในงานสำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ของสถานีตำรวจภูธรภูคั้ง อำเภอกุดรัง จังหวัดมหาสารคาม	96
ค.2 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม	97

สารบัญญภาพ

ภาพที่	หน้า
2.1 เขตพื้นที่รับผิดชอบของสถานีตำรวจภูธรอุดรธานี	33
2.2 สายงานการบังคับบัญชา	33
2.3 กรอบแนวคิดในการวิจัย	43
จ.1 ประชาชนในชุมชนบ้านโนนสะอาด ตำบลนาโพธิ์ อำเภออุดรธานี จังหวัดมหาสารคาม ให้ข้อมูลและตอบแบบสอบถาม	104
จ.2 ผู้วิจัยและประชาชนในชุมชนบ้านโนนสะอาด ตำบลนาโพธิ์ อำเภออุดรธานี จังหวัดมหาสารคาม ให้ข้อมูลและตอบแบบสอบถาม	104
จ.3 ผู้วิจัยและประชาชนในชุมชนบ้านโคกสี หมู่ที่ 5 ตำบลกุดรัง อำเภออุดรธานี จังหวัดมหาสารคาม	105
จ.4 ผู้วิจัยและประชาชนในชุมชนบ้านโคกสี หมู่ที่ 5 ตำบลกุดรัง อำเภออุดรธานี จังหวัดมหาสารคาม ร่วมมือกันพัฒนาหมู่บ้าน	105
จ.5 ผู้วิจัยลงพื้นที่ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการแจ้งข่าวสารอาชญากรรม ที่บ้านปทุมทอง ตำบลนาโพธิ์ อำเภออุดรธานี จังหวัดมหาสารคาม	106
จ.6 ผู้วิจัยและคณะมีส่วนร่วมกับประชาชนในงานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ของ สถานีตำรวจภูธรอุดรธานี อำเภออุดรธานี จังหวัดมหาสารคาม	106
จ.7 ประชาชนในชุมชนบ้านวังทอง ตำบลห้วยเตย อำเภออุดรธานี จังหวัดมหาสารคาม ให้ข้อมูลและตอบแบบสอบถาม	107
จ.8 ผู้วิจัยและประชาชนในชุมชนบ้านวังทอง ตำบลห้วยเตย อำเภออุดรธานี จังหวัดมหาสารคาม ร่วมแรงร่วมใจกันพัฒนาหมู่บ้าน	107

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (2552, น. 37) ประเทศไทยได้เกิดวิกฤตการณ์หลายด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านเศรษฐกิจ ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและผลกระทบทางสังคม วัฒนธรรม ประเพณี และวิถีชีวิตในหลาย ๆ ด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ปัญหายาเสพติด ปัญหาโสเภณี ปัญหาอาชญากรรม รวมทั้งปัญหาสิ่งแวดล้อมด้วย ซึ่งมีแนวโน้มที่จะทวีความรุนแรงและเพิ่มปริมาณขึ้นเรื่อย ๆ การป้องกันปราบปรามและการแก้ไขปัญหาอาชญากรรม หรือความสงบเรียบร้อยภายใน ประเทศของตำรวจนั้น หากขาดความร่วมมือกับประชาชนแล้ว การดำเนินการต่าง ๆ ย่อมไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควรและยากต่อการบรรลุเป้าหมาย

กรมตำรวจ (2540, น. 3) มีหน้าที่โดยตรงในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม ตลอดจน ให้ความช่วยเหลือประชาชนในการจัดหรือบรรเทาปัญหาสังคมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ในอดีตที่ผ่านมาสำนักงานตำรวจแห่งชาติมีแนวทางในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมมาตลอด ยุทธศาสตร์การพัฒนาดังกล่าวเน้นการเสริมสร้างองค์การตำรวจลักษณะปิด โดยทำหน้าที่ป้องกันปราบปรามอาชญากรรมได้ตามลำพัง เน้นการใช้ยุทธวิธีตำรวจแบบจารีตประเพณี ได้แก่ การตรวจท้องที่ ตู้ยาม การตั้งจุดตรวจและการระดมกำลังออกปราบปรามอาชญากรรม ด้วยเหตุนี้เองสรรพกำลังและทรัพยากรต่าง ๆ ในยุคนั้น จึงถูกทุ่มเทเข้าไปในงานด้านการปฏิบัติการสืบสวนหาข่าวและติดตามจับกุมหลังเกิดเหตุเป็นหลัก เพื่อปราบปรามให้คนร้ายหรือเหล่ามีจลาจลที่ก่ออาชญากรรมทั้งหลายหมดสิ้น ไปโดยเร็ว แต่ปรากฏว่าความพยายามดังกล่าวได้ผลเพียงในระดับหนึ่งเท่านั้น เนื่องจากยังมีข้อจำกัดอยู่หลายประการ โดยเฉพาะข้อมูลข่าวสารต่างๆที่เกี่ยวข้องกับคนร้ายซึ่งถือได้ว่ามาตรการดังกล่าวเป็นการตั้งรับมากกว่าการรุกและอยู่บนพื้นฐานของแนวความคิดที่ว่า “อาชญากรรมเป็นปัญหาของตำรวจที่จะต้องแก้ไขแต่เพียงหน่วยเดียว” ประชาชนส่วนใหญ่ยังมีความท่างเห็นตำรวจ เพิกเฉยไม่สนใจไม่ให้ความร่วมมือและไม่สนับสนุนกิจการของตำรวจเท่าที่ควร โดยถือว่ามิใช่ธุระหรือไม่ใช่หน้าที่ นอกเสียจากว่าอาชญากรรมหรือปัญหาต่าง ๆ จะได้เกิดขึ้นกับคนหรือคนที่ตนรู้จักเท่านั้น

ประชา พรหมนอก (2532, น. 26) ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการแสวงหาความร่วมมือจากประชาชนในการแก้ไขปัญหาอาชญากรรม ประกอบกับกระแสการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองของประเทศไทย จึงได้จัดตั้งโครงการตำรวจชุมชนสัมพันธ์ขึ้นมา ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อลดช่องว่างระหว่างตำรวจกับประชาชนและดำเนินการทุกวิถีทางเพื่อให้ประชาชนมีความเข้าใจในการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจและให้ความร่วมมือกับตำรวจในการป้องกันอาชญากรรมซึ่งเป็นลักษณะของความสัมพันธ์ระหว่างรัฐกับสังคม หรือตำรวจกับชุมชนในลักษณะของความร่วมมือ

เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาหรือการแก้ไขปัญหาของชุมชน โดยยึดหลักการมีส่วนร่วมของประชาชนหรือชุมชนในการร่วมมือกันวางแผนและการปฏิบัติงานและการติดตามผลเพื่อแก้ปัญหาของประชาชนและชุมชน การให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาในปัจจุบันเป็นกระแสหลักของชุมชนในปัจจุบัน เช่นเดียวกับกระแสการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ระบบเศรษฐกิจเสรีนิยม เทคโนโลยีที่ก้าวหน้าและการคมนาคมขนส่งสะดวกรวดเร็วทำให้โลกร้อยเรียงเข้าด้วยกันสำหรับในส่วนของการป้องกันอาชญากรรม ยุทธศาสตร์การพัฒนาที่มีกลยุทธ์ให้ชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมและมีบทบาทที่มากขึ้นใช้เป็นเกราะกำบังในประเทศอย่างเป็นทางการ ทำให้ได้รับการยอมรับจากประชาชนและเป็นการให้ความสำคัญกับชุมชน เป็นแนวทางเสริมสร้างให้ชุมชนเข้มแข็งและสามารถช่วยตนเองได้ งานตำรวจชุมชนสัมพันธ์ต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของชุมชนและองค์กรต่าง ๆ โดยเฉพาะชุมชนที่ถือว่าเป็นเป้าหมายสำคัญในการสนับสนุนนโยบายการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม งานตำรวจชุมชนสัมพันธ์ของสถานีตำรวจภูธรทุกครั้งได้จัดทำโครงการต่างๆเช่น โครงการเพื่อนบ้านเตือนภัย โครงการการประนีประนอมข้อพิพาทในหมู่บ้านโครงการฝึกอบรมประชาอาสา (ตำรวจบ้าน) โครงการสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมควบคู่กับการพัฒนางานตำรวจด้านสายตรวจ งานด้านการข่าวในการให้บริการและการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมในระดับท้องถิ่นให้มีประสิทธิภาพและสามารถให้ครอบคลุมพื้นที่เขตรับผิดชอบได้ดียิ่งขึ้น โดยความร่วมมือและประสานงานการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจประชาชน องค์กรในท้องถิ่น มุ่งเน้นการปฏิบัติหน้าที่เพื่อรองรับการกระจายอำนาจในการให้บริการและแก้ไขปัญหาอาชญากรรมถึงประชาชนเข้ามามีบทบาทหรือมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานกับเจ้าหน้าที่และตรวจสอบการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ได้โดยผ่านองค์กรชุมชน การประสานความร่วมมือระหว่างเจ้าหน้าที่ของรัฐและสมาชิกของชุมชนหรือสังคม การนำสมาชิกของชุมชนมาปฏิบัติหน้าที่ในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมในชุมชนของตนเอง

แต่จากผลการดำเนินงานที่ผ่านมายังพบว่า ประชาชนให้การสนับสนุนและช่วยเหลือในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจในด้านป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมด้วยความศรัทธาและเต็มใจค่อนข้างน้อย ประกอบกับยังไม่มี การติดตามผลการดำเนินงานตำรวจชุมชนและมวลชน

สัมพันธ์ของสถานีตำรวจภูธรทุกครั้ง ว่าประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์อยู่ในระดับใด

ดังนั้น เพื่อให้สอดคล้องกับหลักการดังกล่าวสถานีตำรวจภูธรทุกครั้ง จังหวัดมหาสารคาม ตำรวจภูธรภาค 4 และสำนักงานตำรวจแห่งชาติ จึงได้พยายามแสวงหาความร่วมมือในการปฏิบัติหน้าที่จากประชาชน ชุมชน และองค์กรต่าง ๆ ให้มากที่สุดเพื่อให้ประชาชนมีความเข้าใจงานในหน้าที่ตำรวจดีขึ้น รู้จักสิทธิและหน้าที่ของตน มีการแนะนำความรู้ ให้รู้จักป้องกันตนเองและครอบครัวได้รอดพ้นจากอาชญากรรมและอุบัติเหตุต่างๆตลอดจนให้ความสนใจในกิจการของตำรวจ ให้การสนับสนุนและให้ความร่วมมือในการแจ้งข่าวสารข้อมูลต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม ยาเสพติดและปัญหาอื่น ๆ ด้วยความเต็มใจโดยกระตุ้นให้ประชาชนมีความตระหนักรู้เสมอว่าปัญหาเหล่านั้นเป็นปัญหาของสังคมที่ทุกคนและทุกฝ่ายจะต้องร่วมแรงร่วมใจกันช่วยกันแก้ไขและไม่ถือว่าเป็นภาระหน้าที่ของตำรวจฝ่ายเดียว ดังนั้นการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมต้องเป็นความรับผิดชอบร่วมกันของทุกฝ่ายในสังคมและเปิดกว้างให้ประชาชนสามารถแสดงความคิดเห็นเพื่อเสนอข้อคิดเห็น อันเป็นการปรับตัวปรับองค์กรไปสู่การเป็นตำรวจของประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การมีส่วนร่วมของประชาชนในงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ มีความสำคัญต่อการแก้ไขปัญหของชุมชนและเป็นประโยชน์ต่อการป้องกันและปราบปรามปัญหาอาชญากรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ในฐานะที่ผู้วิจัยเป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจที่รับผิดชอบงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ของสถานีตำรวจภูธรทุกครั้ง จึงมีความสนใจที่จะศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ของสถานีตำรวจภูธรทุกครั้ง เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปใช้เป็นแนวทางในการวางแผน ปรับปรุง พัฒนาการปฏิบัติงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ ในการปรับปรุงโครงการให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการที่กำหนดไว้และก่อให้เกิดการประสานความร่วมมือระหว่างตำรวจและประชาชน เกิดความเข้าใจในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจด้วย

1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในงานสำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ของสถานีดำรวจภูธรภูคั้ง อำเภอกุคั้ง จังหวัดมหาสารคาม

1.2.2 เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในงานสำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ของสถานีดำรวจภูธรภูคั้ง อำเภอกุคั้ง จังหวัดมหาสารคาม ที่มีเพศอายุและระดับการศึกษาแตกต่างกัน

1.2.3 เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในงานสำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ของสถานีดำรวจภูธรภูคั้ง อำเภอกุคั้ง จังหวัดมหาสารคาม

1.3 สมมุติฐานในการวิจัย

1.3.1 การมีส่วนร่วมของประชาชนในงานสำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ของสถานีดำรวจภูธรภูคั้ง อำเภอกุคั้ง จังหวัดมหาสารคาม อยู่ในระดับปานกลาง

1.3.2 ประชาชนที่มีเพศอายุและการศึกษาแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในงานสำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ของสถานีดำรวจภูธรภูคั้ง อำเภอกุคั้ง จังหวัดมหาสารคาม แตกต่างกัน

1.4 ขอบเขตการวิจัย

1.4.1 ขอบเขตด้านพื้นที่ คือ หมู่บ้านเป้าหมายงานสำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ของสถานีดำรวจภูธรภูคั้ง อำเภอกุคั้ง จังหวัดมหาสารคามจำนวน 5หมู่บ้าน ได้แก่ บ้านโนนสะอาด บ้านปทุมทอง บ้านวังทอง บ้านโคกลี บ้านเลิงแฝก

1.4.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา คือ การศึกษาครั้งนี้มุ่งศึกษาถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในงานสำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ จินตวิธี เกษมสุข (2554, น. 4) ของสถานีดำรวจภูธรภูคั้ง ดังนี้

1.4.2.1 การมีส่วนร่วมในการคิด

1.4.2.2 การมีส่วนร่วมในการวางนโยบาย แผนงาน โครงการ หรือกิจกรรม

1.4.2.3 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

1.4.2.4 การมีส่วนร่วมในการควบคุม ติดตามและประเมินผลการทำงาน

1.4.3 ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.4.3.1 ประชากร คือ ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป มีส่วนร่วมในโครงการของงานสำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ของสถานีตำรวจภูธร กุดรัง จาก 5 หมู่บ้าน ได้แก่ บ้านโนนสะอาด บ้านปทุมทอง บ้านวังทอง บ้านโคกถี่ บ้านเลิงแฝก จำนวน 2,469 คน (สำนักทะเบียนอำเภอ กุดรัง, 2559)

1.4.3.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนที่เข้าร่วมโครงการของงานสำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ของสถานีตำรวจภูธร กุดรัง จาก 5 หมู่บ้าน ได้แก่ บ้านโนนสะอาด บ้านปทุมทอง บ้านวังทอง บ้านโคกถี่ บ้านเลิงแฝก จำนวน 344 คน ได้มาโดยใช้สูตร ทาโร่ ยาโมเน่และการสุ่มอย่างง่าย

1.4.4 ขอบเขตด้านระยะเวลา

การศึกษานี้ศึกษาในช่วงระหว่าง เดือนธันวาคม 2558 - มีนาคม 2559

1.4.5 ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

1.4.5.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ คุณลักษณะของประชาชน ซึ่งประกอบด้วย

- 1) เพศ
- 2) อายุ
- 3) ระดับการศึกษา

1.4.5.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ การมีส่วนร่วมของประชาชนในงานสำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ของสถานีตำรวจภูธร กุดรัง ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการคิด การมีส่วนร่วมในการวางแผนงาน โครงการ หรือกิจกรรมการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจการมีส่วนร่วมในการควบคุม ติดตาม และประเมินผลการทำงาน

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ

การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง การมีส่วนร่วมเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการคิดริเริ่มการพิจารณาตัดสินใจการร่วมปฏิบัติและร่วมรับผิดชอบในเรื่องต่าง ๆ อันมีผลกระทบถึงตัวประชาชนเองการมีส่วนร่วมเป็นการร่วมมือของประชาชนไม่ว่าปัจเจกบุคคลหรือกลุ่มคนที่เห็นพ้องต้องกันและเข้ามาร่วมรับผิดชอบเพื่อดำเนินการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ต้องการกระทำผ่านกลุ่มหรือองค์การเพื่อให้บรรลุถึงความเปลี่ยนแปลงที่พึงประสงค์การมีส่วนร่วมเป็นการเปิดโอกาสให้บุคคลได้มีส่วนช่วยเหลือระหว่างกันด้วยจิตใจและอารมณ์ของแต่ละบุคคลในการร่วมคิดร่วมวางแผนร่วมตัดสินใจร่วมปฏิบัติงานและร่วมรับผิดชอบในเรื่องต่าง ๆ ที่มี

ผลกระทบต่อส่วนรวมในการบริหารจัดการการมีส่วนร่วมในการพัฒนา 4 ขั้นตอน คือ การมีส่วนร่วมในการคิด การมีส่วนร่วมในการวางนโยบาย แผนงาน โครงการ หรือกิจกรรมการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจการมีส่วนร่วมในการควบคุม ติดตาม และประเมินผลการทำงาน

การมีส่วนร่วมกิจกรรมชุมชน หมายถึง การที่เจ้าหน้าที่ตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์เข้าไปร่วมงานกิจกรรมกับสมาคมหรือองค์กรที่จัดตั้งแล้วรวมทั้งประชาชนที่รวมกันเป็นหมู่เหล่าโดยการออกเยี่ยมเยียนมีการร่วมประชุมวางแผนการปรึกษาหารือมีการจัดทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกันชุมชนเป็นการเสริมสร้างการทำงานร่วมกันทำให้ประชาชนหันมาให้ความสนใจในปัญหาอาชญากรรม ซึ่งชุมชนเหล่านั้นประสบอยู่และเข้ามามีส่วนร่วมสนับสนุนเจ้าหน้าที่ตำรวจในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ต่อไป

งานตำรวจชุมชนหมายถึงงานที่ตำรวจได้กระทำเพื่อให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคลในสังคมหรือชุมชนต่าง ๆ เกิดการรวมตัวกันมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องต่อกันร่วมมือการประสานการปฏิบัติเพื่อช่วยเหลือและสนับสนุนการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจและเป็นการดำเนินการอย่างเป็นทางการบนการมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างชุมชนในท้องถิ่นกับเจ้าหน้าที่ตำรวจเพื่อให้ชุมชนในท้องถิ่นมีความเข้าใจที่ถูกต้องถึงเจตนารมณ์ของเจ้าหน้าที่ตำรวจงานหลักของกิจกรรมชุมชนสัมพันธ์เน้นที่การสื่อสารการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างชุมชนและเจ้าหน้าที่ตำรวจและการแลกเปลี่ยนข้อมูลความคิดเห็นเพื่อให้เจ้าหน้าที่ตำรวจมีปฏิสัมพันธ์อันดีกับชุมชนเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนมีความเข้าใจปัญหาซึ่งกันและกันตลอดจนร่วมมือกันในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ โดยเฉพาะปัญหาอาชญากรรมเพื่อให้เกิดความสงบสุขเรียบร้อยในชุมชนหรือสังคมนั้นๆ

มวลชนสัมพันธ์ หมายถึง การทำกิจกรรมที่ภาครัฐร่วมกับชุมชนหรือชาวบ้านเพื่อประชาชนได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นโดยมีการประชุมหน้าที่หลักการทำงานที่เกี่ยวข้อง

ตำรวจ หมายถึง บุคคลที่เข้ารับราชการสังกัดสำนักงานตำรวจแห่งชาติ โดยในการศึกษาครั้งนี้คือตำรวจสังกัดสถานีตำรวจภูธรอุดรฯ อำเภออุดรฯ จังหวัดมหาสารคาม

ชุมชน หมายถึง หมู่บ้านหรือกลุ่มคนที่อยู่ร่วมกันในพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่ง โดยในการศึกษาครั้งนี้คือชุมชนในเขตพื้นที่อำเภออุดรฯ จังหวัดมหาสารคาม ที่เข้าร่วมโครงการตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์

ประชาชน หมายถึง ประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป ในหมู่บ้านเป้าหมายที่ชุดปฏิบัติการชุมชนและมวลชนสัมพันธ์สถานีตำรวจภูธรอุดรฯมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์จำนวน 5 หมู่บ้าน ได้แก่ บ้านโนนสะอาด บ้านปทุมทอง บ้านวังทอง บ้านโคกลี้ บ้านเลิงแฝก

พื้นที่เป้าหมาย หมายถึง หมู่บ้านที่ได้คัดเลือกเพื่อปฏิบัติการตามโครงการสำรวจชุมชนและ
มวลชนสัมพันธ์ของสถานีตำรวจภูธรภูคั้ง จังหวัดมหาสารคาม โดยมีชุมชนเป้าหมายจำนวน 5
ชุมชน ได้แก่ บ้านโนนสะอาด บ้านปทุมทอง บ้านวังทอง บ้านโคกลี บ้านเลิงแฝก

ตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ หมายถึง เจ้าหน้าที่ตำรวจของสถานีตำรวจภูธรภูคั้ง ที่
ได้รับคำสั่งให้ปฏิบัติงานสำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์

1.6 ประโยชน์ที่จะได้รับ

1.6.1 ได้ทราบถึงระดับผลการเปรียบเทียบและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของ
ประชาชนในงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ของสถานีตำรวจภูธรภูคั้ง อำเภอภูคั้ง จังหวัด
มหาสารคาม

1.6.2 ผลการวิจัยสามารถใช้เป็นประโยชน์และพบข้อบกพร่องสำหรับงานตำรวจชุมชนและ
มวลชนสัมพันธ์ เพื่อนำไปพิจารณาหาทางแก้ไขในส่วนที่บกพร่องให้ถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

1.6.3 ทราบถึงความต้องการของประชาชนที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในงานตำรวจชุมชนและ
มวลชนสัมพันธ์ อำเภอภูคั้ง จังหวัดมหาสารคามมากที่สุด

บทที่ 2

การทบทวนวรรณกรรม

การวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ของ สถานีตำรวจภูธรภูดั่ง อำเภอภูดั่ง จังหวัดมหาสารคาม ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาเป็นแนวทางในการวิจัย ดังต่อไปนี้

- 2.1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน
- 2.2 งานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์
- 2.3 บริบททั่วไปของสถานีตำรวจภูธรภูดั่ง
- 2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2.5 กรอบแนวคิดในการวิจัย

2.1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมประชาชน

แนวคิดการมีส่วนร่วมของประชาชน (People's Participation) ได้เข้ามามีบทบาทสำคัญในการพัฒนาชนบท ทั้งนี้ ตั้งแต่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 ที่มุ่งเน้นคนเป็นสำคัญมากกว่าการเติบโตทางเศรษฐกิจ ได้พยายามเปลี่ยนแปลงแนวทางการพัฒนาจากระดับบนลงล่าง (Top - Down) มาเป็นจากระดับล่างขึ้นบน (Bottom - Up) แนวทางดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดของ Oakley (1984) ได้กล่าวว่า แนวทางจากระดับล่างขึ้นบนนี้ เกี่ยวข้องอย่างยิ่งกับแนวคิดการมีส่วนร่วมของประชาชนซึ่งเป็นสิ่งที่ขาดหาย (Missing Ingredient) ในกระบวนการพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนนั้น มีนักวิชาการได้อธิบายและให้ความหมาย ปัจจัย ขั้นตอนการมีส่วนร่วมของชุมชน รูปแบบของชุมชนต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาไว้มากมาย ซึ่งผู้วิจัยได้นำมากล่าวไว้เท่าที่จำเป็นและสอดคล้องกับแนวทางการศึกษา ดังนี้

2.1.1 แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน

จินตวีร์ เกษมสุข (2554, น. 4) กล่าวว่า ลักษณะที่สำคัญของการมีส่วนร่วมว่า เป็นเรื่องของกระบวนการ ซึ่งได้สรุปถึงขั้นตอนของการมีส่วนร่วมได้ 4 ขั้นตอนหลัก ๆ ดังนี้

- 1) การมีส่วนร่วมในการคิด ศึกษา และค้นคว้า หาปัญหาและสาเหตุของปัญหาตลอดจนความต้องการของชุมชน
- 2) มีส่วนร่วมในการวางแผนนโยบาย หรือแผนงาน โครงการ หรือกิจกรรม เพื่อลดและแก้ไขปัญหา
- 3) มีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการจัดหรือปรับปรุงระบบการบริหารทรัพยากร

อย่างมีประสิทธิภาพ และปฏิบัติงานให้บรรลุตามเป้าหมาย 4) มีส่วนร่วมในการควบคุม ติดตาม และประเมินผลการทำงาน

โกวิทช์ พวงงาม (2545, น. 8) ได้สรุปถึงการมีส่วนร่วมที่แท้จริงของประชาชนในการพัฒนา ควรจะมี 4 ขั้นตอน คือ 1) การมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหาของแต่ละท้องถิ่น กล่าวคือ ถ้าหากชาวชนบทยังไม่สามารถทราบถึงปัญหาและเข้าใจถึงสาเหตุของปัญหาในท้องถิ่นของตนเป็นอย่างดีแล้ว การดำเนินงานต่าง ๆ เพื่อแก้ปัญหาของท้องถิ่นย่อมไร้ประโยชน์ เพราะชาวชนบทจะไม่เข้าใจและมองไม่เห็นถึงความสำคัญของการดำเนินงานเหล่านั้น 2) การมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินกิจกรรม เพราะการวางแผนดำเนินงาน เป็น ขั้นตอนที่จะช่วยให้ชาวชนบทรู้จักวิธีการคิด การตัดสินใจอย่างมีเหตุผล รู้จักการ นำเอาปัจจัยข่าวสารข้อมูลต่าง ๆ มาใช้ในการวางแผน 3) การมีส่วนร่วมในการลงทุนและการปฏิบัติงาน แม้ชาวชนบทส่วนใหญ่จะมีฐานะยากจน แต่ก็มีความสามารถที่สามารถใช้เข้าร่วมได้ การร่วมลงทุนและปฏิบัติงาน จะทำให้ชาวชนบทสามารถคิดค้นทุนดำเนินงานได้ด้วยตนเอง ทำให้ได้เรียนรู้การดำเนิน กิจกรรมอย่างใกล้ชิด 4) การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลงาน ถ้าหากการติดตามงานและ ประเมินผลงานขาดการมีส่วนร่วมแล้วชาวชนบทย่อมจะไม่ทราบด้วยตนเองว่างานที่ทำ ไปนั้นได้รับผลดี ได้รับประโยชน์หรือไม่อย่างไร การดำเนินกิจกรรมอย่างเดียวกันในโอกาสต่อไป จึงอาจจะประสบความยากลำบาก

นอกจากนี้ สำนักมาตรฐานการศึกษา, สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ, กระทรวงศึกษาธิการ, สำนักมาตรฐานอุดมศึกษา และทบวงมหาวิทยาลัย (2545, น. 116) ได้กล่าวถึง การมีส่วนร่วมในขั้นตอนของการพัฒนา 5 ขั้น ดังนี้ 1) ขั้นมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหาในชุมชนตลอดจน กำหนดความต้องการของชุมชน และมีส่วนร่วมในการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการ 2) ขั้นมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนา โดยประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนด นโยบายและวัตถุประสงค์ของโครงการ กำหนดวิธีการและแนวทางการดำเนินงาน ตลอดจนกำหนดทรัพยากรและแหล่งทรัพยากรที่ใช้ 3) ขั้นมีส่วนร่วมในการดำเนินงานพัฒนา เป็นขั้นตอนที่ประชาชนมีส่วนร่วม ในการสร้างประโยชน์โดยการสนับสนุนทรัพยากร วัสดุอุปกรณ์และแรงงาน หรือเข้าร่วม บริหารงาน ประสานงานและดำเนินการขอความช่วยเหลือจากภายนอก 4) ขั้นมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์จากการพัฒนา เป็นขั้นตอนที่ ประชาชนมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ที่พึงได้รับจากการพัฒนาหรือยอมรับ ผลประโยชน์อันเกิดจากการพัฒนาทั้งด้านวัตถุและจิตใจ 5) ขั้นการมีส่วนร่วมในการประเมินผลการพัฒนา เป็นขั้นที่ประชาชนเข้าร่วม ประเมินว่าการพัฒนาที่ได้กระทำไปนั้นสำเร็จตามวัตถุประสงค์เพียงใด

Cohen and Uphoff (1981) ได้ให้ความหมาย การมีส่วนร่วมของชุมชนว่า สมาชิกของชุมชนต้องเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องใน 4 มิติ ได้แก่ 1) การมีส่วนร่วมการตัดสินใจว่าควรทำอะไรและทำอย่างไร 2) การมีส่วนร่วมเสียสละในการพัฒนา รวมทั้งลงมือปฏิบัติตามที่ได้ตัดสินใจ 3) การมีส่วนร่วมในการแบ่งปันผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงาน 4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผลโครงการ

โดยสร้างโอกาสให้สมาชิกทุกคนของชุมชน ได้เข้ามามีส่วนร่วมช่วยเหลือและเข้ามามีอิทธิพลต่อกระบวนการดำเนินกิจกรรมในการพัฒนา รวมถึงได้รับผลประโยชน์จากการพัฒนานั้นอย่างเสมอภาค องค์การสหประชาชาติ United Nation (1981, p. 5) and Reeder (1974, p. 39) ได้ให้ความหมายเจาะจงถึงการมีส่วนร่วม ว่าการมีส่วนร่วมเป็นการปะทะสังสรรค์ทางสังคม ทั้งในลักษณะการมีส่วนร่วมของปัจเจกบุคคล และการมีส่วนร่วมของกลุ่ม

นอกจากนี้ สุชาติ จักรพิสุทธิ์ (2547) ศึกษาเรื่องชุมชนกับการมีส่วนร่วมจัดการศึกษา สรุปได้ว่าการมีส่วนร่วมของชุมชน แบ่งได้ออกเป็น 2 ลักษณะ ได้แก่ 1) ลักษณะการมีส่วนร่วมจากความเกี่ยวข้องทางด้านเหตุผล โดยการเปิดโอกาสให้สังคม องค์กรต่าง ๆ ในชุมชน ประชาชนมีบทบาทหลักตามสิทธิ หน้าที่ในการเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ตั้งแต่การคิดริเริ่ม การพิจารณาตัดสินใจ วางแผน การร่วมปฏิบัติและการรับผิดชอบในผลกระทบที่เกิดขึ้น รวมทั้งส่งเสริม ชักนำ สนับสนุนให้การดำเนินงานเกิดผลประโยชน์ต่อชุมชนตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดด้วยความสมัครใจ 2) ลักษณะการมีส่วนร่วมจากความเกี่ยวข้องทางด้านจิตใจ เป็นการมีส่วนร่วมของชุมชน ที่การเกี่ยวข้องทางด้านจิตใจ อารมณ์ รวมทั้ง ค่านิยมของประชาชนเป็นเครื่องชี้นำตนเองให้เข้ามามีส่วนร่วม แสดงความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การกระทำที่บรรลุมัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ทำให้ผู้ที่เข้ามามีส่วนร่วม เกิดความผูกพัน มีความรู้สึกรับผิดชอบต่อกิจกรรมที่ดำเนินงานด้วยความสมัครใจ

จากแนวคิดและทัศนะที่ได้กล่าวมาข้างต้นทั้งหมด สามารถแยกประเด็นสรุปได้ว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนเกิดขึ้นจากเป้าหมายที่ต้องการ ค่านิยม ความเชื่อ วัฒนธรรมประเพณี ความผูกพัน การเสริมแรง โอกาส ความสามารถ การสนับสนุน ความคาดหวังในสิ่งที่ต้องการโดยมีพื้นฐานของการมีส่วนร่วม ดังนี้ 1) การมีส่วนร่วมบนพื้นฐานของเหตุผล 2) การมีส่วนร่วมบนพื้นฐานของค่านิยม 3) การมีส่วนร่วมบนพื้นฐานของประเพณี 4) การมีส่วนร่วมบนพื้นฐานของความผูกพัน ความสนใจ

จินตวิรี เกษมสุข (2554, น. 3) กล่าวว่า การที่ประชาชนภายในพื้นที่ที่มีการรวมกลุ่ม ในรูปของประชาคมหรือชุมชน ซึ่งมีแนวคิดที่สนับสนุนความเข้มแข็งของชุมชนและสังคม โดย เน้นการมีส่วนร่วมของประชาชน ให้ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมแก้ไขปัญหา ซึ่งการแก้ไขปัญหา นั้น จำเป็นต้องมีความร่วมมือทำพร้อม ๆ กันในทุกระดับ ต้องระดมทุกองค์ประกอบในสังคม โดยเฉพาะชุมชน เพื่อเสริมสร้างความเป็นชุมชนให้มีความเข้มแข็ง สามารถแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้ ด้วยตนเอง

โดยสรุป การมีส่วนร่วมของชุมชนนั้น เกิดจากจิตใจที่ต้องการเข้าร่วมในกิจกรรมใด กิจกรรมหนึ่ง เพื่อให้บรรลุถึงวัตถุประสงค์ของกลุ่มคนที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตทางสังคมซึ่งการรื้อ ให้คนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมนั้น ผู้ดำเนินงานจะต้องมีความเข้าใจในวิถีการดำเนินชีวิต ค่านิยม ประเพณี ทัศนคติของบุคคล เพื่อให้เกิดความสมัครใจเข้าร่วมกิจกรรม

2.1.2 ความหมายของการมีส่วนร่วม

จินตวิรี เกษมสุข (2554, น. 1-2) กล่าวไว้ว่า การมีส่วนร่วมเป็นการเปิดโอกาสให้ ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการคิดริเริ่มการพิจารณาตัดสินใจการร่วมปฏิบัติและร่วมรับผิดชอบใน เรื่องต่าง ๆ อันมีผลกระทบต่อตัวประชาชนเอง

การมีส่วนร่วมเป็นการร่วมมือของประชาชนไม่ว่าปัจเจกบุคคลหรือกลุ่มคนที่เห็น พ้องต้องกันและเข้ามาร่วมรับผิดชอบเพื่อดำเนินการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ต้องการ กระทำผ่านกลุ่มหรือองค์การเพื่อให้บรรลุถึงความเปลี่ยนแปลงที่พึงประสงค์

การมีส่วนร่วมเป็นการเปิดโอกาสให้บุคคลได้มีส่วนช่วยเหลือระหว่างกันด้วย จิตใจและอารมณ์ของแต่ละบุคคลในการร่วมคิดร่วมวางแผนร่วมตัดสินใจร่วมปฏิบัติงานและร่วม รับผิดชอบในเรื่องต่าง ๆ ที่มีผลกระทบต่อส่วนรวมในการบริหารจัดการเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมาย ของสังคม

การมีส่วนร่วมคือการที่ประชาชนจะต้องเข้าไปมีส่วนร่วมในการตัดสินใจระดับต่าง ๆ ทาง การจัดการบริหารและทางการเมืองเพื่อกำหนดความต้องการในชุมชนของตน

ความหมายของการมีส่วนร่วมเป็นความหมายที่กว้างเกี่ยวข้องกับบุคคลในทุก ระดับทุกส่วนดังที่องค์การสหประชาชาติได้กำหนดความหมายไว้เพื่อการดำเนินงานขององค์การ ว่าการมีส่วนร่วมหมายถึงการเปิดโอกาสให้สมาชิกทุกคนในสังคมไม่ว่าจะเป็นสังคมเล็กหรือสังคม ขนาดใหญ่ได้มีส่วนช่วยเหลืออย่างเต็มที่ต่อสังคมนั้นๆอันได้แก่การที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการ บริหารจัดการเช่นการพิจารณาปัญหาการตั้งนโยบายการตัดสินใจประเด็นสำคัญต่าง ๆ เกี่ยวกับการ พัฒนาประชาชาติและการประเมินความต้องการของสังคมนั้น ๆ

การมีส่วนร่วมของประชาชนคือกระบวนการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงานพัฒนาร่วมคิดร่วมตัดสินใจแก้ปัญหาของตนเองร่วมใช้ความคิดสร้างสรรค์ความรู้และความชำนาญร่วมกับวิทยาการที่เหมาะสมและสนับสนุนติดตามผลการปฏิบัติงานขององค์กรและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง

การมีส่วนร่วมของประชาชนที่แท้จริงจึงหมายถึงการที่ประชาชนหรือชุมชนพัฒนาขีดความสามารถของตนเองในการจัดการและควบคุมการใช้ทรัพยากรและปัจจัยการผลิตที่มีอยู่ในสังคมเพื่อประโยชน์ต่อการดำรงชีพทางเศรษฐกิจและสังคมและการตัดสินใจต่าง ๆ เกี่ยวกับโครงการที่เหมาะสมและเป็นที่ยอมรับร่วมกัน

กลยุทธ์การประชาสัมพันธ์ โดยเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชน (Public Participation) เป็นแนวความคิดใหม่ที่มีรากฐานมาจากแนวคิดของระบอบประชาธิปไตย เป็นกระแสของความคิดที่ทำให้ผู้คนในสังคมตระหนักว่าการดำเนินกิจการใด ๆ ก็ตามผู้ที่ได้รับผลกระทบและมีส่วนได้เสียควรเป็นผู้มีโอกาสได้แสดงความคิดเห็นและเสนอแนะความคิดการปฏิบัติงานประชาสัมพันธ์ในยุคปัจจุบันจึงต้องประยุกต์แนวคิดให้ตอบรับกับแนวคิดประชาธิปไตย โดยต้องสร้างกระบวนการรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนอันเป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงาน และเป็นส่วนสำคัญของแนวคิดการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งประชาชนกลุ่มที่มีส่วนได้เสียและได้รับผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตตั้งนั้นการพัฒนาจึงเริ่มจากความต้องการของชุมชนแทนความต้องการของหน่วยงานภาครัฐ

จากความหมายที่กล่าวมาข้างต้นจึงหมายถึงการเปิดโอกาสให้ผู้นำชุมชนได้มีส่วนช่วยเหลือกันตั้งแต่การวางแผนการบริหารงบประมาณการดำเนินการและการติดตามและประเมินผลดังนั้นผลสำเร็จของการพัฒนาจึงขึ้นอยู่กับการสนับสนุนของประชาชนและการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างแข็งขันโดยประชาชนต้องรู้ว่าพวกตนต้องการอะไรเพื่อการพัฒนาของตนเอง

2.1.3 ความสำคัญของการมีส่วนร่วมประชาชน

อุษณีย์ ศิริสุนทรไพบุลย์ (2538, น. 27) กล่าวถึงความสำคัญของการให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาโดยเฉพาะในโครงการพัฒนาท้องถิ่นและชุมชน ดังนี้ 1) เนื่องจากโครงการพัฒนาชนบททุกโครงการ มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ประชาชนมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ดังนั้นหากประชาชนที่เป็นเป้าหมายของการพัฒนาเข้าใจและยอมรับต่อการพัฒนาแล้วโครงการเหล่านั้นย่อมมีโอกาสที่จะประสบความสำเร็จ 2) บนสมมุติฐานที่ว่าประชาชนในท้องถิ่นจะรู้และเข้าใจถึงสภาพปัญหาความต้องการของท้องถิ่นเป็นอย่างดีเพราะเป็นผู้อาศัยอยู่ในพื้นที่มานาน ดังนั้น การที่จะให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในขั้นตอนต่าง ๆ ของการพัฒนาจึงน่าจะเป็นสิ่งที่ดีเพื่อจะได้สร้าง

ความรู้สึกรู้สึกความเป็นเจ้าของและแก้ปัญหาของท้องถิ่นได้ตรงกับความต้องการมากขึ้น 3) ในแต่ละท้องถิ่นมีสภาพแตกต่างกันออกไป การที่จะใช้รูปแบบการพัฒนาแบบเดียวกันทั้งประเทศอาจเป็นการปัญหาที่ไม่ตรงจุด 4) ในประเทศที่มีการปกครองระบอบประชาธิปไตยโดยรัฐบาลสามารถใช้แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาชนบทที่让群众เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นและชนบทของตนมาเป็นแนวทางในการปฏิรูปพื้นฐานเกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตย ให้แก่ประชาชนในท้องถิ่นและชนบท

2.1.4 ปัจจัยของการมีส่วนร่วมของประชาชน

การพัฒนาไม่ว่าจะจัดขึ้นในรูปแบบหนึ่งรูปแบบใดก็ตาม สิ่งสำคัญที่ควรคำนึงถึงคือประชาชนสามารถพึ่งตนเองได้ โดยมีรัฐบาลคอยให้การสนับสนุนช่วยเหลือในสิ่งที่เกินความสามารถของประชาชน ดังนั้น การพึ่งตนเองจะเกิดขึ้นไม่ได้หากประชาชนไม่ให้ความร่วมมือในการเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมการพัฒนาต่าง ๆ ของชุมชน การที่ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมพัฒนาอยู่ต้องเกี่ยวข้องกับปัจจัยหลายประการ คือ

Koufman (1949, p. 7) ศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชุมชนในชนบทพบว่า อายุ เพศ การศึกษา ขนาดของครอบครัว อาชีพ รายได้และระยะเวลาการอยู่อาศัยในท้องถิ่น มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน

นอกจากนี้ ประยูร ศรีประสาธน์ (2542, น. 5) ได้นำเสนอปัจจัยของการมีส่วนร่วมว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วม มีด้วยกัน 3 ปัจจัย คือ 1) ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ เพศ 2) ปัจจัยทางสังคมและเศรษฐกิจ ได้แก่ การศึกษา อาชีพ รายได้และการเป็นสมาชิกกลุ่ม 3) ปัจจัยด้านการสื่อสาร ได้แก่ การรับข่าวสารจากสื่อมวลชนและสื่อบุคคล

จากแนวคิดที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปปัจจัยต่อการมีส่วนร่วมทำกิจกรรมได้ ดังนี้ 1) ลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ต่าง ๆ 2) ลักษณะทางเศรษฐกิจ ได้แก่ อาชีพ รายได้ 3) การได้รับข้อมูลข่าวสาร ได้แก่ ความถี่ในการรับรู้ข่าวสาร และแหล่งที่มาของข่าวสาร

2.1.5 ขั้นตอนการมีส่วนร่วมของประชาชน

การเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชน เพื่อการกระทำกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งให้เกิดประโยชน์ต่อชุมชนนั้น มีนักวิชาการได้เสนอแนวคิดถึงขั้นตอนการมีส่วนร่วมของชุมชน ดังนี้

Fomaroff (1980, p. 104) เสนอว่ากระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน มีขั้นตอนการมีส่วนร่วม ดังนี้ 1) การวางแผน รวมถึงการตัดสินใจในการกำหนดเป้าหมาย กลวิธี ทรัพยากรที่

ต้องใช้ ตลอดจนการติดตามประเมินผล 2) การดำเนินงาน 3) การใช้บริการจากโครงการ 4) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์

นอกจากนี้ อภิญา กังสนารักษ์ (2544, น. 14-15) ได้นำเสนอขั้นตอนการมีส่วนร่วมของชุมชนว่า ชุมชนต้องมีส่วนร่วมใน 4 ขั้นตอน คือ 1) การมีส่วนร่วมในการริเริ่มโครงการ ร่วมค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหาภายในชุมชน ร่วมตัดสินใจกำหนดความต้องการและร่วมลำดับความสำคัญของความต้องการ 2) การมีส่วนร่วมในขั้นการวางแผน กำหนดวัตถุประสงค์ วิธีการ แนวทางการดำเนินงาน รวมถึงทรัพยากรและแหล่งวิทยากรที่จะใช้ในโครงการ 3) การมีส่วนร่วมในขั้นตอนการดำเนินโครงการ ทำประโยชน์ให้แก่โครงการ โดยร่วมช่วยเหลือด้านทุนทรัพย์ วัสดุ อุปกรณ์ และแรงงาน 4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผลโครงการ เพื่อให้รู้ว่าผลจากการดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ โดยสามารถกำหนดการประเมินผลเป็นระยะต่อเนื่องหรือประเมินผลรวมทั้งโครงการในคราวเดียวกันก็ได้

ส่วน อทิน รพีพัฒน์ (2547, น. 49) ได้แบ่งขั้นตอนการมีส่วนร่วมออกเป็น 4 ขั้นตอน คือ 1) การกำหนดปัญหา สาเหตุของปัญหา ตลอดจนแนวทางแก้ไข 2) การตัดสินใจเลือกแนวทาง และวางแผนพัฒนา แก้ไขปัญหา 3) การปฏิบัติงานในกิจกรรมการพัฒนาตามแผน 4) การประเมินผลงานกิจกรรมการพัฒนา

ขั้นตอนการเข้ามามีส่วนร่วมของชุมชน วิรัช วิรัชนิภาวรรณ (2547) ได้สรุปและนำเสนอขั้นตอนการมีส่วนร่วมใน 2 ลักษณะ ได้แก่

ลักษณะที่ 1 มีขั้นตอน ดังนี้

1. การคิด
2. การตัดสินใจ
3. การวางแผน
4. การลงมือปฏิบัติ

ลักษณะที่ 2 มีขั้นตอน ดังนี้

1. การกำหนดปัญหา
2. การวางแผน
3. การดำเนินงาน
4. การประเมินผล
5. การบำรุงรักษา และพัฒนาให้คงไว้

จากแนวคิดเกี่ยวกับขั้นตอนการมีส่วนร่วมของชุมชนทั้งหมดสรุปได้ว่า ขั้นตอนของการเข้ามามีส่วนร่วมของชุมชนนั้นมี 6 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การค้นหาปัญหา สาเหตุของปัญหา และแนวทางแก้ไข 2) ตัดสินใจกำหนดความต้องการ 3) ลำดับความสำคัญ 4) วางแผน กำหนดวัตถุประสงค์ วิธีการ แนวทางการดำเนินงาน ทรัพยากร 5) วางแผน กำหนดวัตถุประสงค์ วิธีการ แนวทางการดำเนินงาน ทรัพยากร 6) ดำเนินงานตามโครงการ และ/หรือ สนับสนุนการดำเนินงาน 7) ประเมินผล

2.1.6 รูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชน

จินตวีร์ เกษมสุข (2554, น. 3) กล่าวว่า รูปแบบของการมีส่วนร่วมที่ดำเนินอยู่โดยทั่วไปสามารถสรุปได้เป็น 4 รูปแบบคือ 1) การรับรู้ข่าวสาร (Public Information) ประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องได้รับการแจ้งให้ทราบถึงรายละเอียดของโครงการที่จะดำเนินการ รวมทั้งผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้นทั้งนี้การได้รับแจ้งข่าวสารดังกล่าวจะต้องเป็นการแจ้งก่อนที่จะมีการตัดสินใจดำเนินโครงการ 2) การปรึกษาหารือ (Public Consultation) เป็นรูปแบบการมีส่วนร่วมที่มีการจัดการหารือระหว่างผู้ดำเนินการ โครงการกับประชาชนที่เกี่ยวข้องและได้รับผลกระทบเพื่อรับฟังความคิดเห็นและตรวจสอบข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อให้เกิดความเข้าใจในโครงการและกิจกรรมมากขึ้น 3) การประชุมรับฟังความคิดเห็น (Public Meeting) มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ประชาชนและฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับโครงการหรือกิจกรรมและผู้มีอำนาจตัดสินใจในการทำโครงการหรือกิจกรรมนั้นได้ใช้เวทีสาธารณะในการทำความเข้าใจและค้นหาเหตุผลในการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมในพื้นที่นั้นซึ่งมีหลายรูปแบบได้แก่ 3.1) การประชุมในระดับชุมชน (Community Meeting) โดยจัดขึ้นในชุมชนที่ได้รับผลกระทบจากโครงการโดยเจ้าของโครงการหรือกิจกรรมจะต้องส่งตัวแทนเข้าร่วมเพื่ออธิบายให้ที่ประชุมทราบถึงลักษณะโครงการและผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้นและตอบข้อซักถาม 3.2) การประชุมรับฟังความคิดเห็นในเชิงวิชาการ (Technical Hearing) สำหรับโครงการที่มีข้อโต้แย้งในเชิงวิชาการจำเป็นจะต้องเชิญผู้เชี่ยวชาญเฉพาะสาขาจากภายนอกมาช่วยอธิบายและให้ความเห็นต่อโครงการซึ่งผู้เข้าร่วมประชุมต้องได้รับทราบผลดังกล่าวด้วย 3.3) การประชาพิจารณ์ (Public Hearing) เป็นเวทีในการเสนอข้อมูลอย่างเปิดเผยไม่มีการปิดบังทั้งฝ่ายเจ้าของโครงการและฝ่ายผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากโครงการซึ่งจะต้องมีองค์ประกอบของผู้เข้าร่วมที่เป็นที่ยอมรับมีหลักเกณฑ์และประเด็นในการพิจารณาที่ชัดเจนและแจ้งให้ทุกฝ่ายทราบทั่วกัน 4) การร่วมในการตัดสินใจ (Decision Making) เป็นเป้าหมายสูงสุดของการมีส่วนร่วมของประชาชนซึ่งประชาชนจะมีบทบาทในการตัดสินใจได้เพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับองค์ประกอบของคณะกรรมการที่เป็นผู้แทนประชาชนในพื้นที่

จากขั้นตอนของการมีส่วนร่วมของชุมชน เพื่อการร่วมทำกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่ง ให้เกิดประโยชน์ต่อชุมชนนั้น บนพื้นฐานของการเข้ามามีส่วนร่วม ไพบุลย์ วัฒนศิริธรรม (2547) ได้นำเสนอความคิดเห็นผ่านบทความ “แลหน้าเศรษฐกิจสังคมไทย” สรุปการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนได้ใน 2 ลักษณะ ได้แก่ 1) การมีส่วนร่วมของประชาชนที่รัฐเป็นผู้นำ การมีส่วนร่วมในลักษณะนี้เป็นการมองมาจากเบื้องบนหรือมาจากรัฐ ประชาชนเป็นเพียงผู้คอยรับนโยบายและปฏิบัติตาม 2) การมีส่วนร่วมที่เกิดจากความต้องการของประชาชนด้วยความสมัครใจ โดยที่รัฐคอยช่วยเหลือให้คำแนะนำหรือคอยอำนวยความสะดวกเท่านั้น

ทั้งนี้ จากการที่กฎหมายได้กำหนดบทบาทของท้องถิ่นกับการจัดการศึกษาใน สาระมาตรา 41 ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ที่ระบุไว้ว่า องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิจัดการศึกษาในระดับใดระดับหนึ่งหรือทุกระดับตามความพร้อม ความเหมาะสม และความต้องการภายในท้องถิ่น ทั้งนี้ วิชิต นันทสุวรรณและจางงศ์ แรกพิณีจ (2541, น. 21-29) ได้นำเสนอรูปแบบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาไว้ดังนี้ 1) รูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาตนเอง การจัดการศึกษาในลักษณะนี้ เกิดจากความสามารถและความต้องการของคนในชุมชนที่มุ่งให้เกิดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับวิถีชีวิต และตอบสนองความต้องการของสมาชิกในชุมชน โดยยึดหลักให้ผู้เรียนได้เรียนรู้โดยไม่มีขีดจำกัดของระยะเวลา สถานที่ เพศ และอายุ เป็นการเปิดโอกาสให้คนได้เรียนรู้ตามอัธยาศัยที่แท้จริง ชุมชนได้เข้ามามีบทบาทหลักในการจัดการศึกษา ทั้งนี้ รูปแบบการมีส่วนร่วมตามแนวทางนี้ ต้องอาศัยองค์ประกอบ 3 อย่างที่มีอยู่ในชุมชน ได้แก่คน ความรู้ และทรัพยากร โดยมีกระบวนการดำเนินการ คือ 1.1) การวิเคราะห์ - สังเคราะห์ ปัญหาชุมชน 1.2) หาทางออกที่เหมาะสมและสอดคล้องกับวิถีชีวิต 1.3) ดำเนินการสร้างกิจกรรมเพื่อให้ผู้เรียนได้แก้ไขปัญหามีอยู่ 1.4) ประเมินผลกิจกรรม โดยการกำหนดเนื้อหาหรือกิจกรรมการเรียนรู้ จะเริ่มจากจุดเล็กๆ ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันแล้วขยายออกไปสู่เนื้อหาหรือกิจกรรมที่ซับซ้อน และเกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตทั้งหมด 2) รูปแบบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียน ชุมชนมีส่วนร่วมกับโรงเรียนในการสร้างหลักสูตรท้องถิ่นที่สัมพันธ์ และสอดคล้องกับความเป็นจริงของสภาพชุมชน สนองความต้องการและวิถีชีวิตของชุมชนในท้องถิ่น โดยบุคคลในท้องถิ่น เช่น ปราชญ์ชาวบ้าน ผู้รู้ผู้นำชุมชน ผู้ปกครอง มาจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นและประเมินผล 3) รูปแบบการเชื่อมประสานการจัดการศึกษาระหว่างโรงเรียนกับชุมชน การมีส่วนร่วมของชุมชนในรูปแบบนี้จะเกิดขึ้นเฉพาะ กับชุมชนที่มีกระบวนการเรียนรู้ที่เข้มแข็ง มีองค์กรชุมชนเพื่อจัดการเรียนรู้ร่วมกัน มีเครือข่ายการเรียนรู้เพื่อการแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับชุมชนอื่น

รูปแบบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา ตามที่ได้กล่าวมานั้น สรุปได้ว่ารูปแบบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษานั้น นอกจากจะเป็นการมีส่วนร่วมกับโรงเรียนในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนแล้ว นอกจากจะเป็นการมีส่วนร่วมกับโรงเรียนในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนแล้ว ยังเป็นไปในลักษณะของการร่วมกันจัดการศึกษาให้แก่คนในชุมชน เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้แก่ชุมชนนั้น ๆ ด้วยบนพื้นฐานของการมีส่วนร่วมในระดับสูงในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งที่จะพัฒนาความรู้ ทักษะ ของเกษตรกร ซึ่งเป็นประชาชนนอกระบบโรงเรียนในชุมชน จึงกำหนดใช้รูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาตนเอง โดยมุ่งหมายให้กลุ่มประชากรในชุมชนได้มีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วม เพื่อการพัฒนาความรู้ ทักษะ และสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเอง และชุมชนได้ต่อไปอย่างยั่งยืน

จากการศึกษาทฤษฎี หลักการ แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งหมด สรุปได้ว่าการมีส่วนร่วมของชุมชนเกิดจากจิตใจที่ต้องการเข้าร่วมในกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่ง เพื่อให้เกิดผลต่อความต้องการของกลุ่มคนที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตทางสังคม ทั้งนี้ ในการที่จะให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมอย่างแท้จริงนั้น การจัดกิจกรรมการมีส่วนร่วมต้องคำนึงถึงวิถีการดำเนินชีวิต ค่านิยม ประเพณี ทัศนคติของบุคคล เพื่อให้เกิดความสมัครใจเข้าร่วมกิจกรรมเพราะกลุ่มคนในชุมชนมีความแตกต่างกันใน ลักษณะส่วนบุคคล ลักษณะทางเศรษฐกิจ และการได้รับข้อมูลข่าวสารทั้งนี้ การเข้ามามีส่วนร่วมของชุมชนโดยสรุปมีขั้นตอนทั้งสิ้น 5 ขั้นตอนคือ 1) การวิเคราะห์ - สังเคราะห์ปัญหาของชุมชน 2) การวางแผนที่เหมาะสมและสอดคล้องกับวิถีชีวิต 3) การกำหนดกิจกรรม 4) การดำเนินกิจกรรมและ 5) การประเมินผลกิจกรรมซึ่งเป็นขั้นตอนของการเข้ามามีส่วนร่วมที่ให้ความสำคัญโดยใช้ชุมชนเป็นศูนย์กลาง โดยมีหน่วยงานภาครัฐคอยช่วยเหลือให้คำแนะนำหรืออำนวยความสะดวกเท่านั้น

การมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง จะต้องเปิดโอกาสให้ทุกคน ทุกกลุ่มในหมู่บ้านมีส่วนเกี่ยวข้องในการตัดสินใจที่จะดำเนินการใด ๆ เพื่อตัวเขาและเพื่อหมู่บ้านของเขาโดยตัวของเขาเอง ซึ่งลักษณะการทำงานดังกล่าวจะมีลักษณะของ "หุ้นส่วน" ระหว่างเจ้าหน้าที่รัฐกับประชาชน ซึ่งจะเป็นผู้ที่ได้รับผลที่จะเกิดขึ้นจากการพัฒนาการทำงานลักษณะนี้ จะต้องเริ่มโดยการรวมกลุ่มประชาชนตามกิจกรรมพัฒนาที่จัดขึ้นและค่อยๆเพิ่มความสามารถและความรับผิดชอบในการดำเนินงานด้วยตนเองตามลำพังได้ โดยที่เจ้าหน้าที่รัฐจะต้องมีความตั้งใจและจริงใจที่จะสนับสนุนการปฏิบัติงานของประชาชนให้เป็นอย่างต่อเนื่องและอดทน โดยบวรศักดิ์ อุวรรณโณ (2542, น. 61) ได้สรุปลักษณะการมีส่วนร่วม 5 ประการสำคัญ ดังนี้ 1) ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการรับรู้ความเป็นไปของการบริหารราชการแผ่นดินทั้งฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายบริหาร และฝ่ายตุลาการมากขึ้น 2) การให้ประชาชนมีสิทธิร่วมกันคิดกับองค์กรทั้งหลายที่รัฐธรรมนูญตั้งขึ้น ไม่ได้ใช้ให้องค์กร

เหล่านั้นตัดสินใจไปโดยไม่ฟังเสียงประชาชน 3) การให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ร่วมกับองค์กรของรัฐบางเรื่อง 4) การให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการลงมือกระทำบางสิ่งบางอย่าง ร่วมกับองค์กรของรัฐธรรมนูญที่ดั่งขึ้น 5) การให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบองค์กรที่ใช้ อำนาจไม่ว่าจะเป็นฝ่ายการเมืองหรือระบบราชการประจำ

อุษณีย์ ศิริสุนทรไพบุลย์ (2538, น. 18) กล่าวไว้ว่า ความสำคัญของการที่จะให้ ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาโครงการ โดยเฉพาะการพัฒนาท้องถิ่นและชุมชนเนื่องจาก ในการที่จะพัฒนาโครงการมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ดังนั้น หากประชาชนที่เป็นเป้าหมายในการที่จะพัฒนาโครงการต่าง ๆ ของชุมชน การที่ประชาชนเข้าใจ และยอมรับในโครงการเหล่านั้นก็จะมีโอกาสที่ประสบความสำเร็จ ซึ่งบนสมมุติฐานที่ว่าประชาชน ในท้องถิ่นจะรู้และเข้าใจถึงสภาพปัญหาและความต้องการของชุมชนเป็นอย่างดีเพราะเป็นผู้ที่อยู่ อาศัยในพื้นที่มานาน ดังนั้นการที่ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในขั้นตอนต่างๆจึงควรมีการ ประชาสัมพันธ์ถึงความเป็นมาของโครงการและความสำคัญที่จะมีโครงการข้อดีและประโยชน์ที่จะ ได้รับในการดำเนินงานตามโครงการต่างๆและถ้าประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมจะเป็นเรื่องที่ดี เพื่อที่จะได้รู้สึกถึงความเป็นเจ้าของและการแก้ปัญหาของชุมชนจะได้ตรงกับความต้องการของ ประชาชน

2.1.7 ระดับของการมีส่วนร่วมของประชาชน

นรินทร์ชัย พัฒนพงศา (2546, น. 17) ได้กล่าวถึงระดับของการมีส่วนร่วมตาม หลักการทั่วไปว่าแบ่งเป็น 5 ระดับ คือ 1) การมีส่วนร่วมเป็นผู้ให้ข้อมูล ของตน/ครอบครัว/ชุมชน ของตน 2) การมีส่วนร่วมรับข้อมูลข่าวสาร 3) การมีส่วนร่วมตัดสินใจ โดยเฉพาะในโครงการที่ตน มีส่วนได้เสีย โดย แบ่งเป็น 3 กรณีแล้วแต่กิจกรรมในคนอยู่ในขั้นตอนใดต่อไปนี้ 3.1) ตนมีน้ำหนัก การตัดสินใจน้อยกว่าเจ้าของโครงการ 3.2) ตนมีน้ำหนักการตัดสินใจเท่ากับเจ้าของโครงการ 3.3) ตนมีน้ำหนักการตัดสินใจมากกว่าเจ้าของโครงการ 4) การมีส่วนร่วมทำ คือร่วมในขั้นตอนการ ดำเนินงานทั้งหมด 5) การมีส่วนร่วมสนับสนุน คืออาจไม่มีโอกาสร่วมทำ แต่มีส่วนร่วมช่วยเหลือ ในด้านอื่น ๆ

นอกจากนี้ยังได้มีการแบ่งระดับของการมีส่วนร่วมเป็นระดับของการมีส่วนร่วม ตามแนวทางพัฒนาชุมชน เป็นการมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน โดยได้ แบ่งไว้ ดังนี้ 1) ร่วมค้นหาปัญหาของตนให้เห็นว่าสิ่งใดที่เป็นปัญหารากเหง้าของปัญหา 2) ร่วมค้นหาสิ่งที่ จำเป็นของตนในปัจจุบันคืออะไร 2.1) ร่วมคิดช่วยตนเองในการจัดลำดับปัญหา เพื่อจะแก้ไขสิ่งใด ก่อนหลัง 2.2) วางแผนแก้ไขปัญหานั้นเรื่อง ๆ 2.3) ร่วมระดมความคิด ถึงทางเลือกต่าง ๆ และเลือก ทางเลือกที่เหมาะสมเพื่อ แก้ไขปัญหาที่วางแผนนั้น 2.4) ร่วมพัฒนาเทคโนโลยีที่จะนำมาใช้

2.5) ร่วมดำเนินการแก้ไขปัญหาอื่น ๆ 2.6) ร่วมติดตามการดำเนินงานและประเมินผลการดำเนินงาน 2.7) ร่วมรับผลประโยชน์หรือร่วมเสียผลประโยชน์จากการดำเนินงาน

ปราวณี พันธุมสินชัย (2536, น. 408 - 410) การมีส่วนร่วมของประชาชนสามารถทำได้หลายระดับ ขึ้นอยู่กับประชาชนจะมีความสนใจเพียงใดและรัฐบาลผู้บริหารประเทศให้ความสำคัญกับประชาชนอย่างไร โดยมีระดับต่าง ๆ ดังนี้ 1) ประชาชนใช้อำนาจ โดยการที่ประชาชนเข้าจัดการหรือดำเนินการโดยพลการ ไม่มีการติดต่อกับรัฐบาลก่อนซึ่งอาจจะมีการโต้ตอบจากรัฐบาลได้ เช่น การเดินขบวนเพื่อเรียกร้องความเป็นธรรม 2) ประชาชนมีส่วนร่วม โดยทั้งประชาชนและรัฐบาลต่างเข้าช่วยแก้ไขปัญหอย่างสมภาคเท่าเทียมกัน เช่น โครงการสร้างบ่อน้ำในหมู่บ้าน 3) ประชาชนเป็นที่ปรึกษา โดยรัฐบาลขอความคิดเห็นจากประชาชนและตั้งใจที่จะกระทำการตามความคิดเห็นนั้นแต่รัฐบาลก็มีอำนาจที่จะไม่รับความคิดเห็นนั้นไปปฏิบัติ เช่น การตั้งคณะกรรมการร่วมระหว่างประชาชนและส่วนราชการ คณะที่ปรึกษา การประชุมเพื่อรับฟังความคิดเห็นจากประชาชน 4) ประชาชนแสดงความคิดเห็น โดยรัฐบาลให้โอกาสประชาชนแสดงความคิดเห็นในบางเรื่องแต่ไม่ค่อยอยากนำความคิดเห็นนั้นไปปฏิบัติตามและยังมีอำนาจที่จะยังไม่รับฟังความคิดเห็นนั้น เช่น การประชุมที่ให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นต่อกฎหมายหรือระเบียบที่กำลังจะประกาศใช้ 5) ประชาชนรับทราบ โดยรัฐบาลแถลงข่าวสารและมติของรัฐบาล ประชาชนได้รับฟังซึ่งก็อาจจะมีปฏิกิริยาโต้ตอบบ้าง เช่น การแถลงถึงโครงการที่รัฐบาลมีมติให้ดำเนินการไปแล้วกฎหมายต่างๆการเวนคืนที่ดิน 6) รัฐบาลใช้อำนาจ คือการที่รัฐบาลใช้อำนาจจัดการโดยไม่แจ้งให้ประชาชนทราบล่วงหน้า เช่น การจับกุมผู้บุกรุกส่วนราชการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาต่างๆสามารถแบ่งได้ดังนี้ 6.1) การโน้มน้าวจิตใจ เพื่อเปลี่ยนแปลงทัศนคติของประชาชนแต่ไม่ทำให้ประชาชนเข้าร่วมในการวางแผนหรือในกระบวนการตัดสินใจ 6.2) การให้การศึกษา การให้ข้อมูลข่าวสารเพื่อสร้างความเข้าใจในโครงการ 6.3) การรับฟังความคิดเห็นของประชาชน ด้วยการที่เจ้าหน้าที่แจ้งจุดยืนของตนในโครงการนั้นๆให้ประชาชนทราบและให้ประชาชนทราบและให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นต่อประเด็นนั้น ๆ 6.4) การปรึกษาหารือทั้งฝ่ายเจ้าหน้าที่และประชาชนหันมาปรึกษาหารือกัน 6.5) การร่วมมือ ประชาชนมีตัวแทนคณะกรรมการอยู่และมีสิทธิออกเสียงขึ้นการตัดสินใจประเด็นจะต้องเข้าใจได้โดยตัวแทนประชาชนจากพื้นที่นั้น ๆ 6.6) การมอบหมายอำนาจหน้าที่ การส่งมอบความรับผิดชอบให้กับสาธารณชนหรือรัฐบาลท้องถิ่นที่มีความชำนาญเฉพาะเรื่องนั้น ๆ

2.1.8 ทฤษฎีของการมีส่วนร่วมของประชาชน

ทฤษฎีที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมมี 5 ทฤษฎี ซึ่ง อคิน รพีพัฒน์ (อ้างถึงใน ยุพาพร รูปงาม, 2545, น. 8) ได้สรุปไว้ดังนี้

2.1.8.1 ทฤษฎีการเกลี้ยกล่อมมวลชน (Mass Persuasion)

Maslow (อ้างถึงใน อคิน รพีพัฒน์, 2527, น. 7 - 8) กล่าวว่า การเกลี้ยกล่อม หมายถึง การใช้คำพูดหรือการเขียน เพื่อมุ่งให้เกิดความเชื่อถือและการกระทำ ซึ่งการเกลี้ยกล่อมมีประโยชน์ในการแก้ไขปัญหาคความขัดแย้งในการปฏิบัติงานและถ้าจะให้ เกิดผลดีผู้เกลี้ยกล่อมจะต้องมีศิลปะในการสร้างความสนใจในเรื่องที่จะเกลี้ยกล่อม

โดยเฉพาะในเรื่อง ความต้องการของคนตามหลักทฤษฎีของ Maslow ที่เรียกว่าลำดับขั้น ความต้องการ (hierarchy of needs) คือ ความต้องการของคนจะเป็นไปตามลำดับจาก น้อยไปมาก มีทั้งหมด 5 ระดับ ดังนี้ 1) ความต้องการทางด้านสรีระวิทยา (Physiological Needs) เป็นความต้องการ ขั้นพื้นฐานของมนุษย์ (Survival Need) ได้แก่ ความต้องการทางด้านอาหาร ยา เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย ยารักษาโรค และความต้องการทางเพศ 2) ความต้องการความมั่นคงปลอดภัยของชีวิต (Safety and Security Needs) ได้แก่ ความต้องการที่อยู่อาศัยอย่างมีความปลอดภัยจากการถูกทำร้ายร่างกาย หรือถูก ขโมยทรัพย์สิน หรือความมั่นคงในการทำงานและการมีชีวิตอยู่อย่างมั่นคงในสังคม 3) ความต้องการทางด้านสังคม (Social Needs) ได้แก่ ความต้องการความรัก ความต้องการที่จะให้สังคมยอมรับว่าตนเป็นส่วนหนึ่งของสังคม 4) ความต้องการที่จะมีเกียรติยศชื่อเสียง (Self-Esteem Needs) ได้แก่ ความภาคภูมิใจ ความต้องการดีเด่นในเรื่องหนึ่งที่จะให้ได้รับการยกย่องจากบุคคลอื่น ความต้องการ ด้านนี้เป็นความต้องการระดับสูงที่เกี่ยวกับความมั่นใจในตัวเองในเรื่องความสามารถ และความสำคัญของบุคคล 5) ความต้องการความสำเร็จแห่งตน (Self-Actualization Needs) เป็นความต้องการในระบอบสูงสุด ที่อยากจะให้เกิดความสำเร็จในทุกสิ่งทุกอย่างตามความนึกคิด ของตนเองเพื่อจะพัฒนาตนเองให้ดีที่สุดเท่าที่จะทำได้ความต้องการนี้จึงเป็นความต้องการ พิเศษของบุคคลที่จะพยายามผลักดันชีวิตของตนเองให้เป็นแนวทางที่ดีที่สุด

2.1.8.2 ทฤษฎีการระดมสร้างขวัญของคนในชาติ (National Morale)

ยุพาพร รูปงาม (2545, น. 8) คนเรามีความต้องการทางกายและใจถ้าคนมีขวัญดีพอ ผลของการทำงานจะสูง ตามไปด้วย แต่ถ้าขวัญไม่ดีผลงานก็ต่ำไปด้วย ทั้งนี้เนื่องจากว่าขวัญเป็นสถานการณ์ทาง จิตใจที่แสดงออกในรูปพฤติกรรมต่าง ๆ นั่นเอง การจะสร้างขวัญให้ดีต้องพยายามสร้าง ทศนคติที่ดีต่อผู้ร่วมงาน เช่น การไม่เอารัดเอาเปรียบ การให้ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับงาน การเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็น เป็นต้น และเมื่อใดก็ตามถ้าคนทำงานมีขวัญดีจะ

เกิดสำนึกในความรับผิดชอบ อันจะเกิดผลดีแก่หน่วยงานทั้งในส่วนที่เป็นขวัญส่วนบุคคล และ ขวัญของกลุ่ม ดังนั้น จะเป็นไปได้ว่าขวัญของคนเรา โดยเฉพาะคนมีขวัญที่ดีย่อมเป็นปัจจัยหนึ่งที่จะ นำไปสู่การมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ได้เช่นกัน

2.1.8.3 ทฤษฎีสร้างความรู้สึกราชาตินิยม (Nationalism)

ยุพาพร รูปงาม (2545, น. 8) ปัจจัยประการหนึ่งที่น่าสู่การมีส่วนร่วม คือ การสร้างความรู้สึกราชาตินิยมให้ เกิดขึ้น หมายถึง ความรู้สึกเป็นตัวของตัวเองที่จะอุทิศหรือ เน้น คำนิยมเรื่องผลประโยชน์ ส่วนรวมของชาติ มีความพอใจในชาติของตัวเอง พอใจเกียรติภูมิ จงรักภักดี ผูกพันต่อ ท้องถิ่น

2.1.8.4 ทฤษฎีการสร้างผู้นำ (Leadership)

ยุพาพร รูปงาม (2545, น. 8) การสร้างผู้นำจะช่วยจูงใจให้ประชาชน ทำงานควยความเต็มใจเพื่อบรรลุ เป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ร่วมกัน ทั้งนี้เพราะผู้นำเป็นปัจจัย สำคัญของการร่วมกลุ่มคน จูงใจไปยังเป้า ประสงค์โดยทั่วไปแล้วผู้นำอาจจะมีทั้งผู้นำที่ดีเรียกว่า ผู้ นำปฏิฐาน (Positive Leader) ผู้นำพลวัต คือ เคลื่อนไหวทำงานอยู่เสมอ (Dynamic Leader) และผู้นำ ไม่มีกิจ ไม่มีผลงานสร้างสรรค์ ที่เรียกว่า ผู้นำนิเสธ (Negative Leader) ผลของการให้ทฤษฎีการ สร้างผู้นำ จึงทำให้เกิดการระดมความร่วมมือปฏิบัติงานอย่างมีขวัญกำลังใจ งานมีคุณภาพ มี ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และร่วมรับผิดชอบ ดังนั้น การสร้างผู้นำที่ดี ย่อมจะนำไปสู่ การมีส่วนร่วม ใน กิจกรรมต่าง ๆ ด้วยคตินั้นเอง

2.1.8.5 ทฤษฎีการใช้วิธีและระบบทางการบริหาร (Administration and Method)

ยุพาพร รูปงาม (2545, น. 8-9) การใช้ระบบบริหารในการระดม ความร่วมมือเป็นวิธีหนึ่งที่ย่งเพราะใช้กฎหมาย ระเบียบ แบบแผน เป็นเครื่องมือในการดำเนินการ แต่อย่างใดก็ตามผลของ ความร่วมมือยังไม่มีระบบใดที่ดีที่สุดในเรื่องการใช้บริหาร เพราะธรรมชาติ ของคน ถ้าทำงานตามความสมัครใจอย่างตั้งใจ ไม่มีใครบังคับก็จะทำงานด้วยความรัก แต่ถ้าไม่ ควบคุมเลยก็ไม่เป็นไปตามนโยบายและความจำเป็นของรัฐ เพราะการใช้ระบบบริหาร เป็นการให้ ปฏิบัติตามนโยบายเพื่อให้บรรลุเป้าหมายเพิ่มความคาดหวังผลประโยชน์

แนวคิดและทฤษฎีเป็นส่วนหนึ่งของหลักการที่จะนำมาใช้ในการพัฒนา และเปลี่ยนแปลงโครงสร้างเดิมสามารถใช้สนับสนุนกิจกรรมหรือการดำเนินงานให้เกิดความ ชัดเจนของแนวทางตามที่กำหนดไว้ผู้ศึกษาได้รวบรวมแนวคิดและทฤษฎีในส่วนที่เกี่ยวข้องของ การมีส่วนร่วมดังนี้

ไพโรจน์สุขสัมฤทธิ์ (2531, น. 24 - 36) กล่าวถึงยุทธศาสตร์การพัฒนาที่ยืดเอาการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นหลักนั้น ไม่ใช่ของใหม่แต่เป็นยุทธศาสตร์ที่มีผู้ใช้กันมานาน โดยเฉพาะในงานพัฒนาชุมชนแต่ได้ถูกบังคับโดยกระแสความคิดทางการพัฒนาที่เกิดขึ้นใหม่ โดยเฉพาะกระแสความคิดที่มุ่งการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจซึ่งละเลยฐานะการพัฒนาที่ยึดมนุษย์เป็นศูนย์กลางประสบการณ์ที่ผ่านมาได้ช่วยให้มีการพลิกฟื้นเอาการมีส่วนร่วมของประชาชนมาเป็นยุทธศาสตร์การพัฒนาที่สำคัญอีกครั้งซึ่งไพโรจน์ได้อ้างถึงองค์การสหประชาชาติว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนจะต้องมีความหมายครอบคลุมถึงในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้ 1) การที่ประชาชนมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากโครงการ 2) การที่ประชาชนมีส่วนร่วมช่วยเหลือในการปฏิบัติตามโครงการ 3) การที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจตลอดกระบวนการพัฒนา

นอกจากนี้ยังได้เสนอสาระสำคัญของการมีส่วนร่วมของประชาชนในแง่ของการบริหารการพัฒนาว่าประกอบด้วยสาระสำคัญดังนี้ 1) จะช่วยทำให้ประชาชนยอมรับโครงการมากขึ้นเนื่องจากเป็นโครงการที่ตรงกับปัญหาและความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง 2) ประชาชนจะมีความรู้สึกผูกพันรู้สึกเป็นเจ้าของโครงการมากขึ้น 3) การดำเนินงานโครงการจะราบรื่นเมื่อได้รับความร่วมมือจากประชาชนมากขึ้น 4) โครงการจะให้ประโยชน์แก่ประชาชนมากขึ้นและมีการระดมทรัพยากรเมื่อมีการพัฒนามากขึ้น 5) จะช่วยพัฒนาขีดความสามารถของประชาชนมากขึ้น

นักวิชาการบางคนมองประเภทของการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นแบบ “การมีส่วนร่วมที่แท้จริง” กับ “การมีส่วนร่วมไม่แท้จริง” (Genuine / Nongenuine Participation) สำหรับ “การมีส่วนร่วมที่แท้จริง” หมายถึงการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในโครงการตั้งแต่เริ่มต้นจนกระทั่งจบโครงการเริ่มตั้งแต่ร่วมทบทวนศึกษาค้นคว้าปัญหาและความต้องการร่วมคิดและหาวิธีแก้ปัญหาหรือเพื่อสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ รวมถึงวางแผนงานหรือโครงการร่วมตัดสินใจในการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดให้เป็นประโยชน์ต่อชุมชนร่วมปฏิบัติตามนโยบายแผนงานหรือโครงการให้บรรลุตามที่กำหนดไว้และร่วมควบคุมติดตามประเมินผล ส่วน “การมีส่วนร่วมที่ไม่แท้จริง” นั้นเป็นการมีส่วนร่วมเพียงบางส่วนโดยเฉพาะเข้าร่วมในการปฏิบัติตามโครงการที่ได้มีการกำหนดไว้แล้วการมองประเภทของการมีส่วนร่วมอีกทัศนะหนึ่งคือการมองในลักษณะของระดับการมีส่วนร่วมซึ่งการมองในแง่นี้จะแบ่งการมีส่วนร่วมของประชาชนออกเป็นระดับ (Degree) ของการมีส่วนร่วมจากน้อยไปมากเป็น 7 ระดับดังนี้ ระดับที่ 1 ถูกบังคับประชาชนที่เข้ามามีส่วนร่วมโครงการเพราะถูกบังคับโดยไม่มีทางเลือกเลย ระดับที่ 2 ถูกล่อลักษณณ์ประชาชนจะถูกล่อใจด้วยผลประโยชน์ในรูปแบบของค่าจ้างแรงงานหรือความสะดวกสบายบางอย่างแต่เบื้องหลังจริง ๆ แล้วเป็นการหาเสียงของนักการเมืองผู้หยิบยื่นโครงการมาล่อเท่านั้น

ระดับที่ 3 ถูกชักชวนการมีส่วนร่วมลักษณะนี้ส่วนมากเป็นโครงการที่ทางราชการคิดขึ้นเอง เรียบร้อยแล้วแล้วพยายามชักชวนประชาชนให้ร่วมมือทุกรูปแบบโดยอาศัยระบบการโฆษณา ประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อมวลชนต่างๆว่าเป็นโครงการที่ดีขอให้ประชาชนให้ความร่วมมือ ระดับที่ 4 สัมภาษณ์และวางแผนให้ลักษณะการมีส่วนร่วมชนิดนี้จะปรากฏว่าเป็นปัญหาความต้องการและเสียงเรียกร้องของประชาชนจะได้รับการเอาใจใส่ขึ้นบ้างกล่าวคือผู้ที่ว่าโครงการจะสำรวจปัญหา ความต้องการด้วยการเรียกประชุมสอบถามสัมภาษณ์แต่การตัดสินใจว่าปัญหาของชาวบ้านคืออะไร ควรแก้ไขวิธีใดจะวางแผนอย่างไรและจะปฏิบัติตามแผนอย่างไรยังคงเป็นเรื่องของทางราชการ ระดับที่ 5 มีโอกาสเสนอความเห็นประชาชนจะเข้าไปมีส่วนร่วมในการเสนอความเห็นที่เกี่ยวกับการวางโครงการและการดำเนินการตามโครงการแต่การตัดสินใจยังเป็นส่วนของราชการอยู่ ระดับที่ 6 มีโอกาสเสนอโครงการในระดับนี้ทางราชการกับประชาชนจะมีการปรึกษาหารือกันอย่าง ใกล้ชิดประชาชนอาจจะมีโอกาสตัดสินใจว่าปัญหาของตนคืออะไรจะแก้ไขได้อย่างไรวิธีใดดีที่สุด จนกระทั่งมีสิทธิ์เสนอโครงการและเข้าร่วมปฏิบัติด้วย ระดับที่ 7 มีโอกาสตัดสินใจในระดับนี้ ประชาชนจะเป็นหลักสำคัญของการตัดสินใจในทุกเรื่องตั้งแต่การวางแผนการปฏิบัติตามแผนและการประเมินผลโครงการ

2.1.9 การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน

หลักการสำคัญของการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนมี ดังนี้

สำนักมาตรฐานการศึกษา, สำนักงานสภาพัฒนาการศึกษาระดับสูง, กระทรวงศึกษาธิการ, สำนักมาตรฐานอุดมศึกษา และทบวงมหาวิทยาลัย (2545, น. 118) ได้กล่าวถึงยุทธศาสตร์ในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้ 2 ประการคือ 1) การจัดกระบวนการเรียนรู้ สามารถทำได้หลายวิธี ดังนี้ 1.1) จัดเวทีวิเคราะห์สถานการณ์ของหมู่บ้านเพื่อทำความเข้าใจและเรียนรู้ร่วมกันในประเด็นต่าง ๆ 1.2) จัดเวทีแลกเปลี่ยนประสบการณ์หรือจัดทัศนศึกษาระหว่างกลุ่มองค์กร ต่าง ๆ ภายในชุมชนและระหว่างชุมชน 1.3) แก่อบรมเพื่อพัฒนาทักษะเฉพาะด้านต่าง ๆ 1.4) ลงมือปฏิบัติจริง 1.5) ถ่ายถอดประสบการณ์และสรุปบทเรียนที่จะนำไปสู่การปรับปรุง กระบวนการทำงานที่เหมาะสม 2) การพัฒนาผู้นำเครือข่าย เพื่อให้ผู้นำเกิดความมั่นใจในความและ ความสามารถที่มี จะช่วยให้สามารถริเริ่มกิจกรรมการแก้ไขปัญหา หรือกิจกรรมการ พัฒนาได้ ซึ่งสามารถทำได้หลายวิธี ดังนี้ 2.1) แลกเปลี่ยน เรียนระหว่างผู้นำทั้งภายในและภายนอกชุมชน 2.2) สนับสนุนการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนอย่างต่อเนื่อง และสนับสนุน ข้อมูลข่าวสารที่จำเป็นอย่างต่อเนื่อง 2.3) แลกเปลี่ยนเรียนและดำเนินงานร่วมกันของเครือข่ายอย่างต่อเนื่องจะทำให้เกิดกระบวนการจัดการและจัดองค์กรร่วมกัน

อนึ่ง ชิต นิลพานิช และกุลธนา ธนาพงศธร (2532, น. 362) 1) หลักการสร้าง ความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันระหว่างทางราชการกับประชาชน โดย ยึดถือความศรัทธาของประชาชนที่มี ต่อหน่วยงานหรือต่อบุคคล 2) หลักการจัดความขัดแย้ง ความขัดแย้งในเรื่องผลประโยชน์และ ความคิด จะมี อิทธิพลต่อการดำเนินงานพัฒนาเป็นอย่างมากเพราะจะทำให้งานหยุดชะงักและล้มเหลว 3) หลักการสร้างอุดมการณ์และค่านิยมในด้านความซื่อสัตย์ ความอดทน การร่วมมือ การซื่อสัตย์ และการพึ่งตนเอง เพราะอุดมการณ์เป็นเรื่องที่จะจูงใจประชาชนให้ ร่วมสนับสนุนนโยบาย และ เป้าหมายการดำเนินงาน และอาจก่อให้เกิดขวัญและกำลังใจ ในการปฏิบัติงาน 4) การให้การศึกษา อบรมอย่างต่อเนื่องเป็นการส่งเสริมให้คนมีความรู้ความคิด ของตนเอง ช่วยให้ประชาชนมั่นใจใน ตนเองมากขึ้น การให้การศึกษาอบรมโดยให้ ประชาชนมีโอกาสทดลองคิด ปฏิบัติ จะช่วยให้ ประชาชนสามารถคุ้มครองตนเองได้ รู้จักวิเคราะห์เห็นคุณค่าของงาน และนำไปสู่การเข้าร่วมใน การพัฒนา 5) หลักการทำงานเป็นทีม สามารถนำมาใช้ในการแสวงหาความร่วมมือในการพัฒนา 6) หลักการสร้างพลังชุมชน การรวมกลุ่มกันทำงานจะทำให้เกิดพลังในการ ทำงานและทำให้งาน เกิดประสิทธิภาพ

2.2 งานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์

2.2.1 ความเป็นมาของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (2547, น. 1 - 2) ได้ระบุว่างานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ที่ เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมและอาชญากรรมพิเศษ งานส่งเสริมเผยแพร่ ความรู้และแสวงหาความร่วมมือจากประชาชนและทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ประชาชนให้ความ ร่วมมือและสนับสนุนการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ซึ่ง นโยบายของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ได้ดำเนินการตามแนวทางดังกล่าว โดยมุ่งเน้นให้มีการพัฒนางานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เพื่อ แสวงหาความร่วมมือและเปิดโอกาสให้ประชาชน ชุมชนและองค์กรต่างๆมีส่วนร่วมในการให้ ข้อมูลข่าวสารตลอดจนกำหนดแนวทางแก้ไขปัญหาอาชญากรรมและยาเสพติดร่วมกัน

สำนักงานตำรวจแห่งชาติจึงได้นำองค์ความรู้และระบบการปฏิบัติงานชุมชนและ มวลชนสัมพันธ์ที่ปฏิบัติได้ผลในต่างประเทศ เช่น ระบบ KOBAN ของญี่ปุ่น ระบบ Community Policing ของประเทศในแถบยุโรปและสหรัฐอเมริกา มาผสมผสานกับรูปแบบที่สำนักงานตำรวจ แห่งชาติดำเนินการอยู่และปรับใช้ให้เหมาะสมกับสภาพสังคมและวัฒนธรรมของประเทศไทย ตัวอย่างเช่น โครงการสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมต่าง ๆ กรรมการตรวจสอบและติดตามการ บริหารงานตำรวจแห่งชาติและอีกหลายๆ โครงการงานชุมชนสัมพันธ์ของเจ้าหน้าที่ตำรวจใน

ประเทศไทย งานชุมชนสัมพันธ์ของเจ้าหน้าที่ตำรวจในประเทศไทยไม่สามารถกำหนดหลักฐานแน่ชัดว่าเริ่มดำเนินการมาแต่เมื่อใด แม้ว่าจะได้ดำเนินการเป็นระยะเวลานานพอสมควรแล้วก็ตาม แต่การพัฒนายังเป็นไปได้ค่อนข้างช้า โดยในระยะแรกการดำเนินงานเป็นไปอย่างไม่มีระบบและไม่กว้างขวางหน่วยงานและเจ้าหน้าที่ต่างๆ ได้แยกกันดำเนินงาน จนกระทั่งกรมตำรวจได้มีคำสั่งที่ 104/2525 ลงวันที่ 5 สิงหาคม 2525 เรื่องการบริหารงานการประชาสัมพันธ์ของกรมตำรวจ ซึ่งต่อมาได้มีการตั้งศูนย์ประชาสัมพันธ์ของกรมตำรวจ แต่การดำเนินงานของศูนย์ประชาสัมพันธ์ของกรมตำรวจยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควรและกรมตำรวจได้มีคำสั่งที่ 223/2527 ลงวันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2527 เรื่องนโยบายการดำเนินงานมวลชนสัมพันธ์ของกรมตำรวจ โดยได้กำหนดหลักเกณฑ์และแนวทาง การปฏิบัติในด้านมวลชนสัมพันธ์ไว้ ต่อมารองอธิบดีกรมตำรวจฝ่ายกิจกรรมพิเศษได้มีบันทึกที่ 0601/(ก.ศ.)1095 ลงวันที่ 29 กันยายน 2530 สั่งให้กองวิจัยและวางแผนกรมตำรวจพิจารณาดำเนินการศึกษารายละเอียดและปัญหางานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ โดยให้พิจารณาถึงรูปแบบของการดำเนินการของคณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อศึกษาโครงสร้างและระบบบริหารงานด้านเด็ก เยาวชนและชุมชนสัมพันธ์เป็นแนวทางการพิจารณา ซึ่งกองวิจัยและฝ่ายวางแผนได้รวมแนวทางการบริหาร การประชาสัมพันธ์ ชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ โดยได้รวมงานที่เกี่ยวข้องในด้านประชา สัมพันธ์เด็กเยาวชนชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ไว้ด้วยกัน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความเข้าใจ หักศนคติ ความศรัทธาและความสัมพันธ์อันดีระหว่างตำรวจกับประชาชนตลอดจนสนับสนุนการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนในการปฏิบัติงานของตำรวจ

ศาสตราจารย์ อมรวิวัฒน์ (2532, น. 1) กรมตำรวจได้มีคำสั่งที่ 1144/2530 ลงวันที่ 9 พฤศจิกายน 2530 ได้มีการจัดตั้งโครงการงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์ โดยมีการกำหนดการจัดงานชุมชนสัมพันธ์ให้สอดคล้องกับนโยบายแผนกรมตำรวจด้านชุมชนสัมพันธ์ นโยบายแผนกรมตำรวจด้านชุมชนสัมพันธ์แผนกรมตำรวจแม่บท ฉบับที่ 1 ได้วางนโยบายด้านชุมชนสัมพันธ์ไว้ดังนี้

- 1) การพัฒนางานชุมชนสัมพันธ์ให้เกิดประโยชน์อย่างเต็มที่ ในด้านการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมและด้านความมั่นคงภายใน
- 2) มุ่งส่งเสริมพัฒนาคุณภาพคุณธรรมให้แก่ประชาชน เพื่อให้เป็นพลเมืองดีมีความรับผิดชอบต่อสังคม โดยเน้นกลุ่มเด็กและเยาวชนเป็นอันดับแรก
- 3) มุ่งส่งเสริมพัฒนาปลูกฝังอุดมการณ์ทางการเมือง ให้แก่ประชาชนมีจิตสำนึกเป็นไทยและยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข
- 4) เน้นประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างข้าราชการและประชาชน
- 5) ให้ความรู้สึกแก่ประชาชนด้านการป้องกันอาชญากรรมและอุบัติเหตุ

2.2.2 ความหมายของงานชุมชนสัมพันธ์

งานชุมชนสัมพันธ์ หมายถึง การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจชุมชนสัมพันธ์ในพื้นที่เป้าหมายเพื่อให้เกิดความคุ้นเคยประชาชนเพื่อให้ประชาชนเข้าใจการทำงานของตำรวจและมองภาพพจน์ของตำรวจดีขึ้นและในที่สุดเพื่อก่อให้เกิดความร่วมมือในการป้องกันอาชญากรรมความร่วมมือช่วยเหลือแก้ไขปัญหาในชุมชนได้เองอย่างเช่นการช่วยเหลือสร้างสิ่งสาธารณะประจำหมู่บ้านให้ความช่วยเหลือกันและกันเมื่อได้รับความเดือดร้อนหรือประสบสาธารณภัยรวมถึงการปฏิบัติการทางจิตวิทยาเพื่อความมุ่งหมายที่จะให้ได้รับความร่วมมือจากประชาชนในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมการดำเนินงานและปฏิบัติงานชุมชนสัมพันธ์มีเป้าหมายสุดท้ายอยู่ที่การให้ชุมชนและประชาชนมีความสามารถในการป้องกันและรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินและความมั่นคงในระดับพื้นฐานของตนเองได้เพื่อเป็นฐานและสนับสนุนงานการสร้างความสุขแก่ชุมชนและสังคมของตำรวจโดยสรุปแนวทฤษฎีชุมชนสัมพันธ์เพื่อป้องกันอาชญากรรมในการปฏิบัติงานตำรวจคือการจัดสภาพโดยทั่วไปไม่ว่าในระบบเมืองชุมชนหรือละแวกบ้านในลักษณะเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลง่ายต่อการควบคุมสังเกตตรวจตราโดยไม่ล่วงล้ำสิทธิเสรีภาพส่วนบุคคลรวมทั้งสนับสนุนส่งเสริมให้สมาชิกในชุมชนมีส่วนร่วมในการป้องกันชีวิตร่างกายและทรัพย์สินทั้งของตนเองและบุคคลอื่นให้ปลอดภัยจากอาชญากรรมอย่างไรก็ตามแนวทฤษฎีไม่ได้มองข้ามบทบาทของตำรวจในส่วนที่เกี่ยวข้องกับปัญหาอาชญากรรมได้เสนอให้มีการปรับบทบาทใหม่ของตำรวจท้องที่ทั้งหมดตำรวจมีบทบาทเป็นฝ่ายวางแผนสนับสนุนและให้คำปรึกษาแก่ชุมชนในการป้องกันอาชญากรรมตำรวจจะไม่มีสภาพเป็นผู้รับผิดชอบหลักในการป้องกันอาชญากรรม

งานตำรวจชุมชนสัมพันธ์ หมายถึง การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจชุมชนสัมพันธ์ในพื้นที่เป้าหมายเพื่อให้เกิดความคุ้นเคยประชาชนเพื่อให้ประชาชนเข้าใจการทำงานของตำรวจและมองภาพพจน์ของตำรวจดีขึ้นและในที่สุดเพื่อก่อให้เกิดความร่วมมือในการป้องกันอาชญากรรมความร่วมมือช่วยเหลือแก้ไขปัญหาในชุมชนได้เองอย่างเช่นการช่วยเหลือสร้างสิ่งสาธารณะประจำหมู่บ้านให้ความช่วยเหลือกันและกันเมื่อได้รับความเดือดร้อนหรือประสบสาธารณภัยรวมถึงการปฏิบัติการทางจิตวิทยาเพื่อความมุ่งหมายที่จะให้ได้รับความร่วมมือจากประชาชนในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมการดำเนินงานและปฏิบัติงานชุมชนสัมพันธ์มีเป้าหมายสุดท้ายอยู่ที่การให้ชุมชนและประชาชนมีความสามารถในการป้องกันและรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินและความมั่นคงในระดับพื้นฐานของตนเองได้เพื่อเป็นฐานและสนับสนุนงานการสร้างความสุขแก่ชุมชนและสังคมของตำรวจจากการศึกษาวิจัยของ Park (1952, p. 63) นักอาชญากรรมวิทยา กลุ่มซิกาโกพบว่อาชญากรรมเป็นปรากฏการณ์ถาวรตาม

ลักษณะพื้นที่บริเวณใดที่เกิดอาชญากรรมบ่อยมักเกิดขึ้นซ้ำอีกอยู่เช่นนั้นเช่นในบริเวณแหล่งเสื่อมโทรมบางแห่งมีผู้อาศัยจะเปลี่ยนหมุนเวียนกับตามกาลเวลาโดยบุคคลต่างเชื้อชาติต่างศาสนา กันตามสถิติอาชญากรรมในพื้นที่ดังกล่าวก็ยิ่งสูงเช่นเดิมและปัจจัยที่ส่งเสริมอาชญากรรมจะแอบแฝงอยู่ในสภาพแวดล้อมดังกล่าวเพราะพื้นที่ที่มีสถิติอาชญากรรมสูงนั้นมีความแตกต่างไปจากพื้นที่ที่มีอาชญากรรมต่ำทั้งในสภาวะทางกายภาพทางเศรษฐกิจและทางสังคมดังนั้นกลุ่มชิคาโกจึงสรุปว่าการขาดระเบียบทางสังคม (Social Disorganization) อันเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงสภาพของชุมชนในยุคก่อนความเจริญทางอุตสาหกรรมเข้าสู่ชุมชนในยุคอุตสาหกรรมนำมาซึ่งปัญหาอาชญากรรมและปัญหาทางสังคมอื่นๆ กล่าวอีกนัยหนึ่งการขาดระเบียบทางสังคมซึ่งตามแนวคิดกล่าวเป็นสาเหตุเบื้องต้นของอาชญากรรมหมายถึงสภาวะแตกสลายของกลไกทางสังคมมีหน้าที่คำนวณความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลความร่วมมือร่วมใจและขวัญกำลังใจของสมาชิกในสังคมงานวิจัยที่เป็นรากฐานแนวความคิดของทฤษฎีชุมชนสัมพันธ์ที่สำคัญคือผลการวิจัยของนักอาชญาวิทยา กลุ่มชิคาโกหรือสำนักนิเวศวิทยาอาชญาวิทยา (The Ecological School of Criminology) ในช่วงศตวรรษที่ 1920 สำนักนี้อยู่ภายใต้การนำของโรเบิร์ตอีพาร์คซึ่งได้รับอิทธิพลแนวความคิดเกี่ยวกับความสำคัญของชุมชน 3 แนวทางคือแนวความคิดของ Darwin ซึ่งเกี่ยวกับการพึ่งพาอาศัยระหว่างสัตว์และพืชแนวที่สองจากข้อเขียนของ Simmel ว่าด้วยคุณลักษณะด้านเวลาและสถานที่ของความสัมพันธ์ทางสังคมและแนวทางที่สามทฤษฎีของ Durkheim ที่กล่าวถึงความหนาแน่นของประชากรที่เป็นปัจจัยกระทบต่อการแก่งแย่งทางสังคมและการแบ่งงานบูรเจสนักอาชญาวิทยา กลุ่มชิคาโกได้เสนอทฤษฎีวงรอบ (Concentric Circles Theory) โดยได้ศึกษามหานครชิคาโกแบ่งออกเป็นส่วนใหญ่ ๆ จากการลากเส้นครึ่งวงกลมที่มีช่วงห่างกันเส้นละ 2 ไมล์เริ่มจากศูนย์กลางของมหานครดังกล่าวผลการวิจัยพบว่าอาชญากรรมมักมีสถิติสูงมากบริเวณใจกลางนครชิคาโกซึ่งเป็นย่านธุรกิจและย่านที่อยู่อาศัยสถิติอาชญากรรมรวมทั้งปัญหาต่างๆ ของชุมชนลดลงทุกขณะเมื่อลอยห่างจากใจกลางเมืองออกไปจากการศึกษาของนักอาชญาวิทยาสรุปได้ว่าอาชญากรรมเป็นปรากฏการณ์ถาวรตามลักษณะพื้นที่บริเวณใดที่เกิดอาชญากรรมขึ้นบ่อยครั้งก็จะเกิดซ้ำอีกอยู่เช่นนั้นซึ่งกลุ่มชิคาโกเห็นว่าเป็น “การขาดระเบียบของสังคม (Social Disorganization) หมายถึงสภาวะแตกสลายของกลไกทางสังคมที่มีหน้าที่คำนวณความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและขวัญกำลังใจของสมาชิกในสังคม” แนวคิดทฤษฎีของกลุ่มชิคาโกเป็นพื้นฐานในการสร้างแนวความคิดต่อเนื่องในเวลาต่อมา กล่าวคือ Herbert Gans มีแนวความคิดที่เรียกว่าหมู่บ้านในเมือง (Urban Village) คือปฏิสัมพันธ์ทางสังคมเป็นสิ่งจำเป็นต่อการรักษาความปลอดภัยการก่อให้เกิดการสมัครสมานกลมเกลียวร่วมมือร่วมใจในการป้องกันอาชญากรรมแต่ปฏิสัมพันธ์ทางสังคมจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อมีการจัดสภาพพื้นที่ในชุมชนให้เอื้ออำนวยต่อการพบปะสังสรรค์รวมทั้งจัดให้มีสถานที่สำหรับ

สมาชิกในชุมชนได้ดำเนินกิจกรรมร่วมกันกล่าวได้ว่าแนวคิดของ Gans เกี่ยวกับหมู่บ้านในเมืองจึงเป็นความพยายามในการป้องกันอาชญากรรมโดยจัดสภาพชุมชนเพื่อปฏิสัมพันธ์ทางสังคมแนวคิดทฤษฎีชุมชนสัมพันธ์เพื่อป้องกันอาชญากรรมโดยทั่วไปก็คือการจัดสภาพทั่วไปในระดับเมืองชุมชนละแวกบ้านในลักษณะเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลให้สมาชิกในชุมชนมีส่วนร่วมในการป้องกันชีวิตร่างกายทรัพย์สินของตนเองและบุคคลอื่นให้ปลอดภัยจากอาชญากรรมตามแนวทฤษฎีนี้ตำรวจมีบทบาทเป็นฝ่ายวางแผนสนับสนุนและให้คำปรึกษาแก่ชุมชนในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม

งานตำรวจชุมชนสัมพันธ์ การปฏิบัติงานตามแผนชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาเริ่มต้นได้ถูกกำหนดไว้ในแผนกรมตำรวจแม่บทฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2530-2534) และเริ่มปฏิบัติอย่างเป็นทางการเป็นรูปธรรมในปี พ.ศ. 2531 และยังดำรงความต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบันซึ่งอยู่ในระหว่างการใช้แผนสำนักงานตำรวจแห่งชาติแม่บทฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2545-2549) ซึ่งสอดคล้องกับเนื้อหาความในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545-2549) โดยกำหนดไว้ในเรื่องยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพคนและการคุ้มครองทางสังคมและได้กำหนดไว้ในแผนกลยุทธ์สำนักงานตำรวจแห่งชาติประจำปีงบประมาณพ.ศ. 2547 ให้มีแผนด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินแผนงานแสวงหาความร่วมมือจากประชาชนโดยกำหนดเป้าหมายงานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมและอาชญากรรมพิเศษงานส่งเสริมเผยแพร่ความรู้และแสวงหาความร่วมมือจากประชาชนและทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ประชาชนให้ความร่วมมือและสนับสนุนการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจซึ่งนโยบายของสำนักงานตำรวจแห่งชาติได้ดำเนินการตามแนวทางดังกล่าวโดยมุ่งเน้นให้มีการพัฒนางานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์เพื่อแสวงหาความร่วมมือและเปิดโอกาสให้ประชาชนชุมชนและองค์กรต่างๆมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลข่าวสารตลอดจนกำหนดแนวทางแก้ไขปัญหาอาชญากรรมและยาเสพติดร่วมกัน (กรมตำรวจ, 2534, น. 27) สำนักงานตำรวจแห่งชาติจึงได้นำองค์ความรู้และระบบการปฏิบัติงานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ที่ปฏิบัติได้ผลดีในต่างประเทศเช่นระบบ KOBAN ของญี่ปุ่นระบบ Neighborhood Police Post ของประเทศสิงคโปร์และระบบ Community Policing ของประเทศในแถบยุโรปและสหรัฐอเมริกามาผสมผสานกับรูปแบบที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติดำเนินการอยู่และปรับใช้ให้เหมาะสมกับสภาพสังคมและวัฒนธรรมของประเทศไทยตัวอย่างเช่น โครงการสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมต่างๆกรมการตรวจสอบและติดตามการบริหารงานตำรวจแห่งชาติและอีกหลาย ๆ โครงการ

2.2.3 ขอบเขตของงานแผนกตำรวจชุมชนสัมพันธ์ มีดังนี้

2.2.3.1 การประชาสัมพันธ์เพื่อให้ประชาชนได้ทราบถึงภารกิจหน้าที่ความรับผิดชอบของตำรวจ รู้ถึงความพยายามและตั้งใจในการทำงานของตำรวจในอันที่จะรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชนตลอดจนการบริการประชาชนทำให้ประชาชนเกิดความเข้าใจอันดีต่อตำรวจ

2.2.3.2 การส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมการร่วมกลุ่มสันตนาการของเด็กและเยาวชนโดยวิธีการต่างๆ เพื่อให้มีการพัฒนาไปสู่ประชาชนที่มีคุณภาพและเป็นพลเมืองดีป้องกันและแก้ไขปัญหาดังแต่ต้น

2.2.3.3 การให้ความรู้แก่เด็กและเยาวชนและประชาชนในชุมชนต่างๆ ในด้านการป้องกันอาชญากรรมและอุบัติเหตุ

2.2.3.4 การให้ความรู้แก่ประชาชนเพื่อการปรับปรุงสภาพชีวิตความเป็นอยู่ให้มีความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตทรัพย์สิน

2.2.3.5 เสริมให้เด็กเยาวชนและประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมป้องกันอาชญากรรมและเสริมการปฏิบัติในการปราบปรามอาชญากรรมของตำรวจให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2.2.3.6 ปรับปรุงพัฒนาให้เด็กเยาวชนและประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีมีคุณธรรม

2.2.3.7 ส่งเสริมความรู้ความเข้าใจในระบอบการปกครองปลูกฝังอุดมการณ์ทางการเมืองให้แก่ข้าราชการตำรวจประชาชนเพื่อให้มีจิตสำนึกในความเป็นไทยยึดมั่นในสถาบันหลักชาติ

โดยสรุปอาจกล่าวได้ว่า ตำรวจมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการรักษาความสงบเรียบร้อยของสังคม เพราะการที่มนุษย์จะอยู่ร่วมกันได้อย่างสงบสุขนั้น ย่อมมีการกำหนดกฎเกณฑ์สำหรับทุกคนให้ยึดถือปฏิบัติโดยทั่วกันในการนี้จำเป็นต้องมีผู้รักษากฎเกณฑ์ดังกล่าวเพื่อมิให้มีผู้ละเมิดหรือหากละเมิดก็ต้องดำเนินไปตามอำนาจหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ซึ่งเป็นการทำหน้าที่ของตำรวจนั่นเอง กล่าวคือ ตำรวจมีหน้าที่ในการบังคับใช้กฎหมายควรการป้องกันเหตุร้ายไม่ให้เกิดขึ้น การรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนและการรักษาความมั่นคงภายในของรัฐ ดังนั้น การป้องกันอาชญากรรมจึงนับเป็นหนึ่งในกิจกรรมหลักของตำรวจที่จะลดอาชญากรรมและก่อให้เกิดความสงบสุขของประชาชน

2.2.4 งานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์

จากการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจตั้งแต่ครั้งยังเป็นกรมตำรวจ และเปลี่ยนมาเป็นสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เมื่อวันที่ 17 ตุลาคม 2542 นั้น เป็นเวลากว่าหนึ่งทศวรรษที่การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจเป็นไปในลักษณะนโยบายจากเบื้องบนและการเข้าไปสัมผัสกับประชาชนในชุมชนหรือในพื้นที่จะมีไม่มากนักการปฏิบัติงานจะปฏิบัติไปตามกฎระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ โดยไม่เหลียวมองประชาชนในพื้นที่ต้องการอะไรซึ่งในหน้าที่หลักคือบริการในด้านการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมและการบริการอำนวยความสะดวกในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่ เช่นการจัดการจราจร การรักษาความปลอดภัยในอาคารบ้านพักและตัวบุคคล พร้อมทั้งทรัพย์สินต่าง ๆ ของประชาชน ดังนั้น หากมองตามเนื้อหาแล้วการประสานงานกับประชาชนจะนำมาซึ่งประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานตำรวจเป็นอันมาก ดังนั้น ตั้งแต่ในปี พ.ศ. 2529 ทางกรมตำรวจจึงได้บรรจุแผนงานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ไว้ในแผนแม่บทที่ 1(2530-2534) โดยให้ตำรวจทุกคนได้ปฏิบัติกันทุกพื้นที่โดยกำหนดในลักษณะกว้าง ๆ เป็นแนวทางไว้

ต่อมาในแผนกรมตำรวจแม่บทฉบับที่ 2 (2535 - 2539) ได้ระบุเป้าหมายในการดำเนินงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ว่า คือ การปฏิบัติงานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์กับประชาชนในชนบท โดยหาความร่วมมือหรือให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานนี้ เพื่อให้บังเกิดผลดีมีทิศทางและครบวงจร จากแนวนโยบายและทิศทางของงานสาขาชุมชนและมวลชนสัมพันธ์กำหนดไว้เป็นนโยบายทางด้านการพัฒนาสังคม จิตใจ และวัฒนธรรม ปรากฏในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2535 - 2539) ซึ่งได้เน้นให้มีการจัดระบบและมาตรฐานการส่งเสริมความมั่นคงของสถาบันครอบครัว ขยายการส่งเสริมการมีส่วนร่วมขององค์กรชุมชนนางงานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เพื่อแก้ไขปัญหาอาชญากรรมและอบรมพัฒนาให้ประชาชนเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่ดี คือการเป็นผู้มีศีลธรรม มีระเบียบวินัย และมีจิตสำนึก ร่วมกันรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม โดยจะต้องเข้าถึงประชาชนทุกกลุ่ม ทั้งระดับครอบครัว ชุมชน และกลุ่มอาชีพ รวมทั้งปรับปรุงการผลิตและเผยแพร่ข่าวสารที่จะช่วยพัฒนาชุมชนต่อไป โดยกำหนดแนวทางในการดำเนินการอย่างต่อเนื่องต่อมาในทุก ๆ แผนแม่บท โดยแผนกรมตำรวจแม่บท ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2540 - 2544) ได้กำหนดแผนการปฏิบัติไว้หลายแผนสาขา ดังนี้ 1) แผนสาขาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน 2) แผนสาขาความมั่นคงภายใน 3) แผนสาขาการบริการทางสังคม 4) แผนสาขาชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ 5) แผนสาขาการพัฒนาการบริหาร 6) แผนสาขาการจัดการจราจร 7) แผนสาขาป้องกันและปราบปรามยาเสพติดให้โทษ

แม้ว่าในแผนกรมตำรวจแม่บท ฉบับที่ 1-2 ช่วง พ.ศ. 2530 - 2539 จะได้กำหนดงาน ตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ไว้ในแผนหลัก แต่การปฏิบัติยังคงแยกกันอยู่ เจ้าหน้าที่ตำรวจ มักจะเน้นงานด้านป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม ซึ่งเจ้าหน้าที่ตำรวจบางกลุ่มถือไปว่างาน ด้านชุมชนและมวลชนสัมพันธ์นี้ เป็นภารกิจพื้นฐานของเจ้าหน้าที่ตำรวจซึ่งแทรกอยู่ในงานด้าน ต่าง ๆ เพราะ โดยเริ่มตั้งแต่การสัมผัสกับประชาชน การขอข้อมูลข่าวสาร การหาความร่วมมือจาก ประชาชนในรูปแบบต่าง ๆ เช่นนี้เป็นงานด้านนี้ทั้งนั้น

กรมตำรวจ (2537, น. 7 - 9)งานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ในหน้าที่ของตำรวจเป็น แนวคิดที่มาจากเรื่องตำรวจชุมชนสัมพันธ์ เป็นการนำเอาหลักปรัชญาของตำรวจที่ เซอร์โรเบิร์ต พลี ชาวอังกฤษ กล่าวไว้ว่า “ตำรวจคือประชาชน และประชาชนคือตำรวจ” เป็นการเน้นให้เห็นว่า สัมพันธภาพพื้นฐานระหว่างตำรวจกับประชาชนเป็นสิ่งที่ส่งผลกระทบต่อการปฏิบัติหน้าที่ของ ตำรวจ ตำรวจจึงต้องธำรงรักษาไว้ซึ่งสัมพันธภาพอันดีกับประชาชนไว้อย่างสม่ำเสมอ จาก วิวัฒนาการของตำรวจในระยะเริ่มแรก บุคคลที่ทำหน้าที่ตำรวจก็คือประชาชน ต่อมาภายหลังจึงได้ มีการจัดตั้งตำรวจเป็นทางการเพื่อทำหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยในสังคมขึ้น โดยเฉพาะตำรวจ ได้รับการพัฒนาเป็นหน่วยงานหลักของสังคมในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม และมุ่ง เสริมสร้างองค์การตำรวจในลักษณะปิด โดยไม่จำเป็นต้องร้องขอความร่วมมือจากประชาชน โดยตรง แต่เมื่อถึงจุดดังกล่าวการปฏิบัติงานไม่บรรลุผลเท่าที่ควร เนื่องจากประชาชนไม่รับรู้ ไม่มี ส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน ดังนั้นจึงต้องกำหนดกลยุทธ์ใหม่ โดยให้เป็นลักษณะเปิด ใช้การ ติดต่อสื่อสารกับประชาชนมากขึ้น เน้นในเรื่อง “การประชาสัมพันธ์” เพื่อมุ่งในการเสริมสร้าง ความเข้าใจ ความมั่นคงและการสนับสนุนของประชาชนที่มีต่องานตำรวจ แต่การติดต่อสื่อสารกับ ประชาชนก็ยังเป็นไปในลักษณะทางเดียวการใช้ยุทธวิธีของตำรวจดังกล่าว ปรากฏว่าทำให้การ ป้องกันปราบปรามอาชญากรรมไม่ได้ผลเท่าที่ควร ประชาชนหวาดหวั่นที่จะตกเป็นเหยื่อของ อาชญากรรมและได้พยายามช่วยเหลือตัวเองในเบื้องต้น ดังจะเห็นได้โดยทั่วไปว่าบ้านต้องมีกำแพง สูง มีเหล็กตัดใส่หน้าต่าง ผู้บริหารงานตำรวจจึงได้ตระหนักถึงความสำคัญของประชาชนที่ต้องเข้า มาร่วมในการแก้ไขปัญหาอาชญากรรม ซึ่งเป็นปัญหาร่วมกันระหว่างตำรวจกับประชาชน จะขาด ฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดไม่ได้ จึงกำหนดยุทธศาสตร์หรือยุทธวิธีให้ติดต่อสื่อสารเป็น 2 ทาง คือทั้งทาง ตำรวจและประชาชนร่วมมือกันโดยใช้งานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์มาปฏิบัติ

2.3 บริบททั่วไปของสถานีตำรวจภูธรภูดั่ง

ประวัติความเป็นมาสถานีตำรวจภูธรภูดั่ง จังหวัดมหาสารคาม มีเนื้อที่ประมาณ 22 ไร่ 2 งาน 33 ตารางวา ก่อตั้งเมื่อ พ.ศ. 2512 เดิมอยู่ในเขต การปกครองของพื้นที่สถานีตำรวจภูธร อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม

ที่ตั้งเลขที่ 105 ถนนแจ้งสนิท หมู่ 10 ตำบลภูดั่ง อำเภอภูดั่ง จังหวัดมหาสารคาม รหัสไปรษณีย์ 44130 โทรศัพท์ 043-728191 โทรสาร 043-728250

พิกัดทางภูมิศาสตร์ TC 862754 พื้นที่รับผิดชอบ 255 ตร.กม. แบ่งเป็นพื้นดิน 200 ตร.กม. พื้นน้ำ 55 ตร.กม. พิกัด TC 862754 เป็นที่จอดเฮลิคอปเตอร์ของสถานี ที่สนามหน้าที่ว่าการอำเภอ ภูดั่ง

พื้นที่ทิศเหนือ	จดเขต สภ.เหล่า อ.โกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม
ทิศใต้	จดเขต สภ.ปอพาน อ.นาเชือก จังหวัดมหาสารคาม และจดเขต สภ.เปือยน้อย จังหวัดขอนแก่น
ทิศตะวันออก	จดเขต สภ.บรบือ จังหวัดมหาสารคาม
ทิศตะวันตก	จดเขต สภ.บ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น มีถนนแจ้งสนิทผ่าน

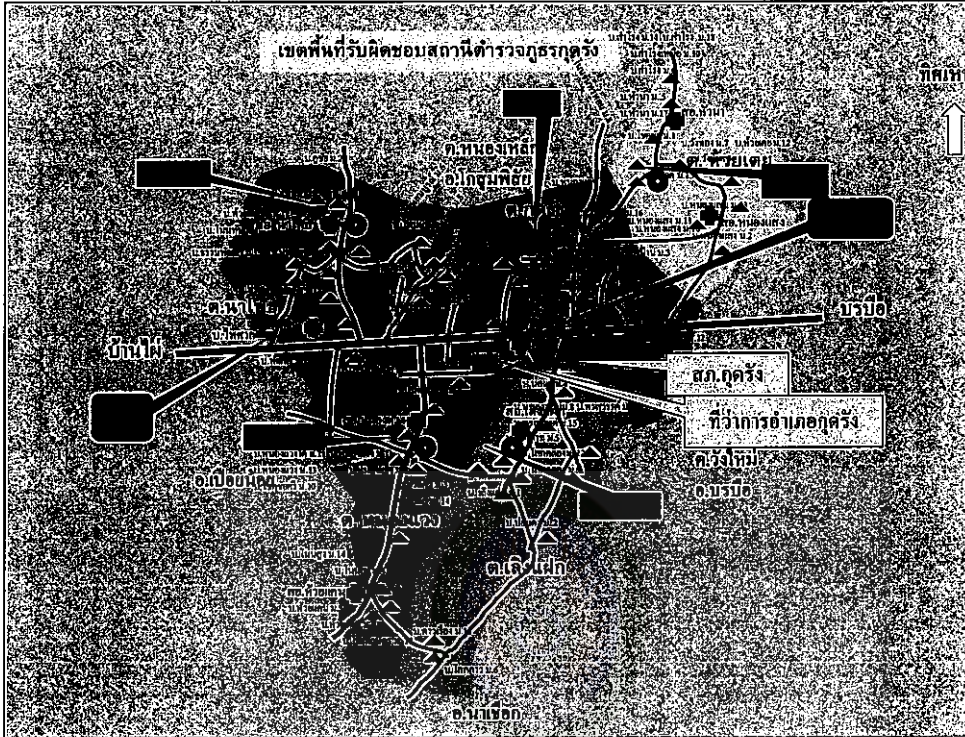
อำเภอภูดั่งเป็นอำเภอหนึ่งของจังหวัดมหาสารคาม ท้องที่อำเภอภูดั่งเดิมเป็นส่วนหนึ่งของ อำเภอบรบือ ทางราชการได้แบ่งพื้นที่การปกครองออกมาตั้งเป็น กิ่งอำเภอภูดั่ง ตามประกาศ กระทรวงมหาดไทยลงวันที่ 7 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2538 โดยมีผลบังคับตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน ปีเดียวกัน และต่อมาในวันที่ 24 สิงหาคม 2550 ได้มีพระราชกฤษฎีกายกฐานะขึ้นเป็น อำเภอภูดั่ง โดยมีผล บังคับตั้งแต่วันที่ 8 กันยายน ปีเดียวกันที่ตั้งและอาณาเขตอำเภอภูดั่งตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกของ จังหวัด มีอาณาเขตติดต่อกับเขตการปกครองข้างเคียงดังนี้

- ทิศเหนือ ติดต่อกับ อำเภอโกสุมพิสัย
- ทิศตะวันออก ติดต่อกับ อำเภอบรบือ
- ทิศใต้ ติดต่อกับ อำเภอบรบือและอำเภอนาเชือก
- ทิศตะวันตก ติดต่อกับ อำเภอเปือยน้อยและอำเภอบ้านไผ่ (จังหวัดขอนแก่น)

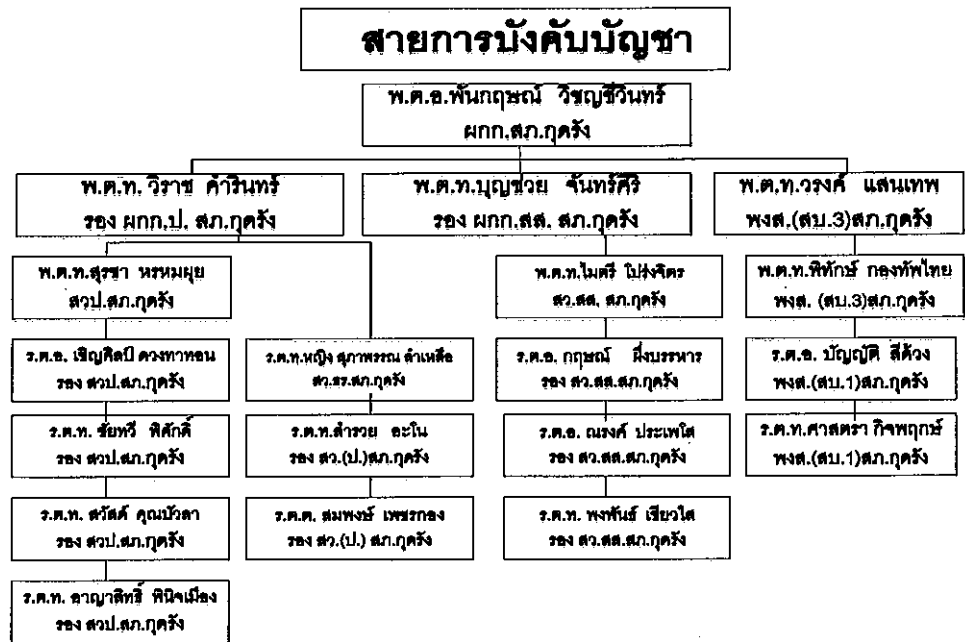
อำเภอภูดั่งแบ่งเขตการปกครองย่อยออกเป็น 5 ตำบล 85 หมู่บ้าน ได้แก่

1. ตำบลภูดั่ง 16 หมู่บ้าน
2. ตำบลนาโพธิ์ 21 หมู่บ้าน
3. ตำบลเลิงแฝก 15 หมู่บ้าน

- 4. ตำบลหนองแวง 14 หมู่บ้าน
- 5. ตำบลห้วยเคุย 19 หมู่บ้าน

ภาพที่ 2.1 เขตพื้นที่รับผิดชอบของสถานีตำรวจภูธรกุดรัง. ปรับปรุงจาก รายงานประจำปี 2558, โดย สถานีตำรวจภูธรกุดรัง, 2558, มหาสารคาม : สถานีตำรวจภูธรกุดรัง.

ภาพที่ 2.2 สายงานการบังคับบัญชา. ปรับปรุงจาก รายงานประจำปี 2558, โดย สถานีตำรวจภูธรกุดรัง, 2558, มหาสารคาม : สถานีตำรวจภูธรกุดรัง.

2.3.1 งานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ของสถานีตำรวจภูธรอุดรฯ

งานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เป็นภารกิจหนึ่งของสำนักงานตำรวจแห่งชาติที่กำหนดให้เป็นงานหนึ่งของสถานีตำรวจทุกแห่ง สถานีตำรวจภูธรอุดรฯก็ถือว่างานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์เป็นกิจกรรมหนึ่งที่สถานีตำรวจภูธรอุดรฯจะต้องถือปฏิบัติในการเสริมสร้างแสวงหาความร่วมมือจากประชาชนเพื่อให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคลในสังคมหรือชุมชนต่าง ๆ รวมตัวกันร่วมมือประสานงานกับตำรวจในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม การปฏิบัติงานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์จำแนกได้ 2 ทาง คือ

ทางตรง คือ การจัดการฝึกอบรมสถานศึกษาตามงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์จากเจ้าหน้าที่ตำรวจและการเผยแพร่ข่าวสาร ประชาสัมพันธ์ความรู้ต่าง ๆ ให้แก่ ประชาชนจากงานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ ได้แก่ การแจกเอกสาร แผ่นพับใบปลิว การติดประกาศ เป็นต้น

ทางอ้อม คือ การเผยแพร่ข่าวสาร ประชาสัมพันธ์ความรู้ต่าง ๆ ให้แก่ประชาชนจากงานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เช่น ประกาศในหนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ ใบปลิว เป็นต้น

ปัจจุบันการดำเนินงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ของสถานีตำรวจภูธรอุดรฯ ในปี พ.ศ. 2558 รับผิดชอบ 5 ตำบล จำนวน 85 หมู่บ้าน ซึ่งสถานีตำรวจภูธรอุดรฯ ได้จัดตั้งชุดปฏิบัติงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ โดยเจ้าหน้าที่ชุดปฏิบัติงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ทุกนายจะต้องผ่านการฝึกอบรม เพื่อความรู้ความเข้าใจในแนวคิดปรัชญา หลักการและขั้นตอนในการดำเนินงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ โดยมุ่งเสริมสร้างให้ประชาชนมีจิตสำนึกและตระหนักถึงการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมที่จะส่งผลให้บรรลุความสำเร็จของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์และความสงบเรียบร้อยของสังคม งานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์สถานีตำรวจภูธรอุดรฯ มีโครงการที่ดำเนินการหลักอยู่ในปัจจุบันจำนวน 4 โครงการ คือ

1. โครงการเพื่อนบ้านเตือนภัย

จากสถานการณ์ในปัจจุบันที่ปัญหาอาชญากรรมและยาเสพติด โดยเฉพาะปัญหาเสพติด ซึ่งมีการแพร่ระบาดในหมู่บ้าน ชุมชน และตามสถานศึกษาต่างๆในพื้นที่ถึงแม้ทางหน่วยงานรัฐจะดำเนินการป้องกันและปราบปราม จับกุมผู้กระทำความผิดมาดำเนินคดีอยู่ตลอดเวลา แต่ก็ยังไม่หมดสิ้นไปในพื้นที่ ตลอดจนความเป็นอยู่ของประชาชนเป็นการอยู่แบบตัวใครตัวมัน การพึ่งพาอาศัยกันของประชาชนในหมู่บ้านขาดหายไปส่งผลให้ชุมชนไม่สามารถแก้ไขปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นในชุมชนของตนเองได้ต้องอาศัยการแก้ปัญหาจากหน่วยงานภายนอกเป็นหลัก

ปัญหาสุขภาพจิต เป็นปัญหาทางสังคมที่สำคัญที่ส่งผลกระทบต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชน ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ตลอดจนความมั่นคงทางเศรษฐกิจของชุมชน ปัจจุบันยาเสพติดมีการแพร่ระบาดไปสู่ประชาชนในวงกว้าง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง “ยาบ้า” ส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมที่ขาดความสมดุลกัน ประกอบกับการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดที่ผ่านมายังขาดการประสานงานและความร่วมมือกันระหว่างภาครัฐและภาคประชาชนอย่างแท้จริง จึงส่งผลให้ปัญหาสุขภาพจิตทวีความรุนแรงมากขึ้น โครงการเพื่อนบ้านเตือนภัย จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อแสวงหาความร่วมมือจากประชาชนในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมและยาเสพติด ลดจำนวนการเกิดอาชญากรรมและยาเสพติด ประชาชนสามารถพึ่งพาตนเองได้แล้วส่งเสริมความสัมพันธ์ไมตรีอันดีระหว่างตำรวจกับประชาชน โดยมีวิธีและขั้นตอน ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 การเตรียมประชาชน เพื่อสร้างความเข้าใจอันดี โดยการกำหนดหมู่บ้านเป้าหมายศึกษาวิเคราะห์สภาพปัญหาทั่วไปและเยี่ยมเยียนประชาชนในหมู่บ้านเป้าหมาย ขั้นตอนที่ 2 ร่วมประชุมประชาชน โดยการจัดการประชุมผู้นำคณะกรรมการและประชาชนในหมู่บ้าน เพื่อเผยแพร่วิธีการเพื่อนบ้านเตือนภัย แจกวัสดุประสงค์หลักของ โครงการและประโยชน์ที่ชุมชนที่จะได้รับเพื่อให้กรรมการหมู่บ้านหรือชุมชนเห็นชอบและขอความร่วมมือจากกรรมการหมู่บ้านช่วยเผยแพร่ความคิด พร้อมทั้งหาสมาชิกเข้าร่วม โครงการ แนะนำประชาชนในหมู่บ้านแต่ละหลังในชุมชนติดสัญญาเตือนภัย เช่น เสียงกริ่ง สัญญาณไฟ เมื่อมีเหตุเจ้าของบ้านจะได้สัญญาณแจ้งภัยไปยังเพื่อนบ้าน ให้ทราบ จะได้ให้ความช่วยเหลือให้ทันเวลาที่ ซึ่งเป็นการสร้างความมั่นใจในความปลอดภัยและก่อให้เกิดความร่วมมือช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการป้องกันอาชญากรรมและยาเสพติด ขั้นตอนที่ 3 ติดตามประเมินผล โดยใช้ชุดสำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ สายตรวจตำบล ออกแนะนำและเยี่ยมเยียนหมู่บ้านเป้าหมาย เพื่อเป็นขวัญกำลังใจอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง แต่งตั้งชุดติดตามประเมินผลให้ร่วมกับคณะกรรมการหมู่บ้านตรวจสอบทั้งในทางลับและเปิดเผย

2. โครงการประนีประนอมข้อพิพาทในหมู่บ้าน

ปัจจุบันสถิติการรับแจ้งความร้องทุกข์ของพนักงานสอบสวน สถานีตำรวจภูธรอุดรฯ และคดีที่มีการฟ้องร้องต่อศาลจังหวัดมหาสารคามของประชาชนในเขตพื้นที่รับผิดชอบมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น ซึ่งสาเหตุหนึ่งมาจากการแตกแยกของประชาชนในหมู่บ้าน ทำให้เกิดคดีขึ้นมากมายและทำให้คู่กรณีต้องสูญเสียค่าใช้จ่ายในการดำเนินการฟ้องร้องตามกระบวนการยุติธรรมเป็นจำนวนมาก สถานีตำรวจภูธรอุดรฯ ได้ตระหนักดีว่าหน้าที่อย่างหนึ่งของตำรวจคือการบำบัดทุกข์บำรุงสุขให้แก่ประชาชน ดังนั้นเพื่อให้ประชาชนในเขตพื้นที่ที่เป็นศัตรูกันกลับกลายเป็นมิตรและลดค่าใช้จ่ายในการฟ้องร้องคดีต่อศาล จึงได้จัดทำโครงการประนีประนอม

ข้อพิพาทในหมู่บ้าน โดยกำหนดให้ข้าราชการตำรวจที่มีมนุษยสัมพันธ์และจิตวิทยาในการ ประนีประนอมเข้าไปมีส่วนร่วมในการระงับข้อพิพาทในหมู่บ้าน โดยอาศัยพระราชบัญญัติลักษณะ ปกครองท้องที่ พ.ศ.2457 และข้อบังคับกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการประนีประนอมข้อพิพาทของ คณะกรรมการหมู่บ้าน พ.ศ.2530 เป็นกฎหมายหรือระเบียบที่จะต้องปฏิบัติตามเพื่อให้ประชาชนที่ จะเป็นคดีความกันกลับมากองคองเป็นมิตรต่อกัน ลดปริมาณคดีความที่จะเข้าสู่กระบวนการ ยุติธรรมให้น้อยลง ลดค่าใช้จ่ายและประหยัดเวลาของคู่กรณีเพิ่มประสิทธิภาพในการป้องกัน ปรามปรามอาชญากรรมและที่สำคัญคือประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการยุติธรรม เบื้องต้น

โครงการประนีประนอมข้อพิพาทในหมู่บ้านมีวิธีการดำเนินการดังนี้

1. ประสานขอความร่วมมือจากนายอำเภอทุกครั้ง เพื่อขอความร่วมมือไปยัง กำนัน ผู้ใหญ่บ้านหรือคณะกรรมการหมู่บ้าน เพื่อคัดเลือกหมู่บ้านเป้าหมายที่จะดำเนินการ
2. ให้ข้าราชการตำรวจในปกครองเข้าไปให้คำปรึกษากับคณะกรรมการ หมู่บ้านเพื่อประนีประนอมข้อพิพาทที่เกิดขึ้นในหมู่บ้าน โดยคัดเลือกจากข้าราชการตำรวจชั้น สัญญาบัตรที่มีมนุษยสัมพันธ์และมีจิตวิทยาในการเจรจาโน้มน้าวจิตใจ
3. จัดการอบรมให้กับคณะกรรมการหมู่บ้านตำรวจชุดชุมชนและมวลชน สัมพันธ์ ตำรวจประจำหมู่บ้าน ตำรวจสายตรวจตำบล เพื่อทราบระเบียบ กฎหมายและวิธีการปฏิบัติ ในการประนีประนอมข้อพิพาท
4. ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบถึงวัตถุประสงค์ของโครงการ
5. การดำเนินการประนีประนอมข้อพิพาท
 - 5.1 เมื่อมีข้อพิพาทเกิดขึ้นในหมู่บ้านและคู่กรณีทั้งสองฝ่ายต้องการให้ ข้อพิพาทนั้นยุติในระดับหมู่บ้านก็แจ้งให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน หรือคณะกรรมการทราบ
 - 5.2 เป็นข้อพิพาทที่เกี่ยวกับความแ่ง-อาญา ที่เป็นความผิดอันยอมความ ได้หรือความผิดอื่นๆที่เห็นสมควร
 - 5.3 กรรมการหมู่บ้านแจ้งให้คู่กรณีสองฝ่ายมาตกลงทำบันทึกยินยอมให้ คณะกรรมการหมู่บ้านประนีประนอมข้อพิพาท พร้อมนัดหมายคณะกรรมการหมู่บ้านเพื่อทำการ ประนีประนอมข้อพิพาทโดยไม่ชักช้า
 - 5.4 คณะกรรมการหมู่บ้านมีอำนาจสอบถามข้อเท็จจริงจากคู่กรณีหรือ บุคคลอื่นที่เห็นว่าเกี่ยวข้องหรือเชิญผู้ที่เกี่ยวข้องมาสอบสวนข้อเท็จจริงหรือตรวจสอบเอกสารหรือ วัตถุหรือสถานที่ตามความยินยอมของเจ้าของหรือผู้ครอบครอง

5.5 ให้คณะกรรมการกระทำโดยเปิดเผยต่อหน้าคู่กรณีและเมื่อได้ข้อเท็จจริงแล้วให้ประนีประนอมข้อพิพาทโดยอาศัยหลักกฎหมายหรือจารีตประเพณีท้องถิ่นที่ไม่ขัดต่อกฎหมาย

5.6 ถ้าประนีประนอมข้อพิพาทได้ให้ทำเป็นสัญญาประนีประนอมยอมความไว้เป็นหลักฐาน

5.7 ถ้าคู่กรณีตกลงกันไม่ได้ให้ยุติการประนีประนอมนั้น พร้อมรายงานให้คณะกรรมการระดับตำบลหรืออำเภอ เพื่อพิจารณาประนีประนอมข้อพิพาทอีกชั้นหนึ่ง

ประเภทความคิดที่คณะกรรมการหมู่บ้านจะดำเนินการประนีประนอมข้อพิพาทได้ ดังนี้ 1) คดีแพ่ง คณะกรรมการหมู่บ้านสามารถประนีประนอมข้อพิพาทได้ทุกกรณีและไม่จำกัดทุนทรัพย์ 2) คดีอาญา คณะกรรมการหมู่บ้านสามารถประนีประนอมข้อพิพาทได้ในคดีที่เป็นความผิดอันยอมความได้ ดังนี้ ความผิดเกี่ยวกับการค้า ม.272 ความผิดเกี่ยวกับเพศ ม.276, ม.278, ม.281, ม.284 ความผิดเกี่ยวกับเสรีภาพ ม.309(วรรคแรก) ความผิดฐานเปิดเผยความลับ ม.322 ถึง ม.324 ความผิดฐานหมิ่นประมาท ม.326, ม.332 ความผิดฐานฉ้อโกง ม.341 ถึง ม.347(เว้น ม.343) ความผิดฐานโกงเจ้าหนี้ ม.349 ถึง ม.350 ความผิดฐานยักยอก ม.352 ถึง ม.355 ความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์ ม.358, ม.359 ความผิดฐานบุกรุก ม.362 ถึง ม.364 และความคิดตาม ม.334-ม.336 วรรคแรก ม.341 ม.364 ที่เป็นการกระทำความเสียหายกับผู้สืบสันดานหรือระหว่างพี่น้องร่วมบิดามารดาเดียวกัน ตาม ม.71 3) คดีอื่น ๆ คณะกรรมการหมู่บ้านสามารถประนีประนอมข้อพิพาทในคดีอื่นๆที่เห็นสมควรเพื่อความสงบสุขในหมู่บ้าน เช่น คดีทะเลาะวิวาท คดีมีนเมาสุราหรือของมีนเมาอย่างอื่นแล้วบุกรุกทำลายทรัพย์สินของผู้อื่น คดีดูหมิ่น คดีปล่อยสัตว์ดุร้ายไปทำอันตรายบุคคลหรือทรัพย์สินของผู้อื่น คดีปล่อยปละละเลยให้สัตว์เข้าไปในสวน ไร่ หรือนาของผู้อื่นที่เพาะพันธุ์หรือมีพืชพันธุ์ เป็นต้น

3. โครงการฝึกอบรมประชาอาสา (ตำรวจบ้าน)

ปัญหาที่เกี่ยวกับความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน เป็นปัญหาพื้นฐานของประชาชนนับได้ว่ามีแนวโน้มที่จะมีปริมาณและทวีความรุนแรงยิ่งขึ้นแม้ว่าสำนักงานตำรวจแห่งชาติจะได้พยายามเร่งระดมสรรพกำลังและทรัพยากรต่าง ๆ ที่มีอยู่ปราบปรามอย่างจริงจังแต่ปรากฏว่าความพยายามดังกล่าวได้ผลเพียงระดับหนึ่งเท่านั้นเนื่องจากมีข้อจำกัดหลายประการ โดยเฉพาะจำนวนของข้าราชการตำรวจที่มีจำนวนจำกัดไม่สอดคล้องกับจำนวนประชาชนที่เพิ่มขึ้นทุกวัน สถานีตำรวจจรดจรดจึงได้จัดทำโครงการฝึกอบรมประชาอาสา (ตำรวจบ้าน) ขึ้น เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชน ชุมชน หรือท้องถิ่น ทุกแห่งในพื้นที่ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการ ป้องกันและ

แก้ไขปัญหามาตรฐานในชุมชนของตนเอง อันเป็นการสอดคล้องตามแผนพัฒนาสำนักงาน
ตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2550 - 2554

โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมความร่วมมือของประชาชนในการอาสาสมัคร
ป้องกันอาชญากรรมและเป็นการยกย่องชมเชยคนดีในการช่วยเหลือกิจการตำรวจในการป้องกัน
อาชญากรรม ซึ่งในการดำเนินการตามโครงการ คือสำรวจแกนนำสมาชิกชุมชน ประชาชนในพื้นที่
ที่สมัครใจเป็นอาสาสมัครเข้าร่วมกิจการตำรวจ จัดการอบรมให้กับอาสาสมัคร ส่งเสริมดำเนินการ
ติดตามอาสาสมัครในการป้องกันและแก้ไขปัญหามาตรฐานในพื้นที่และสรุปผลการดำเนินการ
ตามโครงการประเมินผลการปฏิบัติงานของอาสาสมัครเพื่อชมเชยคนดีที่ช่วยเหลือกิจการของ
ตำรวจ

4. โครงการสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรม

ในปัจจุบันความเจริญก้าวหน้าในด้านต่าง ๆ เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วมาก เป็นต้นว่า
ความเจริญก้าวหน้าทางอุตสาหกรรมและการสื่อสารต่างๆ เป็นต้น ทุกอย่างล้วนแต่มีการพัฒนาอย่าง
ไม่มีวันหยุดยั้ง โดยเฉพาะด้านการสื่อสารมีหลายรูปแบบสามารถติดต่อกันได้อย่างรวดเร็ว นับว่า
ความเจริญทางด้านวัตถุเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว แต่ทางตรงกันข้ามการพัฒนาจิตใจของมนุษย์เรากลับ
เสื่อมลงทุกวัน โดยจะเห็นได้จากปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นล้วนแล้วแต่เป็นน้ำมือของมนุษย์ทั้งสิ้น
เนื่องจากมีความเจริญเกิดขึ้นมากมายเมื่อมีการก่ออาชญากรรมขึ้นก็ยากที่เจ้าหน้าที่จะทำการ
สืบสวนจับกุมนำตัวคนร้ายมาดำเนินคดีตามกฎหมาย ซึ่งคนร้ายมีความชำนาญและรู้จักวิธีการ
หลบหนี ทำลายพยาน หลักฐานต่าง ๆ เพื่อมิให้ตนเองถูกดำเนินคดี อีกทั้งประการสำคัญคือผู้ที่อยู่
ในเหตุการณ์หรือเห็นเหตุ การณ์ไม่กล้าที่จะมาเป็นพยานยืนยันตัวคนร้ายให้กับเจ้าหน้าที่อัน
เนื่องมาจากสาเหตุหลายประการเช่น เกรงอิทธิพล ความปลอดภัย เป็นต้น และกำลังเจ้าหน้าที่ไม่
เพียงพอในการให้ความคุ้มครองความปลอดภัยแก่ประชาชนในพื้นที่อย่างทั่วถึงได้

สรุปได้ว่าจากสาเหตุดังกล่าว สำนักงานตำรวจแห่งชาติจึงได้ตระหนักถึง
ความสำคัญของประชาชน โดยเฉพาะกลุ่มเยาวชนเข้ามามีส่วนร่วมในการปฏิบัติหน้าที่ของ
เจ้าหน้าที่ตำรวจจึงได้มอบหมายให้ทุกสถานีตำรวจทุกแห่ง ดำเนินการอบรมสมาชิกแจ้งข่าว
อาชญากรรมขึ้นเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ คือ ส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกัน
และปราบปรามอาชญากรรม ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพิทักษ์ชีวิตและทรัพย์สินของ
ตนเองและผู้อื่น เฝ้าดูเกียรติและชื่อเสียงตลอดจนการปกป้องคุ้มครองผู้ประพฤติเป็นพลเมืองดี เพิ่ม
ประสิทธิภาพในการหาข่าวของตำรวจอันเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม ให้ข่าว
คำปรึกษาและข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อทางราชการ

2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในงานสำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ของ สถานีตำรวจภูธรภูดั่ง อำเภอกุดรัง จังหวัดมหาสารคาม ผู้วิจัยขอนำเสนองานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยครั้งนี้

นรศักดิ์ บุตรเนียม (2541, น. 173 - 183) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการสำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ ศึกษาเฉพาะกรณีสถานีตำรวจภูธรอำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการศึกษาพบว่า 1) การมีส่วนร่วมของประชาชนในงานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ปรากฏในลักษณะของการเข้าร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ที่สถานีตำรวจภูธรอำเภอนามนจัดขึ้น อยู่ในระดับนานๆครั้ง ไปถึงบ่อยครั้ง โดยการร่วมเสียสละแรงงานมากที่สุด ด้านการร่วมหาทุนสนับสนุนโครงการอยู่ในระดับมาก 2) การดำเนินงานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ที่มีความสำคัญจำเป็นในระดับมากที่สุดคือการเตรียมการดำเนินงานในเรื่องการเตรียมงบประมาณ การประชาสัมพันธ์ทุกรูปแบบการเตรียมวัสดุอุปกรณ์ การคัดเลือกเจ้าหน้าที่ปฏิบัติและการติดตามประเมินผลการดำเนินงานหลังการปฏิบัติงานเพื่อหาแนวทางปรับปรุงแก้ไข 3) ปัญหาอุปสรรคข้อขัดข้องในงานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ ที่พบในระดับมากที่สุด คือ ปัญหาด้านนโยบายจากหน่วยเหนือในการสนับสนุนสิ่งต่าง ๆ ไม่เต็มที่ ในด้านงบประมาณและวัสดุและปัญหาที่พบในระดับมากที่สุดคือความยากจน สภาพพื้นที่แห้งแล้ง ไม่มีเวลาร่วมโครงการ ในการแก้ไขปัญหาลักษณะข้อขัดข้องกลุ่มตัวอย่างในการศึกษามีความเห็นตรงกันว่าควรดำเนินการแก้ไขปัญหาด้านนโยบายการปฏิบัติให้ ความชัดเจนจัดอบรมเจ้าหน้าที่ ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติ จัดงบประมาณและวัสดุอุปกรณ์ให้เพียงพอ ให้มีระยะเวลาปฏิบัติที่ยาวนานต่อเนื่อง โดยเน้นคุณลักษณะของเจ้าหน้าที่สำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ ต้องเป็นผู้มีอุดมการณ์ มีมนุษยสัมพันธ์ มีบุคลิกภาพ มีความประพฤติและความรู้ความสามารถที่ดีในระดับความสำคัญจำเป็นมากถึงมากที่สุด

ชาคริต ถิ่นจันทร์ (2547, น. 58) ได้ทำการศึกษา เรื่องความร่วมมือของประชาชนในการป้องกันอาชญากรรมในเขตท้องที่สถานีตำรวจภูธรอำเภอเมืองเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ระบุว่าเมื่อพบการกระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมจะให้ความช่วยเหลือแก่เจ้าหน้าที่ก็ต่อเมื่อคิดว่าไม่เป็นอันตรายต่อชีวิตและครอบครัว ทั้งนี้เพราะส่วนใหญ่ยังไม่เคยมีประสบการณ์เกี่ยวกับการประสบภัยจากโจรผู้ร้ายการปฏิบัติของประชาชนเพื่อเป็นการป้องกันภัยจากโจรผู้ร้ายส่วนใหญ่ระบุว่าได้มีการปฏิบัติการในจำนวน 4 ประเด็น จากทั้งหมด 8 ประเด็น ได้แก่ การสร้างบ้านที่มีรั้วบ้านที่มีรั้วรอบขอบชิด มั่นคงแข็งแรง การติดตั้งไฟฟ้าเพื่อแสงสว่างที่

เพียงพอ การติดตั้งเหล็กตัดภายในบ้านและการเลี้ยงสุนัขไว้เฝ้าบ้าน สำหรับเพื่อนบ้านส่วนใหญ่
ระบุว่าไม่เคยประสบการณืมาก่อนกับการประสบภัยจากโจรผู้ร้ายในครอบครัว

ส.ต.ท.หญิง วาสนา สุขนิรันดร์ (2547, น. 82) ได้ศึกษาบทบาทของตำรวจชุมชนและ
มวลชนสัมพันธ์ในการให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรม : กรณีศึกษาอำเภอ
เวียง จังหวัดนราธิวาส ผลการศึกษาพบว่า เจ้าหน้าที่ตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์มีบทบาท
สำคัญในการกระตุ้นให้ชาวบ้านเห็นความสำคัญให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่เพื่อป้องกัน
อาชญากรรมด้วยการเข้าพบกับชาวบ้านในบทบาทต่าง ๆ ได้แก่ 1) การตรวจเยี่ยมชาวบ้านอย่าง
สม่ำเสมอ 2) การให้ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายต่าง ๆ ใกล้เคียง 3) การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชน
4) การให้ความรู้ในการระวังป้องกันภัยจากอาชญากรรมทางทรัพย์สินและความปลอดภัยในชีวิต
โดยเจ้าหน้าที่มีลักษณะการสื่อสารกับชาวบ้านแบบแนวระนาบ เป็นการสื่อสารสองทางและมีการ
สื่อสารหลากหลายระดับตามวัตถุประสงค์และเนื้อหาของสารที่จะสื่อ สื่อหรือช่องทางการสื่อสาร
คือ การเข้าพบกับผู้นำทางศาสนาและผู้นำชุมชน ใช้รูปแบบการประชุมกลุ่มย่อยเพื่อ สร้างความ
เข้าใจในสารก่อนและให้ช่วยถ่ายทอดหรือสร้างความเข้าใจแก่ชาวบ้าน ซึ่งขั้นตอนการดำเนินงาน
ต่าง ๆ ของเจ้าหน้าที่ตำรวจชุมชนฯ นั้น สอดคล้องกับขั้นตอนการปฏิบัติงานของหน่วยงานตำรวจฯ
คนในชุมชนอำเภอเวียงให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ตำรวจเป็นอย่างดีโดยให้ความร่วมมือ 3 ด้าน
คือ 1) การให้ความร่วมมือระดมสมอง 2) การเข้าร่วมประกอบกิจกรรมที่จัดขึ้น 3) การให้ข้อมูล
ข่าวสารหรือเบาะแสที่เป็นประโยชน์แก่รูปคดี ชาวบ้านอำเภอเวียงมีความรักใคร่นับถือเจ้าหน้าที่
ตำรวจมากที่ช่วยให้เกิดความร่วมมือในการป้องกันอาชญากรรม คือ 1) การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ
2) การปฏิบัติงานอย่างเคร่งครัดและเป็นกันเองของเจ้าหน้าที่ตำรวจ 3) ลักษณะทางประชากรของ
เจ้าหน้าที่ตำรวจและคนในชุมชนมีความคล้ายคลึงกันมาก

กฤษมณฑุ บุรณะภักดี (2550, น. 81 - 86) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการป้องกันปัญหา
อาชญากรรมระดับชุมชนโดยกระบวนการมวลชนสัมพันธ์ ศึกษาเฉพาะกรณี สถานีตำรวจนครบาล
วังทองหลาง ผลการศึกษาพบว่า 1) ประสิทธิภาพของกระบวนการมวลชนสัมพันธ์ในภาพรวมอยู่ใน
ระดับค่อนข้างสูงในแง่ที่กระบวนการดังกล่าวส่งเสริมให้ประชาชนแสดงความจริงรักภักดีต่อ
พระมหากษัตริย์ซึ่งเป็นสถาบันหลักของชาติไทยและส่งเสริมความเข้าใจและความร่วมมือกับ
หน่วยงานราชการอื่น ๆ ในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมและยาเสพติด 2) จิตสำนึกของ
อาสาสมัครและตำรวจที่เกี่ยวข้องอยู่ในระดับค่อนข้างสูงในแง่ของความตั้งใจและการอุทิศต่องานที่
ได้รับมอบหมายและในแง่ของความรับผิดชอบในการให้บริการต่อประชาชนและชุมชน 3) การมี
ส่วนร่วมของประชาชนอยู่ในระดับค่อนข้างสูงประชาชนในชุมชนมีความกระตือรือร้นที่จะ

ตอบสนองและร่วมมือกับกระบวนการมวลชนสัมพันธ์ที่นำเข้ามาโดยอาสาสมัครและตำรวจที่เกี่ยวข้อง

จักรกฤษ ศรีโรจนากร (2550, น. 93) ได้ทำการศึกษา เรื่องการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการป้องกันอาชญากรรมของอาสาสมัครตำรวจหมู่บ้าน-ชุมชนสัมพันธ์ ในพื้นที่รับผิดชอบของสถานีตำรวจภูธรย่อยบางปู จังหวัดสมุทรปราการ ผลการศึกษาพบว่า อาสาสมัครตำรวจหมู่บ้านชุมชนสัมพันธ์ มีปัจจัยพื้นฐาน ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ และปัจจัยทางสังคม ได้แก่ ความสนใจต่อปัญหาอาชญากรรมในสังคมและประสบการณ์ที่เกี่ยวข้อง อาชญากรรมที่แตกต่างกันมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมไม่แตกต่างกัน ยกเว้นอาสาสมัครที่มีปัจจัยทางสังคมอื่น ได้แก่ ทักษะติดต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจแตกต่างกัน จะมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมที่แตกต่างกัน

สมพาน ขันเงิน (2550, น. 55 - 62) ได้ศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อโครงการหมู่บ้านชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ของสถานีตำรวจภูธรกิ่งอำเภอเฝ้าไร่จังหวัดหนองคาย พบว่าอยู่ในระดับปานกลาง เรื่องลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการศึกษาปัญหาและความต้องการของชุมชน ด้านการปฏิบัติกิจกรรมพัฒนา ด้านการวางแผนและด้านการติดตามประเมินผลโครงการผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อโครงการหมู่บ้านชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ ของสถานีตำรวจภูธรกิ่งอำเภอเฝ้าไร่ จังหวัดหนองคาย ที่มีเพศ อายุและระดับการศึกษาแตกต่างกันโดยรวมและรายข้อไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

กัญญาชญา ผ่องดี (2552, น. 38) ได้ทำการศึกษา เรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อโครงการตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ กรณีศึกษาสถานีตำรวจนครบาลปทุมวัน ผลการศึกษาพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อโครงการตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ของสถานีตำรวจนครบาลปทุมวัน ในด้านการมีส่วนร่วมในการศึกษาปัญหาและความต้องการของชุมชน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นข้อพบว่า ได้มีการร่วมแสดงความคิดเห็น ระบุปัญหาและความต้องการของชุมชนรองลงมาและระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อโครงการตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ของสถานีตำรวจนครบาลปทุมวันในด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติกร อยู่ในระดับปานกลางเมื่อพิจารณาแล้วพบว่า ได้มีส่วนร่วมในการใช้ข้อเสนอแนะระหว่างกรดำเนินการโครงการรองลงมาได้มีส่วนร่วมในการใช้แรงงานพัฒนาโครงการและได้มีส่วนร่วมในการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ การพัฒนาและระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อโครงการตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ของสถานีตำรวจนครบาลปทุมวันในด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล อยู่ในระดับปานกลางในการติดตามประเมินผลงานของโครงการและรองลงมาคือการ

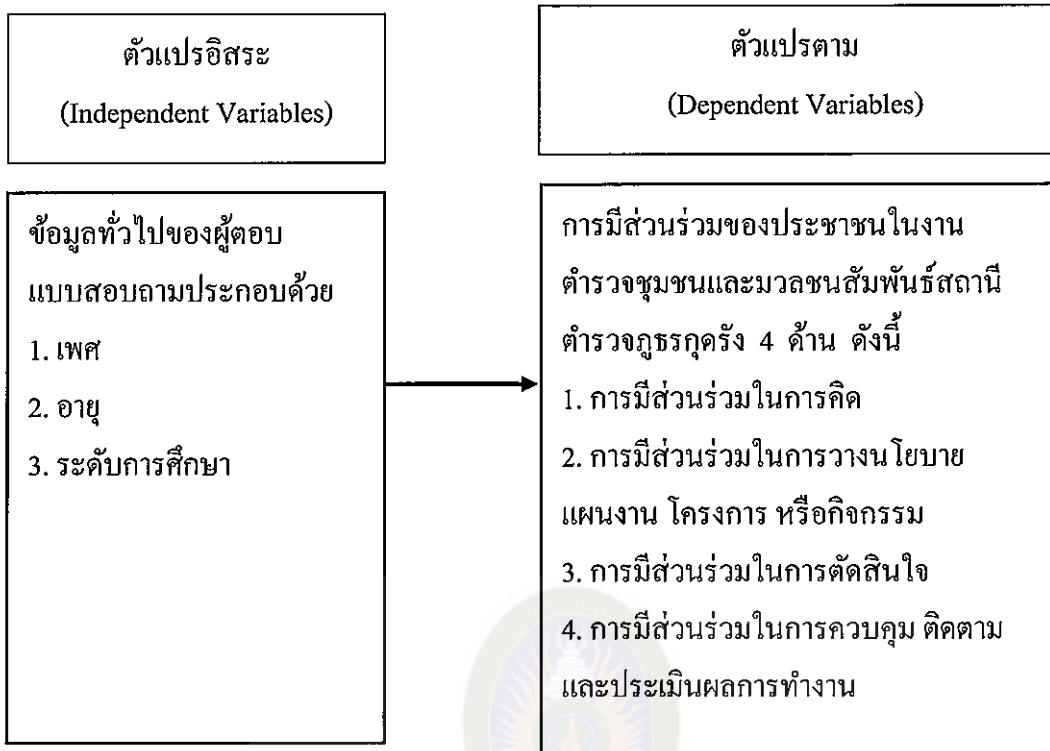
ได้มีส่วนร่วมในการตรวจสอบงานโครงการและมีส่วนร่วมในการประเมินผลการปฏิบัติงานตามโครงการตามลำดับ

สำฤทธิ์ หงส์วิไล (2553, น. 56 - 57) ได้ทำการศึกษา เรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชน ในงานสำรวจชุมชนสัมพันธ์ของสถานีตำรวจภูธรราชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด ผลการศึกษาพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในงานสำรวจชุมชนสัมพันธ์ของสถานีตำรวจภูธรราชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด ใน 4 โครงการ คือ โครงการสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรม โครงการเพื่อนบ้านเตือนภัย โครงการฝึกอบรมประชาอาสา (ตำรวจบ้าน) โครงการประนีประนอมข้อพิพาทในหมู่บ้าน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เป็นเพราะว่าประชาชนที่เข้าร่วมโครงการได้ให้ความสำคัญกับโครงการดังกล่าวของงานสำรวจชุมชนสัมพันธ์ เพราะโครงการต่างๆเป็นโครงการที่มีความสำคัญและเป็นประโยชน์ต่อชุมชนมาก โดยเป็นเพราะว่าเกิดจากการตั้งใจทำงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ รวมทั้งการดำเนินโครงการต่าง ๆ ประชาชนในชุมชนได้มีส่วนร่วมด้วยเสมออีกทั้งผู้เข้าร่วมโครงการส่วนหนึ่งเป็นผู้มีบทบาทในชุมชน ไม่ว่าจะเป็น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล สารวัตร กำนัน อสม. อปพร. กลุ่มแม่บ้าน ซึ่งบุคคลดังกล่าวเป็นอีกแรงหนึ่งที่จะช่วยในการดำเนินโครงการต่าง ๆ ให้สำเร็จจนทำให้ระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก

จินตวีร์ เกษมสุข (2554, น. 4) สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยต้องการศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในงานสำรวจชุมชนสัมพันธ์ของสถานีตำรวจภูธรภูคั้ง อำเภอกุดรัง จังหวัดมหาสารคาม โดยเน้นการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชน 4 ด้าน ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการคิด การมีส่วนร่วมในการวางแผนนโยบาย แผนงาน โครงการ หรือกิจกรรมการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และการมีส่วนร่วมในการควบคุม ติดตาม และประเมินผลการทำงานมาใช้เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้

2.5 กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้ใช้กรอบแนวคิดการมีส่วนร่วมของ จินตวีร์ เกษมสุข (2554, น. 4) มาใช้ในการกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในงานสำรวจชุมชนสัมพันธ์ของสถานีตำรวจภูธรภูคั้ง อำเภอกุดรัง จังหวัดมหาสารคาม ดังนี้

ภาพที่ 2.3 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้ เป็นการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ของสถานีตำรวจภูธรกุฉีกรัง อำเภอกุฉีกรัง จังหวัดมหาสารคาม ผู้ศึกษาได้กำหนดแนวทางในการดำเนินการวิจัยตามลำดับดังต่อไปนี้

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย
- 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.5 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

3.1.1 ประชากร คือ การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาจากภาคสนาม โดยทำการจัดเก็บข้อมูลโดยตรงจากประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป ที่เข้าร่วมโครงการของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ของสถานีตำรวจภูธรกุฉีกรัง จาก 5 หมู่บ้าน ได้แก่ บ้านโนนสะอาด บ้านปทุมทอง บ้านวังทอง บ้านโคกठी บ้านเลิงแฝก จำนวน 2,469 คน (สำนักงานทะเบียนอำเภอกุฉีกรัง, วันที่ 4 มีนาคม 2559)

ตารางที่ 3.1

จำนวนประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ชื่อหมู่บ้าน	ตำบล	จำนวนประชากร
บ้านโนนสะอาด	นาโพธิ์	440
บ้านปทุมทอง	นาโพธิ์	516
บ้านวังทอง	ห้วยเตย	306
บ้านโคกठी	กุฉีกรัง	451
บ้านเลิงแฝก	เลิงแฝก	756
รวม		2,469

3.1.2 กลุ่มตัวอย่างคือ ประชาชนที่เข้าร่วมโครงการของงานสำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ของสถานีตำรวจภูธรอุดรฯ จาก 5 หมู่บ้าน ได้แก่ บ้านโนนสะอาด บ้านปทุมทอง บ้านวังทอง บ้านโคกลี บ้านเลิงแฝกจำนวน 344 คน ได้มาโดยใช้สูตรทาร์ยาโมเน และการสุ่มอย่างง่าย

$$\text{จากสูตร} \quad n = \frac{N}{1 + Ne^2} \quad (3-1)$$

เมื่อ n คือ จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

N คือ จำนวนประชากรทั้งหมด

e คือ ค่าคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่างกำหนดที่ร้อยละ 0.05

แทนค่าในสูตรได้ดังนี้

$$\begin{aligned} N &= \frac{2,469}{1 + 2,469 (0.05)^2} \\ &= \frac{2,469}{1 + 2,469 (0.0025)} \\ &= \frac{2,469}{1 + 6.18} \\ &= \frac{2,469}{7.18} \\ &= 343.88 \text{ คน} \end{aligned} \quad (3-2)$$

ขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้จากการคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างตัวอย่างของทาร์ยาโมเน คำนวณได้เท่ากับ 343.88 คน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์ ผู้วิจัยจึงปรับขนาดกลุ่มตัวอย่างเป็นจำนวนเต็ม คือ 344 คน

3.1.3 การสุ่มตัวอย่าง

การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างจากประชาชนผู้มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป ที่เข้าร่วมโครงการของงานสำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ของสถานีตำรวจภูธรอุดรฯ จาก 5 หมู่บ้าน ได้แก่ บ้านโนนสะอาด บ้านปทุมทอง บ้านวังทอง บ้านโคกลี บ้านเลิงแฝก ผู้วิจัยได้ใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบมีระบบ (Systematic Sampling) มีขั้นตอน ดังนี้

3.1.3.1 สุ่มตัวอย่างด้านการแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) กำหนดให้แต่ละหมู่บ้านเป็น 1 ชั้นภูมิ

3.1.3.2 สุ่มตัวอย่างด้วยการกำหนดสัดส่วน (Proportional Random Sampling) โดยการเทียบบัญญัติไตรยางศ์ ดังตัวอย่างการหากลุ่มตัวอย่างของบ้านโนนสะอาด จะได้

$$\frac{\text{จำนวนประชาชนที่เข้าร่วมโครงการ X จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด}}{\text{จำนวนประชาชนที่เข้าร่วมโครงการทั้งหมด}} = 61$$

$$\frac{440 \times 344}{2,469} = 61$$

และผลการคำนวณหมู่บ้านอื่น ๆ ดังตารางที่ 3.2

ตารางที่ 3.2

จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

ชื่อหมู่บ้าน	ตำบล	จำนวนประชากร (คน)	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (คน)
บ้านโนนสะอาด	นาโพธิ์	440	61
บ้านปทุมทอง	นาโพธิ์	516	72
บ้านวังทอง	ห้วยเตย	306	43
บ้านโคกลี่	กุศรัง	451	63
บ้านเลิงแฝก	เลิงแฝก	756	105
รวม		2,469	344

3.1.3.3 เมื่อผู้วิจัย ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างแต่ละหมู่บ้านแล้ว ผู้วิจัยทำการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มอย่างง่ายด้วยวิธีการจับสลาก โดยเขียนรายชื่อกลุ่มประชากรลงในกล่องแต่ละหมู่บ้าน จำนวน 5 กล่อง และดำเนินการจับสลากทีละกล่องซึ่งมีขั้นตอน คือ จับรายชื่อคนแรกขึ้นมาและบันทึกไว้แล้วนำไปใส่กลับลงไว้ในกล่องคืนเพื่อให้ประชาชนทุกคนมีโอกาสถูกเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างเท่าๆกันและดำเนินการจับต่อจนครบตามจำนวนขนาดกลุ่มตัวอย่าง กรณีที่จับได้รายชื่อเดิม ผู้วิจัยจะนำไปใส่กลับลงไว้คืนและดำเนินการจับใหม่จนครบตามขนาดกลุ่มตัวอย่าง

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้ศึกษาได้ใช้แบบสอบถามโดยมีการสร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาดำเนินตามขั้นตอนและวิธีการ ดังต่อไปนี้

3.2.1 ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม ซึ่งผู้ศึกษาได้สร้างขึ้นมาให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการศึกษาและขอบเขตการศึกษา โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการวัดระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ของสถานีตำรวจภูธรภูตรัง อำเภอภูตรัง จังหวัดมหาสารคาม ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการคิด การมีส่วนร่วมในการวางแผนงาน โครงการ หรือกิจกรรมการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจการมีส่วนร่วมในการควบคุม ติดตามและประเมินผลการทำงาน โดยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณ 5 ระดับ ตามวิธีของ ลีเคิร์ท มี 5 ระดับ ได้แก่

ระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุด	กำหนดให้	5	คะแนน
ระดับการมีส่วนร่วมมาก	กำหนดให้	4	คะแนน
ระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง	กำหนดให้	3	คะแนน
ระดับการมีส่วนร่วมน้อย	กำหนดให้	2	คะแนน
ระดับการมีส่วนร่วมน้อยสุด	กำหนดให้	1	คะแนน

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับข้อเสนอแนะและวิธีการในการส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ของสถานีตำรวจภูธรภูตรัง อำเภอภูตรัง จังหวัดมหาสารคาม

3.2.2 การสร้างและการหาประสิทธิภาพของเครื่องมือมีขั้นตอนดังนี้

3.2.2.1 การสร้างเครื่องมือ

1) ศึกษาข้อมูลและรายละเอียดจากเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ของสถานีตำรวจภูธรภูตรัง อำเภอภูตรัง จังหวัดมหาสารคาม

2) กำหนดขอบข่ายของข้อคำถามตามความมุ่งหมายที่ใช้ในการศึกษา

ค้นคว้าให้ครอบคลุมกรอบแนวคิด วัตถุประสงค์และองค์ประกอบ

3) รวบรวมข้อคำถามในแต่ละด้าน จัดทำเป็นร่างแบบสอบถาม

3.2.2.2 การตรวจสอบคุณภาพแบบสอบถาม

1) นำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา ว่า

ครอบคลุมในเรื่องที่ต้องการเพียงใด ความตรงตามโครงสร้าง รวมถึงภาษาที่ใช้ เพื่อให้ได้ข้อคำถามที่ครอบคลุมเนื้อหาและภาษาที่ใช้มีความชัดเจน ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ได้แก่

1.1) พ.ต.ท.วิรัช คำรินทร์ วุฒิการศึกษา รัฐประศาสนศาสตร์

มหาบัณฑิต ตำแหน่ง รองผู้กำกับการสถานีตำรวจภูธรภูธรัง อำเภอกุดรัง จังหวัดมหาสารคาม ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

1.2) นางสาววชิราภรณ์ เยาวจตุรัส วุฒิการศึกษา การศึกษา

มหาบัณฑิต (ภาษาไทย) ตำแหน่ง ข้าราชการครูชำนาญ ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษา

1.3) นางทองคุณ สมบัติศิริ วุฒิการศึกษา การศึกษามหาบัณฑิต

ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านบ่อใหญ่ อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดผลและประเมินผล

2) นำแบบสอบถามไปตรวจสอบความเที่ยงตรงระหว่างข้อคำถามกับ

วัตถุประสงค์โดยกำหนดค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC ดังนี้

+1 แน่ใจว่าข้อคำถามสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

0 ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

-1 แน่ใจว่าข้อคำถามสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

3) นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญมาแก้ไขและ

เสนออาจารย์ที่ปรึกษาอีกครั้งหนึ่ง

3.2.2.3 การทดลองใช้เครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ทดลองใช้เครื่องโดยนำไปทดลองใช้กับกลุ่มประชากรที่ไม่ใช่

กลุ่มตัวอย่างในเขตอำเภอกุดรัง จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 40 คน จากนั้นทำการหาค่าความ

เชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ตามวิธีของ Cronbach (บุญชม

ศรีสะอาด, 2545, น. 100) ได้ค่าจำแนกรายข้อระหว่าง 0.21 - 0.94 และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ

เท่ากับ 0.99 นำแบบสอบถามที่ได้จัดพิมพ์ฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้เก็บข้อมูลต่อไป

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในงานสำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ของสถานีตำรวจภูธรภูธรจังหวัด อำเภอกุดรังจังหวัดมหาสารคาม ดังนี้

3.3.1 ขอนหนังสือรับรองและแนะนำตัวผู้วิจัยจากคณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ถึงกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

3.3.2 ประสานกับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ทุกชุมชนที่เป็นหมู่บ้านเป้าหมายของโครงการงานสำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ของสถานีตำรวจภูธรภูธรจังหวัด อำเภอกุดรัง จังหวัดมหาสารคาม เพื่อขอความอนุเคราะห์ให้ประชาชนตอบแบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.3.3 ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 344 คน

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม จากนั้นจึงนำมาวิเคราะห์ ทำการลงรหัส จากนั้นได้นำไปวิเคราะห์ทางสถิติโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยนำแบบสอบถามในตอนที่ 2 มาให้คะแนนแต่ละข้อ โดยเทียบเกณฑ์ค่าเฉลี่ยได้เป็น 5 ระดับ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, น. 100)

ระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุด	กำหนดให้	5	คะแนน
ระดับการมีส่วนร่วมมาก	กำหนดให้	4	คะแนน
ระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง	กำหนดให้	3	คะแนน
ระดับการมีส่วนร่วมน้อย	กำหนดให้	2	คะแนน
ระดับการมีส่วนร่วมน้อยสุด	กำหนดให้	1	คะแนน

นำแบบสอบถามที่ลงคะแนนเรียบร้อยแล้วไปประมวลผลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สถิติสำเร็จรูปโดยใช้ความหมายค่าเฉลี่ย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, น. 100)

4.51 - 5.00	หมายถึง	มีระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุด
3.51 - 4.50	หมายถึง	มีระดับการมีส่วนร่วมมาก
2.51 - 3.50	หมายถึง	มีระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง
1.51 - 2.50	หมายถึง	มีระดับการมีส่วนร่วมน้อย
1.00 - 1.50	หมายถึง	มีระดับการมีส่วนร่วมน้อยสุด

3.5 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

3.5.1 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงพรรณนา จากการแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ

3.5.2 สถิติที่ใช้ในการวัดระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ของสถานีตำรวจภูธรภูครั้ง อำเภอกุครั้ง จังหวัดมหาสารคาม วิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงพรรณนา จากค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3.5.3 สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐานและเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ของสถานีตำรวจภูธรภูครั้ง อำเภอกุครั้ง จังหวัดมหาสารคาม จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา โดยใช้แบบสอบถามการวิจัย มี 4 ขั้นตอน

3.5.4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะใช้การวิเคราะห์เนื้อหา โดยการสรุปประเด็นหาความหมายและการแจกแจงความถี่ แล้วนำเสนอด้วยการพรรณนาความ

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในงานสำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ของสถานีตำรวจภูธรภูคั้ง อำเภอกุดรัง จังหวัดมหาสารคาม ผู้วิจัยจะได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

- 4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
- 4.2 ลำดับขั้นในการวิเคราะห์ข้อมูล
- 4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์และความหมายของสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
df	แทน	ระดับชั้นแบ่งความอิสระ (Degree of Freedom)
SS	แทน	ค่าผลบวกกำลังสองของคะแนน (Sum of Squares)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยผลรวมกำลังสองของคะแนน (Mean Squares)
F	แทน	ค่าที่ใช้ในการพิจารณาความมีนัยสำคัญ ในการแจกแจงแบบ F (F-distribution)
t	แทน	ค่าที่ใช้ในการพิจารณาความมีนัยสำคัญ ในการแจกแจงแบบ t (T-distribution)
*	แทน	นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.2 ลำดับขั้นในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามเพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในงานตำรวจชุมชน และมวลชนสัมพันธ์ของสถานีตำรวจภูธรภูคั้ง อำเภอกุดรัง จังหวัดมหาสารคาม ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยแยกเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์การวัดระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในงานตำรวจชุมชน และมวลชนสัมพันธ์ของสถานีตำรวจภูธรภูคั้ง อำเภอกุดรัง จังหวัดมหาสารคาม ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการคิด การมีส่วนร่วมในการวางแผนงาน โครงการ หรือกิจกรรมการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจการมีส่วนร่วมในการควบคุม ติดตาม และประเมินผลการทำงานทั้งโดยรวมและรายด้าน โดยหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและแปลผล โดยเปรียบเทียบเกณฑ์การแปลผล

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในงานตำรวจชุมชน และมวลชนสัมพันธ์ของสถานีตำรวจภูธรภูคั้ง อำเภอกุดรัง จังหวัดมหาสารคาม จำแนกตามเพศ อายุ และระดับการศึกษา

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ข้อเสนอแนะข้อเสนอแนะและวิธีการในการส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ของสถานีตำรวจภูธรภูคั้ง อำเภอกุดรัง จังหวัดมหาสารคามผู้วิจัยได้นำเสนอในรูปแบบบรรยาย

4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามเพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ของสถานีตำรวจภูธรภูคั้ง อำเภอกุดรัง จังหวัดมหาสารคาม ปรากฏผล ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม การเก็บข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปให้กลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นประชาชนที่เข้าร่วมโครงการของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ของสถานีตำรวจภูธรภูคั้งจาก 5 หมู่บ้าน จำนวน 344 ฉบับ ได้รับแบบสอบถามคืนและมีความสมบูรณ์ จำนวน 344 ฉบับ จากนั้นได้วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของแบบสอบถาม ดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามสถานภาพ

สถานภาพ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	132	38.40
หญิง	212	61.60
รวม	344	100
อายุ		
น้อยกว่า 30 ปี	-	-
30 - 50 ปี	174	50.60
มากกว่า 50 ปี	170	49.40
รวม	344	100
ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่า ป.4	-	-
ป.4 - ป.6	250	72.70
สูงกว่า ป.6	94	27.30
รวม	344	100

จากตารางที่ 4.1 พบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 344 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 212 คน คิดเป็นร้อยละ 61.60 และเพศชาย จำนวน 132 คน คิดเป็นร้อยละ 38.40 มีอายุน้อยกว่า 30 ปี ไม่มี อายุ 30-50 ปี จำนวน 174 คน คิดเป็นร้อยละ 50.60 อายุมากกว่า 50 ปี จำนวน 170 คน คิดเป็นร้อยละ 49.40 ระดับการศึกษาต่ำกว่า ป.4 ไม่มี ป.4 - ป.6 จำนวน 250 คน คิดเป็นร้อยละ 72.70 สูงกว่า ป.6 จำนวน 94 คน คิดเป็นร้อยละ 27.30 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์การวัดระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในงานตำรวจชุมชน และมวลชนสัมพันธ์ของสถานีตำรวจภูธรภูคั้ง อำเภอกุดรัง จังหวัดมหาสารคามทั้งโดยรวมและรายด้าน โดยหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและแปลผล

ตารางที่ 4.2

ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ของสถานีตำรวจภูธรภูคั้ง อำเภอกุดรัง จังหวัดมหาสารคาม โดยรวม

การมีส่วนร่วมของประชาชนในงานตำรวจชุมชน และมวลชนสัมพันธ์ของสถานีตำรวจภูธรภูคั้ง	\bar{X}	S.D.	ระดับการมีส่วนร่วม
1. ด้านการมีส่วนร่วมคิด	3.94	0.86	มาก
2. ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนนโยบายแผนงาน โครงการหรือกิจกรรม	4.00	0.86	มาก
3. ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	4.12	0.82	มาก
4. ด้านการมีส่วนร่วมในการควบคุม ติดตาม ประเมินผล	4.11	0.83	มาก
รวม	4.05	0.84	มาก

จากตารางที่ 4.2 พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ของสถานีตำรวจภูธรภูคั้ง อำเภอกุดรังจังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.05$) และรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยสูงสุดไปหาค่าต่ำสุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ($\bar{X} = 4.12$) ด้านการมีส่วนร่วมในการควบคุม ติดตาม ประเมินผล ($\bar{X} = 4.11$) ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนนโยบายแผนงาน โครงการหรือกิจกรรม ($\bar{X} = 4.00$) และด้านการมีส่วนร่วมคิด ($\bar{X} = 3.94$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.3

ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในงานสำรวจชุมชนและ
มวชนสัมพันธ์ของสถานีตำรวจภูธรภูคั้ง อำเภอกุดรัง จังหวัดมหาสารคาม ด้านการมีส่วนร่วมคิด

ด้านการมีส่วนร่วมคิด	\bar{X}	S.D.	ระดับการมีส่วนร่วม
1. ท่านเคยประชุมปรึกษากับเจ้าหน้าที่ตำรวจเพื่อพัฒนาหมู่บ้าน	3.97	0.86	มาก
2. ท่านเคยพบปะ พูดคุยกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ	3.90	0.81	มาก
3. ท่านเคยปรึกษาหารือกับเจ้าหน้าที่ตำรวจเพื่อแก้ไขปัญหา อาชญากรรมของหมู่บ้าน	3.94	0.86	มาก
4. ท่านมีส่วนร่วมคิดแนวทางการปฏิบัติงานต่าง ๆ ร่วมกับ เจ้าหน้าที่ตำรวจ	3.93	0.84	มาก
5. ท่านมีส่วนร่วมคิดในการเผยแพร่ความรู้ที่ได้รับการแนะนำ จากเจ้าหน้าที่ตำรวจให้กับเพื่อนบ้าน	3.95	0.85	มาก
6. ท่านมีส่วนร่วมคิดในการอบรมที่เจ้าหน้าที่ตำรวจจัดให้มีขึ้น	3.96	0.85	มาก
7. ท่านมีส่วนร่วมคิดในการแนะนำเพื่อนบ้านให้ได้รับความ สะดวกเกี่ยวกับการติดต่อหรือแจ้งความที่สถานีตำรวจ	3.94	0.84	มาก
8. ท่านมีส่วนร่วมคิดในการที่ชาวบ้านได้ร่วมกันตรวจตรารักษา ความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัยในหมู่บ้าน	3.94	0.86	มาก
9. ท่านมีส่วนร่วมคิดกับเจ้าหน้าที่ตำรวจเพื่อให้ชาวบ้าน มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมหรือพัฒนาหมู่บ้าน	3.90	0.90	มาก
10. ท่านมีส่วนร่วมคิดกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เช่น งานศาสนาและวัฒนธรรม งานประเพณี งานรื่นเริง หรืองานอื่น ๆ ในหมู่บ้าน	3.93	0.83	มาก
11. ท่านมีส่วนร่วมคิดกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในการสร้างเสริม ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของตนเองและชุมชน หมู่บ้าน	3.89	0.88	มาก
12. ท่านมีส่วนร่วมคิดในการสร้างเสริมความสัมพันธ์ที่กระหว่าง ประชาชนกับตำรวจ	4.04	0.89	มาก
รวม	3.94	0.86	มาก

จากตารางที่ 4.3 พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในงานสำรวจชุมชนและมวชนสัมพันธ์ของสถานีตำรวจภูธรภูคั้ง อำเภอกุดรัง จังหวัดมหาสารคาม ด้านการมีส่วนร่วมคิดโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.94$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ ข้อที่มี

ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ท่านมีส่วนร่วมคิดในการสร้างเสริมความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างประชาชนกับ ตำรวจ ($\bar{X} = 4.04$) รองลงมาได้แก่ ท่านเคยประชุมปรึกษากับเจ้าหน้าที่ตำรวจเพื่อพัฒนาหมู่บ้าน ($\bar{X} = 3.97$) ท่านมีส่วนร่วมคิดในการอบรมที่เจ้าหน้าที่ตำรวจจัดให้มีขึ้น ($\bar{X} = 3.96$) และข้อที่มี ค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ท่านมีส่วนร่วมคิดกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในการสร้างเสริมความปลอดภัยในชีวิตและ ทรัพย์สินของตนเองและชุมชนหมู่บ้าน ($\bar{X} = 3.89$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.4

ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในงานตำรวจชุมชนและ มวลชนสัมพันธ์ของสถานีตำรวจภูธรภูคั้ง อำเภอกุดรัง จังหวัดมหาสารคาม ด้านการมีส่วนร่วมใน การวางแผนนโยบาย แผนงานโครงการ หรือกิจกรรม

ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนงานโครงการ หรือกิจกรรม	\bar{X}	S.D.	ระดับการมีส่วนร่วม
1. ท่านร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ตำรวจเพื่อสนับสนุนช่วยเหลือ ในการพัฒนาหมู่บ้าน	3.87	0.80	มาก
2. ท่านมีส่วนร่วมทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่เจ้าหน้าที่ตำรวจจัดขึ้น	3.90	0.81	มาก
3. ท่านร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในการชี้เบาะแสหรือแจ้ง ข่าวสารข้อมูลของคนร้ายหรือผู้ก่อการร้ายหรือผู้กระทำความผิดอาญาในหมู่บ้านของท่าน	3.89	0.89	มาก
4. ท่านมีส่วนร่วมในการตรวจตรารักษาความสงบเรียบร้อย และความปลอดภัยในหมู่บ้าน	3.96	0.86	มาก
5. ท่านมีส่วนร่วมเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจแก่เพื่อนบ้าน เกี่ยวกับการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย	4.17	0.75	มาก
6. ท่านเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างชาวบ้านกับ เจ้าหน้าที่ตำรวจ	3.89	0.89	มาก
7. ท่านร่วมสนับสนุนในการพัฒนาหรือจัดทำกิจกรรมต่าง ๆ ในระหว่างชาวบ้านกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ	3.97	0.86	มาก
8. ท่านร่วมในการเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจแก่เพื่อนบ้าน เกี่ยวกับการรักษาความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัย ในหมู่บ้าน	3.97	0.86	มาก

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนงานโครงการ หรือกิจกรรม	\bar{X}	S.D.	ระดับการ มีส่วนร่วม
9. ท่านมีส่วนร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจเพื่อจัดทำกิจกรรมทาง ศาสนาวัฒนธรรม งานประเพณีงานรื่นเริง หรืองานอื่น ๆ ในหมู่บ้าน	4.20	0.85	มาก
10. ท่านมีส่วนร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในการสร้างเสริม สาธารณะประโยชน์ในหมู่บ้านเช่น ซ่อมสร้าง ถนน วัด บ่อน้ำ คูคลองระบายน้ำกักเก็บน้ำ ที่อ่านหนังสือ ประจำหมู่บ้านศาลาที่พักหรือสถานที่อื่น ๆ ในหมู่บ้าน	4.03	0.89	มาก
11. ท่านมีส่วนร่วมในการประสานความร่วมมือระหว่าง หน่วยงานของภาครัฐกับภาคเอกชนหรือประชาชน ชาวบ้าน และเจ้าหน้าที่ตำรวจ	3.97	0.86	มาก
12. ท่านมีส่วนร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในการฝึกอบรมให้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการป้องกันอาชญากรรมการป้องกันชีวิต	4.08	0.86	มาก
13. ท่านมีส่วนร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในการป้องกันแก้ไข ปัญหาอาชญากรรม อุบัติภัยยาเสพติดและสารระเหย การตัดไม้ทำลายป่าการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	4.02	0.89	มาก
รวม	4.00	0.86	มาก

จากตารางที่ 4.4 พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ของสถานีตำรวจภูธรภูตรัง อำเภอกุดรัง จังหวัดมหาสารคาม ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนงานโครงการ หรือ กิจกรรมโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.00$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ท่านมีส่วนร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจเพื่อจัดทำกิจกรรมทางศาสนาวัฒนธรรม งานประเพณีงานรื่นเริง หรืองานอื่น ๆ ในหมู่บ้าน ($\bar{X} = 4.20$) รองลงมาได้แก่ ท่านมีส่วนร่วมเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจแก่เพื่อนบ้านเกี่ยวกับการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย ($\bar{X} = 4.17$) ท่านมีส่วนร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในการฝึกอบรมให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการป้องกันอาชญากรรมการป้องกันชีวิต ($\bar{X} = 4.08$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ท่านร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ตำรวจเพื่อสนับสนุนช่วยเหลือในการพัฒนาหมู่บ้าน ($\bar{X} = 3.87$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.5

ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในงานสำรวจชุมชนและ
 มวลชนสัมพันธ์ของสถานีตำรวจภูธรภูกระดึงอำเภอภูกระดึง จังหวัดมหาสารคาม ด้านการมีส่วนร่วมใน
 การตัดสินใจ

ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	\bar{X}	S.D.	ระดับการมีส่วนร่วม
1. ท่านเคยร่วมพิจารณาตัดสินใจในการพัฒนาจัดทำกิจกรรมต่าง ๆ ระหว่างชาวบ้านกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ	3.98	0.85	มาก
2. ท่านเคยประชุมพิจารณาตัดสินใจในการวางแผนปฏิบัติงานต่าง ๆ ร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ	3.97	0.86	มาก
3. ท่านเคยมีส่วนร่วมตัดสินใจกับเจ้าหน้าที่ตำรวจเพื่อแก้ไขปัญหาอาชญากรรมของหมู่บ้าน	4.04	0.90	มาก
4. ท่านเคยร่วมพิจารณาตัดสินใจกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในการเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจแก่เพื่อนบ้านเกี่ยวกับการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข	4.17	0.80	มาก
5. ท่านเคยร่วมพิจารณาตัดสินใจในการเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจแก่เพื่อนบ้านเกี่ยวกับการรักษาความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัยในหมู่บ้าน	4.04	0.89	มาก
6. ท่านเคยร่วมพิจารณาตัดสินใจกับเจ้าหน้าที่ตำรวจเพื่อจัดทำสารณประโยชน์ในหมู่บ้านเช่น ซ่อมสร้างถนน วัด บ่อน้ำ คูคลองระบายน้ำ กักเก็บน้ำ ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน ศาลาที่พัก หรือสถานที่อื่น ๆ ในหมู่บ้าน	4.35	0.76	มาก
7. ท่านเคยร่วมพิจารณาตัดสินใจกับเจ้าหน้าที่ตำรวจเพื่อจัดทำกิจกรรมทางศาสนา วัฒนธรรม งานประเพณี งานรื่นเริงหรืองานอื่น ๆ ในหมู่บ้าน	4.27	0.70	มาก
8. ท่านเคยพิจารณาตัดสินใจกับเจ้าหน้าที่ตำรวจเพื่อฝึกอบรมให้ความรู้ ความเข้าใจแก่เด็กเยาวชน และชาวบ้านเกี่ยวกับการป้องกันอาชญากรรม การป้องกันชีวิตและทรัพย์สิน	4.24	0.64	มาก

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	\bar{X}	S.D.	ระดับการมีส่วนร่วม
การป้องกันภัยต่าง ๆ เช่น การจราจร ยาเสพติด และสารระเหย การตัดไม้ทำลายป่า การอนุรักษ์ธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม			
9. ท่านเคยร่วมพิจารณากับเจ้าหน้าที่ตำรวจเพื่อการประสานความร่วมมือ ระหว่างหน่วยงานของภาครัฐกับภาคเอกชน หรือประชาชนให้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานตำรวจชุมชน และมวลชนสัมพันธ์	4.05	0.90	มาก
10. ท่านเคยร่วมพิจารณากับเจ้าหน้าที่ตำรวจเพื่อสร้างเสริมความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างชาวบ้านกับตำรวจ	4.06	0.89	มาก
รวม	4.12	0.82	มาก

จากตารางที่ 4.5 พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ของสถานีตำรวจภูธรภูกระดึง อำเภอภูกระดึง จังหวัดมหาสารคาม ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.12$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ท่านเคยร่วมพิจารณาตัดสินใจกับเจ้าหน้าที่ตำรวจเพื่อจัดทำสารณประโยชน์ในหมู่บ้านเช่น ซ่อมสร้างถนน วัด บ่อน้ำकुคองระบายน้ำ กักเก็บน้ำ ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านศาลาที่พัก หรือสถานที่อื่น ๆ ในหมู่บ้าน ($\bar{X} = 4.35$) รองลงมาได้แก่ ท่านเคยร่วมพิจารณาตัดสินใจกับเจ้าหน้าที่ตำรวจเพื่อจัดทำกิจกรรมทางศาสนา วัฒนธรรม งานประเพณี งานรื่นเริงหรืองานอื่น ๆ ในหมู่บ้าน ($\bar{X} = 4.27$) ท่านเคยพิจารณาตัดสินใจกับเจ้าหน้าที่ตำรวจเพื่อฝึกอบรมให้ความรู้ ความเข้าใจแก่เด็กเยาวชน และชาวบ้านเกี่ยวกับการป้องกันอาชญากรรม การป้องกันชีวิตและทรัพย์สินการป้องกันภัยต่าง ๆ เช่น การจราจร ยาเสพติดและสารระเหย การตัดไม้ทำลายป่า การอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ($\bar{X} = 4.39$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ท่านเคยประชุมพิจารณาตัดสินใจในการวางแผนปฏิบัติงานต่าง ๆ ร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ ($\bar{X} = 3.97$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.6

ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในงานสำรวจชุมชนและ
 มวลชนสัมพันธ์ของสถานีตำรวจภูธรภูคั้ง อำเภอภูคั้ง จังหวัดมหาสารคาม ด้านการมีส่วนร่วมใน
 การควบคุม ติดตาม และประเมินผลการทำงาน

ด้านการมีส่วนร่วมในการควบคุม ติดตาม และประเมินผลการทำงาน	\bar{X}	S.D.	ระดับการ มีส่วนร่วม
1. ท่านเคยติดตามผลหรือสังเกตว่าการพัฒนาหมู่บ้านของ ตำรวจนั้น ได้รับความร่วมมือจากชาวบ้านเพียงใด	3.96	0.85	มาก
2. ท่านเคยพูดคุยสอบถามหรือรับฟังความคิดเห็น ของเพื่อนบ้านเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของตำรวจชุมชน และมวลชนสัมพันธ์	4.05	0.88	มาก
3. ท่านเคยติดตามผลหรือสังเกตว่า ชาวบ้านให้ความ ร่วมมือกับตำรวจในการชี้เบาะแสหรือแจ้งข่าวสาร ข้อมูลของคนร้ายเพียงใด	4.03	0.89	มาก
4. ท่านเคยติดตามผลหรือสังเกตว่า ชาวบ้านได้ให้ความร่วมมือ กับตำรวจในการออกตรวจตรารักษาความสงบเรียบร้อย และความปลอดภัยในหมู่บ้านเพียงใด	4.45	0.62	มาก
5. ท่านเคยติดตามผลหรือสังเกตว่า ชาวบ้านได้รับความรู้ ความเข้าใจในการฝึกอบรมที่ตำรวจจัดขึ้นเพียงใด	4.35	0.65	มาก
6. ท่านเคยติดตามผลหรือสังเกตว่า ชาวบ้านมีความรู้ความ เข้าใจและได้รับความสะดวกเกี่ยวกับการไปติดต่อ หรือแจ้งความที่สถานีตำรวจเพียงใด	4.08	0.89	มาก
7. ท่านเคยเสนอแนะปัญหาในการรักษาความสงบเรียบร้อย และความปลอดภัยของประชาชนในหมู่บ้านเพียงใด	4.00	0.85	มาก
8. ท่านเคยติดตามผลหรือสังเกตว่า ชาวบ้านกับตำรวจมีความ สัมพันธ์ที่ดีต่อกันอย่างไร	4.06	0.89	มาก
9. ท่านเคยติดตามผลหรือสังเกตว่า การปฏิบัติงานของตำรวจ ชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ยังมีความสำคัญและให้ประโยชน์ ต่อชุมชนหมู่บ้านเพียงใด	4.07	0.88	มาก

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

ด้านการมีส่วนร่วมในการควบคุม ติดตาม และประเมินผลการทำงาน	\bar{X}	S.D.	ระดับการ มีส่วนร่วม
10. ท่านเคยเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาในการรักษาความ สงบเรียบร้อยและความปลอดภัยของประชาชนในหมู่บ้าน เพียงใด	4.02	0.85	มาก
รวม	4.11	0.83	มาก

จากตารางที่ 4.6 พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ของสถานีตำรวจภูธรภูกระดึง อำเภอภูกระดึง จังหวัดมหาสารคาม ด้านการมีส่วนร่วมในการควบคุม ติดตาม และประเมินผลการทำงาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.11$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ท่านเคยติดตามผลหรือสังเกตว่าชาวบ้านได้ให้ความร่วมมือกับตำรวจในการออกตรวจตรารักษาความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัยในหมู่บ้านเพียงใด ($\bar{X} = 4.45$) รองลงมาได้แก่ ท่านเคยติดตามผลหรือสังเกตว่า ชาวบ้านได้รับความรู้กับตำรวจในการออกตรวจตรารักษาความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัยในหมู่บ้านเพียงใด ($\bar{X} = 4.35$) ท่านเคยติดตามผลหรือสังเกตว่า ชาวบ้านมีความรู้ความเข้าใจและได้รับความสะดวกเกี่ยวกับการไปติดต่อหรือแจ้งความที่สถานีตำรวจเพียงใด ($\bar{X} = 4.08$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ท่านเคยติดตามผลหรือสังเกตว่าการพัฒนาหมู่บ้านของตำรวจนั้น ได้รับความร่วมมือจากชาวบ้านเพียงใด ($\bar{X} = 3.96$) ตามลำดับ

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในงานสำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ของสถานีตำรวจภูธรภูธรครั้ง อำเภอกุดรัง จังหวัดมหาสารคามจำแนกตามเพศ อายุ และระดับการศึกษา

ตารางที่ 4.7

ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในงานสำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ของสถานีตำรวจภูธรภูธรครั้ง อำเภอกุดรัง จังหวัดมหาสารคามจำแนกตามเพศโดยรวมและรายด้าน

การมีส่วนร่วมของประชาชน ในงานสำรวจชุมชนและมวลชน สัมพันธ์ของสถานีตำรวจภูธรภูธรครั้ง	เพศ				t	Sig
	ชาย		หญิง			
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1. ด้านการมีส่วนร่วมคิด	4.10	0.95	3.85	0.79	.645	.220
2. ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผน นโยบายแผนงาน โครงการหรือ กิจกรรม	4.13	0.92	3.92	0.80	.562	.770
3. ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	4.22	0.84	4.06	0.81	.443	.295
4. ด้านการมีส่วนร่วมในการควบคุม ติดตาม ประเมินผล	4.22	0.85	4.04	0.81	.509	.279
รวม	4.17	0.89	3.89	0.80	.540	.391

จากตารางที่ 4.7 พบว่า ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในงานสำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ของสถานีตำรวจภูธรภูธรครั้ง อำเภอกุดรัง จังหวัดมหาสารคาม ที่จำแนกตามเพศโดยรวมและรายด้าน พบว่า เพศหญิงและเพศชาย มีส่วนร่วมไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.8

ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ของสถานีตำรวจภูธรภูธรุ่ครั้ง อำเภอภูธรุ่ครั้ง จังหวัดมหาสารคามจำแนกตามอายุ โดยรวมและรายด้าน

การมีส่วนร่วมของประชาชน ในงานตำรวจชุมชนและมวลชน สัมพันธ์ของสถานีตำรวจภูธรุ่ครั้ง	อายุ				t	Sig
	30 - 50 ปี		มากกว่า 50 ปี			
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1. ด้านการมีส่วนร่วมคิด	3.77	0.79	4.12	0.89	.928	.117
2. ด้านการมีส่วนร่วมในการ วางแผนนโยบายแผนงาน โครงการหรือกิจกรรม	3.86	0.82	4.13	0.87	.761	.269
3. ด้านการมีส่วนร่วมในการ ตัดสินใจ	4.06	0.82	4.18	0.83	.245	.389
4. ด้านการมีส่วนร่วมในการ ควบคุม ติดตาม ประเมินผล	4.04	0.83	4.19	0.84	.331	.326
รวม	3.93	0.82	4.16	0.86	.566	.275

จากตารางที่ 4.8 พบว่า ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ของสถานีตำรวจภูธรุ่ครั้ง อำเภอภูธรุ่ครั้ง จังหวัดมหาสารคามที่จำแนกตามอายุ โดยรวมและรายด้าน พบว่า อายุ 30-50 ปี และมากกว่า 50 ปี มีส่วนร่วมไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.9

ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ของสถานีตำรวจภูธรภูคั้ง อำเภอกุดรัง จังหวัดมหาสารคาม จำแนก ตามระดับการศึกษา โดยรวมและรายด้าน

การมีส่วนร่วมของประชาชน ในงานตำรวจชุมชนและมวลชน สัมพันธ์ของสถานีตำรวจภูธรภูคั้ง	ระดับการศึกษา				t	Sig
	ป. 4 - ป. 6		สูงกว่า ป. 6			
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1. ด้านการมีส่วนร่วมคิด	3.90	0.86	4.06	0.83	.137	.155
2. ด้านการมีส่วนร่วมในการ วางแผนนโยบายแผนงาน โครงการหรือกิจกรรม	3.94	0.85	4.50	0.90	.196	.275
3. ด้านการมีส่วนร่วมในการ ตัดสินใจ	4.02	0.81	4.40	0.80	.456	.374
4. ด้านการมีส่วนร่วมในการ ควบคุม ติดตาม ประเมินผล	4.01	0.81	4.40	0.80	.805	.376
รวม	3.97	0.83	4.34	0.83	.364	.295

จากตารางที่ 4.9 พบว่า ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ของสถานีตำรวจภูธรภูคั้ง อำเภอกุดรัง จังหวัดมหาสารคามที่จำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวมและรายด้าน พบว่า ระดับการศึกษา ป.4 - ป. 6 และสูงกว่า ป. 6 มีส่วนร่วมไม่แตกต่างกัน

ตอนที่ 4 วิเคราะห์ข้อเสนอแนะระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในงานตำรวจชุมชน
และมวลชนสัมพันธ์ของสถานีตำรวจภูธรภูดรุ้ง อำเภอภูดรุ้ง จังหวัดมหาสารคาม

ตารางที่ 4.10

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ของ
สถานีตำรวจภูธรภูดรุ้ง อำเภอภูดรุ้ง จังหวัดมหาสารคาม

ข้อเสนอแนะ	ความถี่
ด้านการมีส่วนร่วมคิด	
1. ควรทำงานอย่างมีจิตสำนึก ด้วยใจรักและมีความภูมิใจต่องานที่ทำ	15
2. ควรแสดงพฤติกรรมที่เป็นตัวอย่างในสิ่งที่ต้องการกระตุ้นให้ผู้อื่นได้กระทำตาม	10
3. ควรประพฤติปฏิบัติตนอย่างเสมอต้นเสมอปลายตลอดเวลา เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดี	5
ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนงาน โครงการ หรือ กิจกรรม	
1. ต้องเสริมแรงและพยายามผลักดันให้ทุกคนมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ	25
2. ควรอุทิศตนและทุ่มเทความพยายามในการการมีส่วนร่วมด้วยความเต็มใจ และเสียสละอย่างมากเป็นพิเศษ	10
3. ต้องสร้างแรงจูงใจในการมีส่วนร่วม เพื่อให้เกิดขึ้นด้วยจิตสำนึกอย่างแท้จริง	5
ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	
1. ควรส่งเสริมให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นวิธีการหรือแนวทางใหม่ๆ สำหรับนำไปใช้แก้ไขปัญหาในการมีส่วนร่วม และควรมีการวิเคราะห์ปัญหา โดยใช้เหตุผลเป็นหลักตามข้อมูลหลักฐาน	30
2. สร้างปฏิสัมพันธ์เป็นรายบุคคลและพบปะพูดคุยแบบสองต่อสองกับประชาชนด้วยใจจริง	25
3. กระตุ้นและส่งเสริมให้เกิดการมีส่วนร่วมในด้านต่าง ๆ โดยไม่มีการตำหนิใครในการปฏิบัติงานดังกล่าว	5
ด้านการมีส่วนร่วมในการควบคุม ติดตาม และประเมินผลการทำงาน	
1. การชื่นชมความสามารถของผู้ที่ให้ความร่วมมือและมีส่วนร่วมในงานด้วยใจจริงเป็นการส่งเสริมการทำงานให้เกิดประสิทธิภาพได้ดียิ่งขึ้น	15
2. ควรมอบหมายงานให้ผู้ที่มีความร่วมมือและการมีส่วนร่วมในงานตามความสามารถอย่างแท้จริงและประสบผลสำเร็จควรมีการประกาศเกียรติคุณ	10
รวม	155

จากตารางที่ 4.10 พบว่า การวิเคราะห์ความถี่ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ของสถานีตำรวจภูธรภูดั่ง อำเภอภูดั่ง จังหวัดมหาสารคามพบว่า ข้อเสนอแนะด้านที่มีความถี่โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (ความถี่ 60) ด้านการมีส่วนร่วมคิด (ความถี่ 40) ด้านการมีส่วนร่วมในการวางนโยบาย แผนงาน โครงการ หรือ กิจกรรม (ความถี่ 30) และด้านการมีส่วนร่วมในการควบคุม ติดตาม และประเมินผลการทำงาน (ความถี่ 25) ตามลำดับ เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน ดังนี้ 1) ด้านการมีส่วนร่วมคิดคือ ควรทำงานอย่างมีจิตสำนึก ด้วยใจรักและมีความภูมิใจต่องานที่ทำ (ความถี่ 15) ควรแสดงพฤติกรรมที่เป็นตัวอย่างในสิ่งที่ต้องการกระตุ้นให้ผู้อื่นได้กระทำตาม (ความถี่ 10) และควรประพฤติปฏิบัติตนอย่างเสมอต้นเสมอปลายตลอดเวลา เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดี (ความถี่ 5) 2) ด้านการมีส่วนร่วมในการวางนโยบาย แผนงาน โครงการ หรือ กิจกรรม คือ ต้องเสริมแรงและพยายามผลักดันให้ทุกคนมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ (ความถี่ 25) ควรอุทิศตนและทุ่มเทความพยายามในการการมีส่วนร่วมด้วยความเต็มใจ และเสียสละอย่างมากเป็นพิเศษ (ความถี่ 10) และต้องสร้างแรงจูงใจในการมีส่วนร่วม เพื่อให้เกิดขึ้นด้วยจิตสำนึกอย่างแท้จริง (ความถี่ 5) 3) ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ คือ ควรส่งเสริมให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็น วิธีการหรือแนวทางใหม่ ๆ สำหรับนำไปใช้แก้ไขปัญหาในการมีส่วนร่วม และควรมีการวิเคราะห์ปัญหาโดยใช้เหตุผลเป็นหลักตามข้อมูลหลักฐาน (ความถี่ 30) สร้างปฏิสัมพันธ์เป็นรายบุคคลและพบปะพูดคุยแบบสองต่อสองกับประชาชนด้วยใจจริง (ความถี่ 25) และกระตุ้นและส่งเสริมให้เกิดการมีส่วนร่วมในด้านต่าง ๆ โดยไม่มีการดำเนินใคร (ความถี่ 5) 4) ด้านการมีส่วนร่วมในการควบคุม ติดตาม และประเมินผลการทำงานคือ การชื่นชมความสามารถของผู้ที่ให้ความร่วมมือและมีส่วนร่วมในงานด้วยใจจริงเป็นการส่งเสริมการทำงานให้เกิดประสิทธิภาพได้ดียิ่งขึ้น (ความถี่ 15) และควรมอบหมายงานให้ผู้ที่มีความร่วมมือและการมีส่วนร่วมในงานตามความสามารถอย่างแท้จริงและประสบผลสำเร็จควรมีการประกาศเกียรติคุณ (ความถี่ 10)

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ของ สถานีตำรวจภูธรภูคั้ง อำเภอภูคั้ง จังหวัดมหาสารคาม ผู้วิจัยจะได้นำเสนอผลการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

- 5.1 สรุปผลการวิจัย
- 5.2 อภิปรายผล
- 5.3 ข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัยการมีส่วนร่วมของประชาชนในงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ของ สถานีตำรวจภูธรภูคั้ง อำเภอภูคั้ง จังหวัดมหาสารคาม สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

5.1.1 ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ลักษณะทั่วไปของ ซึ่งประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 212 คน คิดเป็นร้อยละ 61.60 และเพศชาย จำนวน 132 คน คิดเป็นร้อยละ 38.40 มีอายุน้อยกว่า 30 ปี ไม่มี อายุ 30-50 ปี จำนวน 174 คน คิดเป็นร้อยละ 50.60 อายุมากกว่า 50 ปี จำนวน 170 คน คิดเป็นร้อยละ 49.40 ระดับการศึกษาต่ำกว่า ป. 4 ไม่มี ป.4 - ป. 6 จำนวน 250 คน คิดเป็นร้อยละ 72.70 สูงกว่า ป. 6 จำนวน 94 คน คิดเป็นร้อยละ 27.30

5.1.2 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ของ สถานีตำรวจภูธรภูคั้ง อำเภอภูคั้ง จังหวัดมหาสารคาม ทั้งโดยรวมและรายด้าน ผลการวิจัยพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ของ สถานีตำรวจภูธรภูคั้ง อำเภอภูคั้ง จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.05$) และรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยสูงสุดไปหาต่ำสุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ($\bar{X} = 4.12$) ด้านการมีส่วนร่วมในการควบคุม ติดตามประเมินผล ($\bar{X} = 4.11$) ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนนโยบายแผนงาน โครงการหรือกิจกรรม ($\bar{X} = 4.00$) และด้านการมีส่วนร่วมคิด ($\bar{X} = 3.94$)

5.1.2.1 ด้านการมีส่วนร่วมคิดพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในงานสำรวจชุมชน และมวลชนสัมพันธ์ของสถานีตำรวจภูธรภูดั่ง อำเภอภูดั่ง จังหวัดมหาสารคาม ด้านการมีส่วนร่วมคิดโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.94$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ท่านมีส่วนร่วมคิดในการสร้างเสริมความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างประชาชนกับตำรวจ ($\bar{X} = 4.04$) รองลงมาได้แก่ ท่านเคยประชุมปรึกษากับเจ้าหน้าที่ตำรวจเพื่อพัฒนาหมู่บ้าน ($\bar{X} = 3.97$) ท่านมีส่วนร่วมคิดในการอบรมที่เจ้าหน้าที่ตำรวจจัดให้มีขึ้น ($\bar{X} = 3.96$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ท่านมีส่วนร่วมคิดกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในการสร้างเสริมความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของตนเองและชุมชนหมู่บ้าน ($\bar{X} = 3.89$)

5.1.2.2 ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนงานโครงการ หรือกิจกรรมพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในงานสำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ของสถานีตำรวจภูธรภูดั่ง อำเภอภูดั่ง จังหวัดมหาสารคาม ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนงานโครงการ หรือ กิจกรรมโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.00$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ท่านมีส่วนร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจเพื่อจัดทำกิจกรรมทางศาสนาวัฒนธรรม งานประเพณีงานรื่นเริง หรืองานอื่น ๆ ในหมู่บ้าน ($\bar{X} = 4.20$) รองลงมาได้แก่ ท่านมีส่วนร่วมเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจแก่เพื่อนบ้านเกี่ยวกับการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย ($\bar{X} = 4.17$) ท่านมีส่วนร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในการฝึกอบรมให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการป้องกันอาชญากรรม การป้องกันชีวิต ($\bar{X} = 4.08$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ท่านร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ตำรวจเพื่อสนับสนุนช่วยเหลือในการพัฒนาหมู่บ้าน ($\bar{X} = 3.89$)

5.1.2.3 ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในงานสำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ของสถานีตำรวจภูธรภูดั่ง อำเภอภูดั่ง จังหวัดมหาสารคาม ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.12$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ท่านเคยร่วมพิจารณาตัดสินใจกับเจ้าหน้าที่ตำรวจเพื่อจัดทำสารณประโยชน์หมู่บ้านเช่น ซ่อมสร้างถนน วัด บ่อน้ำลูกคลอง ระบายน้ำ ถักเก็บน้ำ ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านศาลาที่พัก หรือสถานที่อื่น ๆ ในหมู่บ้าน ($\bar{X} = 4.35$) รองลงมาได้แก่ ท่านเคยร่วมพิจารณาตัดสินใจกับเจ้าหน้าที่ตำรวจเพื่อจัดทำกิจกรรมทางศาสนา วัฒนธรรม งานประเพณี งานรื่นเริงหรืองานอื่น ๆ ในหมู่บ้าน ($\bar{X} = 4.27$) ท่านเคยพิจารณาตัดสินใจกับเจ้าหน้าที่ตำรวจเพื่อฝึกอบรมให้ความรู้ ความเข้าใจแก่เด็กเยาวชน และชาวบ้านเกี่ยวกับการป้องกันอาชญากรรม การป้องกันชีวิตและทรัพย์สินการป้องกันภัยต่าง ๆ เช่น การจราจร ยาเสพติดและสารระเหย การตัดไม้ทำลายป่า การอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

($\bar{X} = 4.24$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ท่านเคยประชุมพิจารณาตัดสินใจในการวางแผนปฏิบัติงานต่าง ๆ ร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ ($\bar{X} = 3.97$)

5.1.2.4 ด้านการมีส่วนร่วมในการควบคุม ติดตาม และประเมินผลการทำงานพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ของสถานีตำรวจภูธรภูตรัง อำเภอภูตรัง จังหวัดมหาสารคาม ด้านการมีส่วนร่วมในการควบคุม ติดตาม และประเมินผลการทำงานโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.11$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ท่านเคยติดตามผลหรือสังเกตว่า ชาวบ้านได้ให้ความร่วมมือกับตำรวจในการออกตรวจตรารักษาความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัยในหมู่บ้านเพียงใด ($\bar{X} = 4.45$) รองลงมาได้แก่ ท่านเคยติดตามผลหรือสังเกตว่า ชาวบ้านได้รับความรู้กับตำรวจในการออกตรวจตรารักษาความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัยในหมู่บ้านเพียงใด ($\bar{X} = 4.35$) ท่านเคยติดตามผลหรือสังเกตว่า ชาวบ้านมีความรู้ความเข้าใจและได้รับความสะดวกเกี่ยวกับการไปติดต่อหรือแจ้งความที่สถานีตำรวจเพียงใด ($\bar{X} = 4.08$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ท่านเคยติดตามผลหรือสังเกตว่าการพัฒนาหมู่บ้านของตำรวจนั้น ได้รับความร่วมมือจากชาวบ้านเพียงใด ($\bar{X} = 3.96$)

5.1.3 ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ของสถานีตำรวจภูธรภูตรัง อำเภอภูตรัง จังหวัดมหาสารคาม จำแนกตามเพศ อายุ และระดับการศึกษา พบว่า ประชาชนในงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ของสถานีตำรวจภูธรภูตรังมีส่วนร่วมไม่แตกต่างกัน

5.1.4 ข้อเสนอแนะระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ของสถานีตำรวจภูธรภูตรัง อำเภอภูตรัง จังหวัดมหาสารคามพบว่า การวิเคราะห์ความถี่ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ของสถานีตำรวจภูธรภูตรัง อำเภอภูตรัง จังหวัดมหาสารคามพบว่า ข้อเสนอแนะด้านที่มีความถี่โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (ความถี่ 60) ด้านการมีส่วนร่วมคิด (ความถี่ 40) ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนงาน โครงการ หรือ กิจกรรม (ความถี่ 30) และด้านการมีส่วนร่วมในการควบคุม ติดตาม และประเมินผลการทำงาน (ความถี่ 25) ตามลำดับ เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน ดังนี้

5.1.4.1 ด้านการมีส่วนร่วมคิดคือ ควรทำงานอย่างมีจิตสำนึก ด้วยใจรักและมีความภูมิใจต่องานที่ทำ (ความถี่ 15) ควรแสดงพฤติกรรมที่เป็นตัวอย่างในสิ่งที่ต้องการกระตุ้นให้ผู้อื่นได้กระทำตาม(ความถี่ 10) และควรประพฤติปฏิบัติตนอย่างเสมอต้นเสมอปลายตลอดเวลา เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดี(ความถี่ 5)

5.1.4.2 ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนงาน โครงการ หรือ กิจกรรม คือ ต้องเสริมแรงและพยายามผลักดันให้ทุกคนมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ (ความถี่ 25) ควรอุทิศตนและทุ่มเทความพยายามในการการมีส่วนร่วมด้วยความเต็มใจ และเสียสละอย่างมากเป็นพิเศษ (ความถี่ 10) และต้องสร้างแรงจูงใจในการมีส่วนร่วม เพื่อให้เกิดขึ้นด้วยจิตสำนึกอย่างแท้จริง (ความถี่ 5)

5.1.4.3 ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ คือ ควรส่งเสริมให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็น วิธีการหรือแนวทางใหม่ ๆ สำหรับนำไปใช้แก้ไขปัญหาในการมีส่วนร่วม และควรมีการวิเคราะห์ปัญหาโดยใช้เหตุผลเป็นหลักตามข้อมูลหลักฐาน (ความถี่ 30) สร้างปฏิสัมพันธ์เป็นรายบุคคลและพบปะพูดคุยแบบสองต่อสองกับประชาชนด้วยใจจริง (ความถี่ 25) และกระตุ้นและส่งเสริมให้เกิดการมีส่วนร่วมในด้านต่าง ๆ โดยไม่มีการดำเนินใคร (ความถี่ 5)

5.1.4.4 ด้านการมีส่วนร่วมในการควบคุม ติดตาม และประเมินผลการทำงานคือ การชื่นชมความสามารถของผู้ที่ให้ความร่วมมือและมีส่วนร่วมในงานด้วยใจจริงเป็นการส่งเสริมการทำงานให้เกิดประสิทธิภาพได้ดียิ่งขึ้น (ความถี่ 15) และควรมอบหมายงานให้ผู้ที่มีความร่วมมือ และการมีส่วนร่วมในงานตามความสามารถอย่างแท้จริงและประสบผลสำเร็จควรมีการประกาศเกียรติคุณ (ความถี่ 10)

5.2 อภิปรายผล

จากการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ของสถานีตำรวจภูธรภูคั้ง อำเภอกุดรัง จังหวัดมหาสารคาม ผู้ศึกษาได้นำประเด็นสำคัญมาอภิปรายตามความมุ่งหมายของการศึกษา ปรากฏดังนี้

5.2.1 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ของสถานีตำรวจภูธรภูคั้ง อำเภอกุดรัง จังหวัดมหาสารคามทั้งโดยรวมและรายด้าน

ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ของสถานีตำรวจภูธรภูคั้ง อำเภอกุดรัง จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมและรายด้านทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับมากเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ อาจเป็นไปได้ว่า การดำเนินงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ของสถานีตำรวจภูธรภูคั้ง ผู้รับผิดชอบโครงการมีการประชาสัมพันธ์เพื่อให้ประชาชนในชุมชนเป้าหมายได้ทราบและเข้าใจถึงวัตถุประสงค์และกิจกรรมต่าง ๆ ตลอดถึงประโยชน์ที่ชุมชนจะได้รับตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการ อีกประการหนึ่งที่ประชาชนมีส่วนร่วมและให้ความร่วมมือเนื่องจากประชาชนให้ความสนใจในการประชาสัมพันธ์และความสัมพันธ์ที่ตำรวจ

เข้าถึงประชาชน ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับ ฤทธิ์ หงส์วิไล (2553 : 56 - 57) ได้ทำการศึกษา เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์ของสถานีตำรวจภูธรศรีนครินทร์ จังหวัด ร้อยเอ็ด ผลการศึกษาพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์ของสถานี ตำรวจภูธรศรีนครินทร์ จังหวัดร้อยเอ็ด ใน 4 โครงการ คือ โครงการสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรม โครงการเพื่อนบ้านเตือนภัย โครงการฝึกอบรมประชาชน(ตำรวจบ้าน) โครงการประนีประนอม ข้อพิพาทในหมู่บ้าน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เป็นเพราะว่าประชาชนที่เข้าร่วมโครงการได้ให้ ความสำคัญกับโครงการดังกล่าวของงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์เพราะโครงการต่างๆเป็นโครงการที่ มีความสำคัญและเป็นประโยชน์ต่อชุมชนมาก โดยเป็นเพราะว่าเกิดจากการตั้งใจทำงานของ เจ้าหน้าที่ตำรวจ รวมทั้งการดำเนินโครงการต่างๆประชาชนในชุมชนได้มีส่วนร่วมด้วยเสมอ อีกทั้ง ผู้เข้าร่วมโครงการส่วนหนึ่งเป็นผู้มีบทบาทในชุมชน ไม่ว่าจะเป็น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วย ผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล สารวัตรกำนัน อสม. อปพร. กลุ่มแม่บ้าน ซึ่งบุคคลดังกล่าว เป็นอีก แรงหนึ่งที่ช่วยในการดำเนินโครงการต่างๆให้สำเร็จจนทำให้ระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับกัญญา นพรัตน์ (2552, น. 38) ได้ทำการศึกษา เรื่องการมีส่วนร่วมของ ประชาชนต่อโครงการตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ กรณีศึกษาสถานีตำรวจนครบาลปทุมวัน ผลการ ศึกษาพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อโครงการตำรวจชุมชนและมวลชน สัมพันธ์ของสถานีตำรวจนครบาลปทุมวัน ในด้านการมีส่วนร่วมในการศึกษาปัญหาและความ ต้องการของชุมชนอยู่ในระดับมาก

5.2.2 ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในงานตำรวจชุมชน และมวลชนสัมพันธ์ของสถานีตำรวจภูธรอุดรฯ อำเภออุดรฯ จังหวัดมหาสารคาม จำแนกตามเพศ อายุ และระดับการศึกษา พบว่า ประชาชนในงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ของสถานี ตำรวจภูธรอุดรฯ มีส่วนร่วมไม่แตกต่างกันซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมพาน ชันเงิน (2550, น. 55 - 62) ได้ศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อโครงการหมู่บ้านชุมชนและมวลชน สัมพันธ์ของสถานีตำรวจภูธรกิ่งอำเภอเฝ้าไร่จังหวัดหนองคาย พบว่าอยู่ในระดับปานกลาง เรื่อง ลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการศึกษาปัญหาและความต้องการของชุมชน ด้านการ ปฏิบัติกิจกรรมพัฒนา ด้านการวางแผนและด้านการติดตามประเมินผลโครงการผลการเปรียบเทียบ การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อโครงการหมู่บ้านชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ของสถานีตำรวจภูธร กิ่งอำเภอเฝ้าไร่ จังหวัดหนองคาย ที่มีเพศ อายุและระดับการศึกษาแตกต่างกันโดยรวมและรายข้อ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ จักรกฤษ ศรีโรจนากู (2550, น. 93) ได้ทำการศึกษา เรื่องการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการป้องกันอาชญากรรม ของอาสาสมัครตำรวจหมู่บ้าน-ชุมชนสัมพันธ์ ในพื้นที่รับผิดชอบของสถานีตำรวจภูธรร้อยบางปู

จังหวัดสมุทรปราการ ผลการศึกษาพบว่า อาสาสมัครสำรวจหมู่บ้านชุมชนสัมพันธ์ มีปัจจัยพื้นฐาน ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่และปัจจัยทางสังคม ได้แก่ ความสนใจต่อปัญหาอาชญากรรมในสังคมและประสบการณ์ที่เกี่ยวกับอาชญากรรมที่แตกต่างกันมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมไม่แตกต่างกัน ยกเว้นอาสาสมัครที่มีปัจจัยทางสังคมอื่น ได้แก่ทัศนคติต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจแตกต่างกัน จะมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมที่แตกต่างกัน

5.2.3 ข้อเสนอแนะความดีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในงานสำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ของสถานีตำรวจภูธรภูธรครั้ง อำเภอกุดรัง จังหวัดมหาสารคามพบว่า ข้อเสนอแนะด้านที่มีความดีโดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยคือ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจด้านการมีส่วนร่วมคิด ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนงาน โครงการ หรือ กิจกรรมและด้านการมีส่วนร่วมในการควบคุม ติดตาม และประเมินผลการทำงานตามลำดับ อาจเป็นเพราะว่าประชาชนต้องการมีบทบาทในการตัดสินใจในการปฏิบัติงานร่วมกับสถานีตำรวจภูธรครั้ง เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ในแผนการปฏิบัติงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกัญจนชยา ผ่องดี (2552, น. 38) ได้ทำการศึกษา เรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อโครงการสำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ กรณีศึกษาสถานีตำรวจนครบาลปทุมวัน พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อโครงการสำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ของสถานีตำรวจนครบาลปทุมวัน ในด้านการมีส่วนร่วมในการศึกษาปัญหาและความต้องการของชุมชนอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นข้อพบว่า ได้มีการร่วมแสดงความคิดเห็น ระบุปัญหาและความต้องการของชุมชนรองลงมาและระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อโครงการสำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ของสถานีตำรวจนครบาลปทุมวันในด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ

5.3 ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในงานสำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ของสถานีตำรวจภูธรครั้ง อำเภอกุดรัง จังหวัดมหาสารคาม ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

5.3.1 ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

5.3.1.1 ด้านการมีส่วนร่วมคิด กระตุ้นให้ผู้อื่นได้ร่วมคิด กระทำตาม และควรประพฤติปฏิบัติตนอย่างเสมอต้นเสมอปลายตลอดเวลา เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดี

5.3.1.2 ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนงาน โครงการ หรือกิจกรรม โดยการเสริมแรงและพยายามผลักดันให้ทุกคนมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ

5.3.1.3 ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ โดยส่งเสริมให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นวิธีการหรือแนวทางใหม่ๆ สำหรับนำไปใช้แก้ไขปัญหาในการมีส่วนร่วม และควรมีการวิเคราะห์ปัญหาโดยใช้เหตุผลเป็นหลักตามข้อมูลหลักฐาน

5.3.1.4 ด้านการมีส่วนร่วมในการควบคุม ติดตาม และประเมินผลการทำงานด้วยการชื่นชมความสามารถของผู้ที่ให้ความร่วมมือและมีส่วนร่วมในงานด้วยใจจริงเป็นการส่งเสริมการทำงานให้เกิดประสิทธิภาพได้ดียิ่งขึ้น

5.3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

5.3.2.1 ควรศึกษาเกี่ยวกับปัญหาของการปฏิบัติงานของตำรวจชุมชนและมวชนสัมพันธ์

5.3.2.2 ควรมีการวิจัยเปรียบเทียบการดำเนินโครงการชุมชนและมวชนสัมพันธ์ของสถานีตำรวจภูธรด้วยกัน

5.3.2.3 ควรศึกษาเกี่ยวกับความคิดปัญหาของการปฏิบัติงานของตำรวจชุมชนและมวชนสัมพันธ์

บรรณานุกรม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บรรณานุกรม

- กฤษมงกุฎ บุรณะภักดี. (2550). การมีส่วนร่วมในการป้องกันปัญหาอาชญากรรมระดับชุมชน โดย
กระบวนการมวลชนสัมพันธ์ ศึกษาเฉพาะกรณี สถานีตำรวจนครบาลวังทองหลาง.
(วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- กรมตำรวจ. (2527). บทบาทหน้าที่ตำรวจไทย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ตำรวจ.
- กรมตำรวจ. (2539). รายงานประจำปี 2539. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ตำรวจ.
- กัญจนรัชชา ผ่องดี. (2552). การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อโครงการตำรวจชุมชนและมวลชน
สัมพันธ์ : กรณีศึกษาสถานีตำรวจนครบาลปทุมวัน. (สารนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตร
มหาบัณฑิต). ปทุมธานี : มหาวิทยาลัยปทุมธานี.
- โกวิท พวงงาม. (2545). การเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน. ม.ป.ท.
- จักรกฤษ ศรีโรจนากูร. (2550). การมีส่วนร่วมในกิจกรรมการป้องกันอาชญากรรมของอาสาสมัคร
ตำรวจหมู่บ้าน-ชุมชนสัมพันธ์ในพื้นที่รับผิดชอบของสถานีตำรวจภูธรย่อยบางปู
จังหวัดสมุทรปราการ. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- จินตวีร์ เกษมสุข. (2554). การสื่อสารกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชาคริต ถิ่นจันทร์. (2547). ความร่วมมือของประชาชนในการป้องกันอาชญากรรมในเขตท้องที่
สถานีตำรวจภูธรอำเภอเมืองเชียงใหม่. (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต).
เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- นรงค์ดี นุตระเนียร. (2541). การมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการตำรวจชุมชนและมวลชน
สัมพันธ์ศึกษาเฉพาะกรณีสถานีตำรวจภูธรอำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์. (วิทยานิพนธ์
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ธวัช เบญจาทิกุล. (2529). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเข้ามามีส่วนร่วมของชาวบ้านในการศึกษา :
หมู่บ้านชาวเขาชนะเลิการประกวดหมู่บ้านพัฒนาตัวอย่างของศูนย์พัฒนาและสงเคราะห์
ชาวเขา จังหวัดเชียงใหม่ ประจำปี พ.ศ.2527. (วิทยานิพนธ์ปริญญาสังคมสงเคราะห์ศาสตร
มหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- บวรศักดิ์ อูวรรณโณ. (2542). รัฐธรรมนูญน่ารู้. กรุงเทพฯ : วิญญูชน.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). การวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.

ประชา พรหมนอก. (2532). ตำรวจชุมชนสัมพันธ์กับการพัฒนาสังคม. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยป้องกัน
ราชอาณาจักร.

ปราณี พันธุมสินชัย ในสมฤดี นิโครวัฒน์ยิ่งยง และคณะ. (2536). การรับฟังความคิดเห็นของ
ประชาชนสิ่งแวดล้อม 36. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.

ไพบูลย์ วัฒนศิริธรรม. (2547, 25 มกราคม). แลหน้าเศรษฐกิจสังคมไทย. สืบค้นจาก
<http://www.thailabour.org/thai/news/47120601.html>.

ไพโรจน์ สุขสัมฤทธิ์. (2531). การมีส่วนร่วมของประชาชน. วารสารพัฒนาชุมชน 27(2), 25-28.

วิวัฒน์ ภู่กะนองศรี. (2547). การมีส่วนร่วมของประชาชนในงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์ในจังหวัด
ปัตตานี. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี.

วิจิต นันทสุวรรณ และจำนงค์ แรกพินิจ. (2541). "บทบาทของชุมชนกับการศึกษา" รายงานการ
ศึกษาวิจัยเสนอสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. กรุงเทพฯ : สำนัก
นายกรัฐมนตรี.

วิรัช วิรัชนิภาวรรณ. (2546). การบริหารและจัดการเทศบาลในยุคปฏิรูปการเมือง. กรุงเทพฯ :
สำนักพิมพ์โพร์เฟซ.

สมพาน ชันเงิน. (2550). การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อโครงการหมู่บ้านชุมชนและมวลชน
สัมพันธ์ของสถานีตำรวจภูธรกิ่งอำเภอเฝ้าไร่ จังหวัดหนองคาย. (วิทยานิพนธ์ปริญญา
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

สวัสดิ์ อมรววิวัฒน์. (2532). การพัฒนา : ในแนวทางการพัฒนาชีวิตใหม่สู่งานตำรวจชุมชนสัมพันธ์.
กรุงเทพฯ : ชมรมนักพัฒนาสังคมแห่งประเทศไทย.

สถานีตำรวจภูธรอุดรฯ. (2558). รายงานประจำปี 2558. มหาสารคาม : สถานีตำรวจภูธรอุดรฯ.

ส.ต.ท.หญิง วาสนา สุขนิรันดร์. (2547). บทบาทของตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ในการให้
ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรม : กรณีศึกษาอำเภอเวียง จังหวัดนครราชสีมา.
(วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.

สุชาดา จักรพิสุทธิ์. (2547). การศึกษาทางเลือกของชุมชน. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ขอนแก่น. 27(4), 18-23.

สุจินต์ ดาววระกุล. (2539). ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน
: กรณีหมู่บ้านชนะเลิศการประกวดหมู่บ้านดีเด่น ระดับจังหวัดนครสวรรค์ประจำปี 2527.

(วิทยานิพนธ์ปริญญาสังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

สำนักมาตรฐานการศึกษา, สำนักงานสภาพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา และทบวงมหาวิทยาลัย. (2545). ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ชุดวิชาการวิจัยชุมชน. กรุงเทพฯ : เอส อาร์ พรินติ้ง.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2533). แผนเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 พ.ศ. 2534-2539. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2544). แผนเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 พ.ศ. 2545-2549. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ. (2529). แผนงานและงบประมาณ, แผนกรมตำรวจแม่บทฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2530-2534). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์กรมตำรวจ.

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ. (2547). แผนปฏิบัติการชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ประจำปี 2547. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์กรมตำรวจ.

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ. (2548). คู่มือเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์. กรุงเทพฯ : สำนักงานแผนและงบประมาณ.

ลำฤทธิ หงส์วิไล. (2553). การมีส่วนร่วมของชุมชนในงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์ของสถานีตำรวจภูธรราชบุรี จังหวัดราชบุรี. (การค้นคว้าอิสระรัฐศาสตรมหาบัณฑิต). มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

อकिन รพีพัฒน์. (2547). การมีส่วนร่วมของประชาชนในงานพัฒนา. กรุงเทพฯ : ศูนย์การศึกษานโยบายสาธารณสุข.

อนุภาพ ธีรลาภ. (2528). การวิเคราะห์เชิงสมมุติฐานการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชนบท : ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอพิบูลมังสาหาร จังหวัดอุบลราชธานี. (สารนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

อภิญา กังสนารักษ์. (2544). รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมในองค์กรที่มีประสิทธิผลระดับคณะของสถาบันอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อรรถวุฒิ นิชชากร. (2529). ความร่วมมือของสมาชิกชมรมวิทยุอาสาสมัครแห่งประเทศไทยในการแจ้งเหตุอาชญากรรม. รายงานการวิจัย โครงการอาชญาวิทยาและงานยุติธรรมคณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหิดล.

อำนาจ อนันตชัย. (2526). การพัฒนาชนบท. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

อุษณีย์ ศิริสุนทรำพบูรณ์. (2538). แนวทางการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการการพัฒนาขนาดใหญ่ของรัฐ : ศึกษาเฉพาะโครงการเขื่อนหรืออ่างเก็บน้ำ. (วิทยานิพนธ์ปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เอกรัตน์ แบ่งสนิท. (2550). การมีส่วนร่วมของชุมชนในการควบคุมอาชญากรรมด้านยาเสพติดในอำเภอพาน จังหวัดเชียงราย. (การค้นคว้าอิสระรัฐศาสตรมหาบัณฑิต). เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

Cohen and Uphoff. (1981). Rural Development Participation : Concept and Measures for Project Design Implementation and Evaluation. Rural Development Committee Center for International Studies ; Cornell University.

Fornaroff. (1980). Community involvement in Health System for Primary Health Care. Geneva : World Health Organization.

Oakley. (1984). Approaches To Participation In Rural Development. Geneva : Internation Office.

Reeder. (1974). Some Aspects of The Information Social Participation of Farm Families in New York State. New York : Unpublished Ph.D. Dissertation ,Cornell University.

United Nation, (1981). Department of International Economic and Social Affair. Popular Participation as a Strategy for Promoting Community Level Action and Nation Development. Report of The Meeting for The Adhoc Group of Expert. New York :United Nation.

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ภาคผนวก ก

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

การมีส่วนร่วมของประชาชนในงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ของ

สถานีตำรวจภูธรภูดั่ง อำเภอภูดั่ง จังหวัดมหาสารคาม

คำชี้แจง

แบบสอบถามชุดนี้ จัดทำขึ้นเพื่อใช้ประกอบการวิจัย เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ของสถานีตำรวจภูธรภูดั่ง อำเภอภูดั่ง จังหวัดมหาสารคาม ตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

1. แบบสอบถามชุดนี้ประกอบด้วยคำถาม 3 ตอนคือ

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ของสถานีตำรวจภูธรภูดั่ง อำเภอภูดั่ง จังหวัดมหาสารคาม โดยแบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการคิด การมีส่วนร่วมในการวางนโยบาย แผนงาน โครงการ หรือกิจกรรม การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการควบคุม ติดตาม และประเมินผลการทำงาน

ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะในงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ของสถานีตำรวจภูธรภูดั่ง อำเภอภูดั่ง จังหวัดมหาสารคาม

2. โปรดอ่านคำชี้แจงและตัวอย่างให้เข้าใจก่อนลงมือตอบ

3. โปรดตอบแบบสอบถามนี้ตามความเป็นจริง ให้ครบทุกข้อ

4. ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามนี้ จะเก็บไว้เป็นความลับ และนำไปใช้ในการวิจัยครั้งนี้เท่านั้น เมื่อตอบแบบสอบถามเสร็จเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยจะมาประสานและขอรับคืนแบบสอบถามด้วยตนเอง ภายใน 5 วัน

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงในการให้ความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามนี้

ร้อยตำรวจโทชัยทวี พิศักดิ์

นิติศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดอ่านแบบสอบถามแล้วทำเครื่องหมาย / ลงใน () หรือเติมคำในช่องว่าง
หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของท่าน

1. เพศ

() ชาย

() หญิง

2. อายุ

() น้อยกว่า 30 ปี

() 30 – 50 ปี

() มากกว่า 50 ปี

3. ระดับการศึกษา

() ต่ำกว่า ป. 4

() ป. 4 – ป. 6

() สูงกว่า ป. 6

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ตอนที่ 2 แบบสอบถามระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในงานตำรวจชุมชนและมวลชน

สัมพันธ์ของสถานีตำรวจภูธรภูตรัง อำเภอภูตรัง จังหวัดมหาสารคาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่องของระดับการมีส่วนร่วมที่ตรงกับความเป็นจริงของท่าน
ที่มีส่วนร่วมในงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ของสถานีตำรวจภูธรภูตรัง อำเภอภูตรัง
จังหวัดมหาสารคาม ในแต่ละข้อเพียงข้อเดียวให้ครบทุกข้อ โดยมีเกณฑ์ในการตอบดังนี้

- 5 หมายถึง ท่านได้มีส่วนร่วมมากที่สุด
- 4 หมายถึง ท่านได้มีส่วนร่วมมาก
- 3 หมายถึง ท่านได้มีส่วนร่วมปานกลาง
- 2 หมายถึง ท่านได้มีส่วนร่วมน้อย
- 1 หมายถึง ท่านได้มีส่วนร่วมน้อยที่สุด

ตัวอย่างการตอบแบบสอบถาม

ลักษณะการมีส่วนร่วม	ระดับการมีส่วนร่วม				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อยที่สุด	น้อย
	(5)	(4)	(3)	(2)	(1)
0 ท่านเคยได้รับการแนะนำจากเจ้าหน้าที่ตำรวจ เกี่ยวกับการป้องกันแก้ไขปัญหา อาชญากรรม เพื่อให้เกิดความสงบเรียบร้อยในชุมชน หมู่บ้าน/.....

ตามตัวอย่าง หมายความว่า ระดับการมีส่วนร่วม ท่านเคยได้รับการแนะนำจากเจ้าหน้าที่
ตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เกี่ยวกับการป้องกันแก้ไขปัญหา อาชญากรรม เพื่อให้เกิดความ
สงบเรียบร้อยในชุมชนหมู่บ้าน มาก

เมื่ออ่านคำชี้แจงและตัวอย่างเข้าใจดีแล้ว โปรดตอบแบบสอบถามดังต่อไปนี้

ลักษณะการมีส่วนร่วม	ระดับการมีส่วนร่วม				
	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย ที่สุด	น้อย
	(5)	(4)	(3)	(2)	(1)
ด้านการมีส่วนร่วมคิด					
1. ท่านเคยประชุมปรึกษากับเจ้าหน้าที่ตำรวจ เพื่อพัฒนาหมู่บ้าน
2. ท่านเคยพบปะ พูดคุยกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ
3. ท่านเคยปรึกษาหารือกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ เพื่อแก้ไขปัญหาอาชญากรรมของหมู่บ้าน
4. ท่านมีส่วนร่วมคิดแนวทางการปฏิบัติงานต่าง ๆ ร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ
5. ท่านมีส่วนร่วมคิดในการเผยแพร่ความรู้ที่ได้รับการแนะนำจากเจ้าหน้าที่ตำรวจ ให้กับเพื่อนบ้าน
6. ท่านมีส่วนร่วมคิดในการอบรมที่เจ้าหน้าที่ตำรวจจัดให้มีขึ้น
7. ท่านมีส่วนร่วมคิดในการแนะนำเพื่อนบ้านให้ได้รับความสะดวกเกี่ยวกับการติดต่อหรือแจ้งความที่สถานีตำรวจ
8. ท่านมีส่วนร่วมคิดในการที่ชาวบ้านได้ร่วมกันตรวจตรารักษาความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัยในหมู่บ้าน
9. ท่านมีส่วนร่วมคิดกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ เพื่อให้ชาวบ้านมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมหรือพัฒนาหมู่บ้าน
10. ท่านมีส่วนร่วมคิดกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ ในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เช่น งานศาสนา และวัฒนธรรม งานประเพณี งานรื่นเริง หรืองานอื่น ๆ ในหมู่บ้าน.

ลักษณะการมีส่วนร่วม	ระดับการมีส่วนร่วม				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อยที่สุด	น้อย
	(5)	(4)	(3)	(2)	(1)
11. ท่านมีส่วนร่วมคิดกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในการสร้างเสริมความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของตนเองและชุมชนหมู่บ้าน
12. ท่านมีส่วนร่วมคิดในการสร้างเสริมความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างประชาชนกับตำรวจ
ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนงานโครงการ หรือ กิจกรรม					
13. ท่านร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ตำรวจเพื่อสนับสนุนช่วยเหลือในการพัฒนาหมู่บ้าน
14. ท่านมีส่วนร่วมทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่เจ้าหน้าที่ตำรวจจัดขึ้น
15. ท่านร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในการชี้เบาะแสหรือแจ้งข่าวสารข้อมูลของคนร้ายหรือผู้ก่อการร้ายหรือผู้กระทำความผิดอาญาในหมู่บ้านของท่าน
16. ท่านมีส่วนร่วมในการตรวจตรารักษาความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัยในหมู่บ้าน....
17. ท่านมีส่วนร่วมเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจแก่เพื่อนบ้านเกี่ยวกับการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย.....
18. ท่านเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างชาวบ้านกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ
19. ท่านร่วมสนับสนุนในการพัฒนาหรือจัดทำกิจกรรมต่าง ๆ ในระหว่างชาวบ้านกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ

ลักษณะการมีส่วนร่วม	ระดับการมีส่วนร่วม				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อยที่สุด	น้อย
	(5)	(4)	(3)	(2)	(1)
20. ท่านร่วมในการเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจแก่เพื่อนบ้านเกี่ยวกับการรักษาความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัยในหมู่บ้าน.....
21. ท่านมีส่วนร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจเพื่อจัดทำกิจกรรมทางศาสนาวัฒนธรรม งานประเพณีงานรื่นเริง หรืองานอื่น ๆ ในหมู่บ้าน.....
22. ท่านมีส่วนร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในการสร้างเสริมสาธารณะประโยชน์ในหมู่บ้าน เช่น ซ่อมสร้าง ถนน วัด บ่อน้ำ คูคลอง ระบายน้ำกักเก็บน้ำ ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านศาลาที่พักหรือสถานที่อื่น ๆ ในหมู่บ้าน.....
23. ท่านมีส่วนร่วมในการประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานของภาครัฐกับภาคเอกชนหรือประชาชนชาวบ้านและเจ้าหน้าที่ตำรวจ...
24. ท่านมีส่วนร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในการฝึกอบรมให้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการป้องกันอาชญากรรม การป้องกันชีวิต					
25. ท่านมีส่วนร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในการป้องกันแก้ไขปัญหาอาชญากรรม อุบัติภัย ยาเสพติด และสารระเหย การตัดไม้ทำลายป่าการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม.....

ลักษณะการมีส่วนร่วม	ระดับการมีส่วนร่วม				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อยที่สุด	น้อย
	(5)	(4)	(3)	(2)	(1)
ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ					
26. ท่านเคยร่วมพิจารณาตัดสินใจในการพัฒนาจัดทำกิจกรรมต่าง ๆ ระหว่างชาวบ้านกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ.....
27. ท่านเคยประชุมพิจารณาตัดสินใจในการวางแผนปฏิบัติงานต่าง ๆ ร่วมกับตำรวจเจ้าหน้าที่.....
28. ท่านเคยมีส่วนร่วมตัดสินใจกับเจ้าหน้าที่ตำรวจเพื่อแก้ไขปัญหาอาชญากรรมของหมู่บ้าน.....
29. ท่านเคยร่วมพิจารณาตัดสินใจกับตำรวจในการเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจเจ้าหน้าที่แก่เพื่อนบ้านเกี่ยวกับการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข.....
30. ท่านเคยร่วมพิจารณาตัดสินใจในการเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจแก่เพื่อนบ้านเกี่ยวกับการรักษาความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัยในหมู่บ้าน.....
31. ท่านเคยร่วมพิจารณาตัดสินใจกับเจ้าหน้าที่ตำรวจเพื่อจัดทำสารณประโยชน์ในหมู่บ้านเช่น ซ่อมสร้างถนน วัด บ่อน้ำ กุศลองระบายน้ำ กักเก็บน้ำ ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน ศาลาที่พัก หรือสถานที่อื่น ๆ ในหมู่บ้าน.....

ลักษณะการมีส่วนร่วม	ระดับการมีส่วนร่วม				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อยที่สุด	น้อย
	(5)	(4)	(3)	(2)	(1)
32. ท่านเคยร่วมพิจารณาตัดสินใจกับเจ้าหน้าที่ตำรวจเพื่อจัดทำกิจกรรมทางศาสนา วัฒนธรรม งานประเพณี งานรื่นเริงหรืองานอื่น ๆ ในหมู่บ้าน
33. ท่านเคยพิจารณาตัดสินใจกับเจ้าหน้าที่ตำรวจเพื่อฝึกอบรมให้ความรู้ ความเข้าใจแก่เด็กเยาวชน และชาวบ้านเกี่ยวกับการป้องกันอาชญากรรม การป้องกันชีวิตและทรัพย์สิน การป้องกันภัยต่าง ๆ เช่น การจลาจลยาเสพติดและสารระเหย การตัดไม้ทำลายป่า การอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม.....
34. ท่านเคยร่วมพิจารณากับเจ้าหน้าที่ตำรวจเพื่อการประสานความร่วมมือ ระหว่างหน่วยงานของภาครัฐกับภาคเอกชน หรือประชาชนให้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์
35. ท่านเคยร่วมพิจารณากับเจ้าหน้าที่ตำรวจเพื่อสร้างเสริมความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างชาวบ้านกับตำรวจ.
ด้านการมีส่วนร่วมในการควบคุม ติดตาม และประเมินผลการทำงาน					
36. ท่านเคยติดตามผลหรือสังเกตว่าการพัฒนาหมู่บ้านของตำรวจนั้น ได้รับความร่วมมือจากชาวบ้านเพียงใด
37. ท่านเคยพูดคุยสอบถามหรือรับฟังความคิดเห็นของเพื่อนบ้านเกี่ยวกับการ					

ลักษณะการมีส่วนร่วม	ระดับการมีส่วนร่วม				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อยที่สุด	น้อย
	(5)	(4)	(3)	(2)	(1)
<p>ปฏิบัติงานของตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์.....</p> <p>38. ท่านเคยติดตามผลหรือสังเกตว่า ชาวบ้านให้ความร่วมมือกับตำรวจในการชี้เบาะแสหรือแจ้งข่าวสารข้อมูลของคนร้ายเพียงใด.</p>
<p>39. ท่านเคยติดตามผลหรือสังเกตว่า ชาวบ้านได้ให้ความร่วมมือกับตำรวจในการออกตรวจตรารักษาความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัยในหมู่บ้านเพียงใด.</p> <p>40. ท่านเคยติดตามผลหรือสังเกตว่า ชาวบ้านได้รับความรู้ ความเข้าใจในการฝึกอบรมที่ตำรวจจัดขึ้นเพียงใด.</p> <p>41. ท่านเคยติดตามผลหรือสังเกตว่า ชาวบ้านมีความรู้ความเข้าใจและได้รับความสะดวกเกี่ยวกับการไปติดต่อหรือแจ้งความที่สถานีตำรวจเพียงใด</p> <p>42. ท่านเคยเสนอแนะปัญหาในการรักษาความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัยของประชาชนในหมู่บ้านเพียงใด</p> <p>43. ท่านเคยติดตามผลหรือสังเกตว่า ชาวบ้านกับตำรวจมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันอย่างไร.....</p> <p>44. ท่านเคยติดตามผลหรือสังเกตว่า การปฏิบัติงานของตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ยังมีความสำคัญและให้ประโยชน์ต่อชุมชนหมู่บ้านเพียงใด</p>

ลักษณะการมีส่วนร่วม	ระดับการมีส่วนร่วม				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อยที่สุด	น้อย
	(5)	(4)	(3)	(2)	(1)
45. ท่านเคยเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาในการรักษาความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัยของประชาชนในหมู่บ้านเพียงใด.....

ตอนที่ 3 ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ

คำชี้แจง ท่านมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะ การมีส่วนร่วมของประชาชนในงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ของสถานีตำรวจภูธรภูธรครั้งอำเภอภูธร จังหวัดมหาสารคาม ทั้ง 4 ด้าน อย่างไรบ้าง

1. ด้านการมีส่วนร่วมในการคิด

ปัญหา/อุปสรรค.....

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ข้อเสนอแนะ.....

2. การมีส่วนร่วมในการวางนโยบาย แผนงาน โครงการ หรือกิจกรรม

ปัญหา/อุปสรรค.....

ข้อเสนอแนะ.....

3. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

ปัญหา/อุปสรรค.....

ข้อเสนอแนะ.....

4. การมีส่วนร่วมในการควบคุม ติดตาม และประเมินผลการทำงาน

ปัญหา/อุปสรรค.....

ข้อเสนอแนะ.....

ภาคผนวก ข

การวิเคราะห์ค่าความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถาม

RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ตารางที่ ข.1

การวิเคราะห์ค่าความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถาม

คำถาม ข้อที่	คะแนนของผู้เชี่ยวชาญ			รวมค่า IOC	ค่า IOC เฉลี่ย
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
1	+1	+1	+1	3	1
2	+1	+1	+1	3	1
3	+1	+1	+1	3	1
4	+1	+1	+1	3	1
5	+1	+1	+1	3	1
6	+1	+1	+1	3	1
7	+1	+1	+1	3	1
8	+1	+1	+1	3	1
9	+1	+1	+1	3	1
10	+1	+1	+1	3	1
11	+1	+1	+1	3	1
12	+1	+1	+1	3	1
13	+1	+1	+1	3	1
14	+1	+1	+1	3	1
15	+1	+1	+1	3	1
16	+1	+1	+1	3	1
17	+1	+1	+1	3	1
18	+1	+1	+1	3	1
19	+1	+1	+1	3	1
20	+1	+1	+1	3	1
21	+1	+1	+1	3	1
22	+1	+1	+1	3	1
23	+1	+1	+1	3	1
24	+1	+1	+1	3	1
25	+1	+1	+1	3	1
26	+1	+1	+1	3	1

(ต่อ)

ตารางที่ ข.1 (ต่อ)

คำถาม ข้อที่	คะแนนของผู้เชี่ยวชาญ			รวมค่า IOC	ค่า IOC เฉลี่ย
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
27	+1	+1	+1	3	1
28	+1	+1	+1	3	1
29	+1	+1	+1	3	1
30	+1	+1	+1	3	1
31	+1	+1	+1	3	1
32	+1	+1	+1	3	1
33	+1	+1	+1	3	1
34	+1	+1	+1	3	1
35	+1	+1	+1	3	1
36	+1	+1	+1	3	1
37	+1	+1	+1	3	1
38	+1	+1	+1	3	1
39	+1	+1	+1	3	1
40	+1	+1	+1	3	1
41	+1	+1	+1	3	1
42	+1	+1	+1	3	1
43	+1	+1	+1	3	1
44	+1	+1	+1	3	1
45	+1	+1	+1	3	1

ภาคผนวก ค

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ตารางที่ ค.1

ค่าสหสัมพันธ์รายข้อของแบบสอบถามการมีส่วนร่วมของประชาชนในงานตำรวจชุมชนและ
มวตชนสัมพันธ์ของสถานีตำรวจภูธรภูตรัง อำเภอภูตรัง จังหวัดมหาสารคาม

ข้อ	r_{xy}	ข้อ	r_{xy}	ข้อ	r_{xy}	ข้อ	r_{xy}
ด้านที่ 1		ด้านที่ 2		ด้านที่ 3		ด้านที่ 4	
1	0.97	1	0.94	1	0.93	1	0.94
2	0.94	2	0.94	2	0.93	2	0.96
3	0.95	3	0.89	3	0.98	3	0.98
4	0.93	4	0.97	4	0.90	4	0.64
5	0.96	5	0.76	5	0.98	5	0.76
6	0.97	6	0.89	6	0.71	6	0.93
7	0.96	7	0.98	7	0.86	7	0.94
8	0.95	8	0.98	8	0.79	8	0.95
9	0.89	9	0.84	9	0.97	9	0.95
10	0.96	10	0.97	10	0.96	10	0.87
11	0.89	11	0.94				
12	0.98	12	0.92				
		13	0.96				

หมายเหตุ : ทุกข้อมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ ค.2

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

การมีส่วนร่วมของประชาชนในงานสำรวจ			
ด้าน	ชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ของสถานี ตำรวจภูธรภูคั้ง อำเภอกุดรัง จังหวัดมหาสารคาม	จำนวน (ข้อ)	ค่าความเชื่อมั่น
1	ด้านการมีส่วนร่วมคิด	12	0.95
2	ด้านการมีส่วนร่วมในการวางนโยบาย แผนงานโครงการ หรือ กิจกรรม	13	0.92
3	ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	10	0.90
4	ด้านการมีส่วนร่วมในการควบคุม ติดตาม และประเมินผลการทำงาน	10	0.89
	รวมทั้งฉบับ	45	0.99

ภาคผนวก ง

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ที่ รศ.รปศ. ๐๐๔๙/๒๕๕๙

คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๕๐๐๐

๒๘ มีนาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ขออนุญาตให้ผู้วิจัยเข้าทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัย
เรียน

ด้วย ร้อยตำรวจโทชัยทวี พิศักดิ์ รหัสประจำตัว ๕๗๘๒๖๒๐๙๐๑๑๘ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ของสถานีตำรวจภูธรภูกระดึง อำเภอภูกระดึง จังหวัดมหาสารคาม” เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงขออนุญาตให้ผู้วิจัยเข้าทดลองใช้เครื่องมือและเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยกับประชากรและกลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนในเขต อำเภอภูกระดึง จังหวัดมหาสารคาม จำนวน ๔๐ คน เพื่อนำข้อมูลไปทำการวิจัยให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณ
มา ณ โอกาสนี้

RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ยุภาพร ยุภาค)
คณบดีคณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์

คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์

โทร. ๐๔๓-๗๒๓๕๕๕

โทรสาร ๐๔๓-๗๒๓๕๕๕

ที่ รศ.รปศ. ว ๐๐๔๘/๒๕๕๙

คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๕๐๐๐

๒๘ มีนาคม ๒๕๕๙

เรื่อง เรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน พันตำรวจโทวิรัช คำรินทร์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย ร้อยตำรวจโทชัยทวี พิศักดิ์ รหัสประจำตัว ๕๗๘๒๒๒๐๙๐๑๑๘ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ของสถานีตำรวจภูธรภูธรัง อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดมหาสารคาม” เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาการวิจัย

- เพื่อ ตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา
 ตรวจสอบด้านการวัดและประเมินผล
 ตรวจสอบด้านภาษา
 อื่นๆ ระบุ.....

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณ
มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ยุภาพร ยุภาค)

คณบดีคณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์

คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์

โทร. ๐๔๓-๗๒๓๕๕๕

โทรสาร ๐๔๓-๗๒๓๕๕๕

ที่ รศ.รปศ. ว ๐๐๔๘/๒๕๕๙

คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๐

๒๘ มีนาคม ๒๕๕๙

เรื่อง เรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน นางทองคุณ สมบัติศิริ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย ร้อยตำรวจโทชัยทวี พิศักดิ์ รหัสประจำตัว ๕๗๘๒๖๒๐๙๐๑๑๘ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การมีส่วนร่วมของประชาชนในงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ของสถานีตำรวจภูธรภูกระดึง อำเภอภูกระดึง จังหวัดมหาสารคาม" เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาการวิจัย

เพื่อ ตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา ตรวจสอบด้านการวัดและประเมินผล ตรวจสอบด้านภาษา อื่นๆ ระบุ.....

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณ
มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ยุภาพร ยุภาศ)
คณบดีคณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์

คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์

โทร. ๐๔๓-๗๒๓๕๕๕

โทรสาร ๐๔๓-๗๒๓๕๕๕

ที่ รศ.รปศ. ๖ ๐๐๔๘/๒๕๕๙

คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๕๐๐๐

๒๘ มีนาคม ๒๕๕๙

เรื่อง เรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน นางสาวชिरาภรณ์ เขาวจตุรัส

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย ร้อยตำรวจโทชัยทวี พิศักดิ์ รหัสประจำตัว ๕๗๘๒๖๒๐๙๐๑๑๘ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ของสถานีตำรวจภูธรภูตรัง อำเภอกุตรัง จังหวัดมหาสารคาม” เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาการวิจัย

- เพื่อ ตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา
- ตรวจสอบด้านการวัดและประเมินผล
- ตรวจสอบด้านภาษา
- อื่นๆ ระบุ.....

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณ
มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ยุภาพร ยุภาศ)
คณบดีคณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์

คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์

โทร. ๐๔๓-๗๒๓๕๕๕

โทรสาร ๐๔๓-๗๒๓๕๕๕

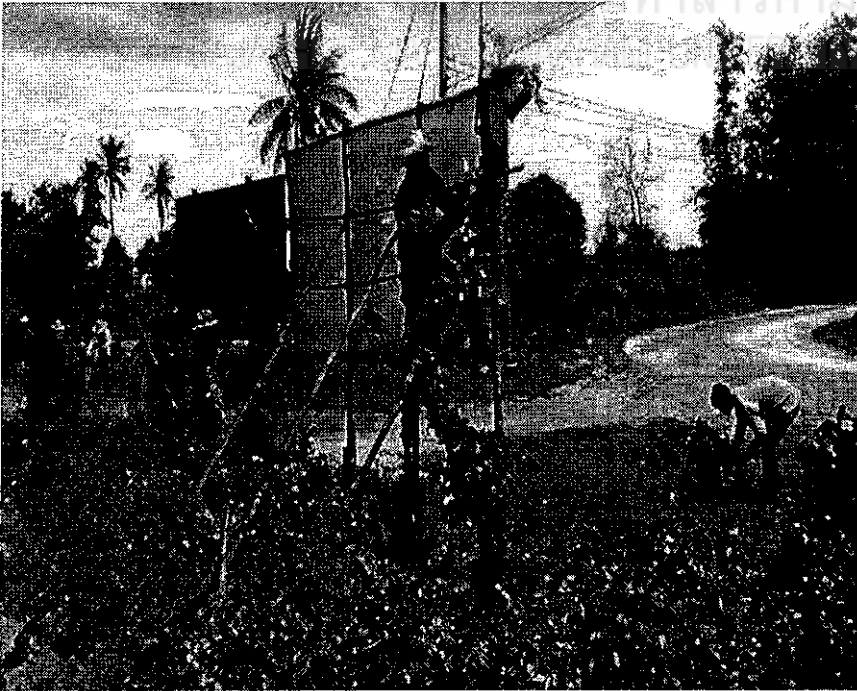

ภาคผนวก จ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

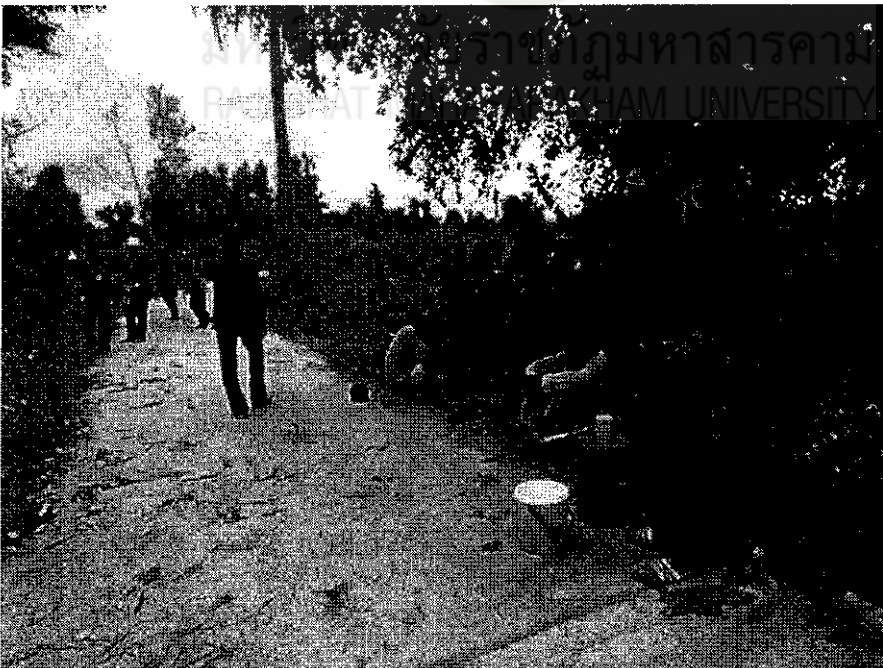
ภาพที่ จ.1 ประชาชนในชุมชนบ้านโนนสะอาด ตำบลนาโพธิ์ อำเภอกุดรัง จังหวัดมหาสารคาม ให้ข้อมูลและตอบแบบสอบถาม

ภาพที่ จ.2 ผู้วิจัยและประชาชนในชุมชนบ้านโนนสะอาด ตำบลนาโพธิ์ อำเภอกุดรัง จังหวัดมหาสารคาม ร่วมมือกันพัฒนาหมู่บ้าน

ภาพที่ จ.3 ผู้วิจัยและประชาชนในชุมชนบ้านโคกสี หมู่ที่ 5 ตำบลกุตุรงค์ อำเภอกุตุรงค์ จังหวัดมหาสารคาม

ภาพที่ จ.4 ผู้วิจัยและประชาชนในชุมชนบ้านโคกสี หมู่ที่ 5 ตำบลกุตุรงค์ อำเภอกุตุรงค์ จังหวัดมหาสารคาม ร่วมมือกันพัฒนาหมู่บ้าน

ภาพที่ จ.5 ผู้วิจัยลงพื้นที่ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการแจ้งข่าวสารอาชญากรรม ที่ บ้านปทุมทอง ตำบลนาโพธิ์ อำเภอกุดรัง จังหวัดมหาสารคาม

ภาพที่ จ.6 ผู้วิจัยและคณะมีส่วนร่วมกับประชาชนในงานสำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ ของสถานีตำรวจภูธรกุดรัง อำเภอกุดรัง จังหวัดมหาสารคาม

ภาพที่ จ.7 ประชาชนในชุมชนบ้านวังทอง ตำบลห้วยเตย อำเภอกุดรัง จังหวัดมหาสารคาม
ให้ข้อมูลและตอบแบบสอบถาม

ภาพที่ จ.8 ผู้วิจัยและประชาชนในชุมชนบ้านวังทอง ตำบลห้วยเตย อำเภอกุดรัง
จังหวัดมหาสารคาม ร่วมแรงร่วมใจกันพัฒนาหมู่บ้าน

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ - สกุล ร้อยตำรวจโท ชัยทวี พิศักดิ์
วัน เดือน ปี เกิด วันที่ 8 เดือน พฤศจิกายน พ.ศ. 2521
ภูมิลำเนา 16 หมู่ที่ 10 ตำบลนิเวศน์ อำเภอวังนบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด
สถานที่ปฏิบัติงาน สถานีตำรวจภูธรกุฉีกรัง อำเภอกุฉีกรัง จังหวัดมหาสารคาม
ตำแหน่ง รอง สวป.สภ. กุฉีกรัง
ที่อยู่ปัจจุบัน 149/81 ถนนถีนานนท์ ตำบลตลาด อำเภอเมืองมหาสารคาม
จังหวัดมหาสารคาม 44000

ประวัติการทำงาน

พ.ศ. 2550 รับราชการตำรวจ ตำแหน่ง สว.หมู่ (นปพ.) สภ.ต.แม่หวาด
ตำบลแม่หวาด อำเภอธวัชชัย จังหวัดยโสธร
พ.ศ. 2553 รับราชการตำรวจ ตำแหน่ง สว.หมู่ (ป) สภ.ธวัชชัย ตำบลธวัชชัย
อำเภอธวัชชัย จังหวัดยโสธร
พ.ศ. 2556 รับราชการตำรวจ ตำแหน่ง สว.หมู่ (ป) สภ.ท่าตูม
จังหวัดมหาสารคาม
พ.ศ. 2556 รับราชการตำรวจ ตำแหน่ง รอง สวป.สภ.กุฉีกรัง อำเภอกุฉีกรัง
จังหวัดมหาสารคาม

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2547 รัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต (รป.บ.) สาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
พ.ศ. 2560 รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (รป.ม.) สาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม